Nr 35 | październik 2012 | ISSN 1731-075x

Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach

Forum

Biuletyn Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach

> Inauguracja roku akademickiego 2012/2013

> Medale Uniwersytetu

> Artysta wśród wykładowców

Profesorowie Karel Rais i Józef Kolonko odznaczeni medalami Uniwersytetu

Forum

Biuletyn Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach

SPIS TREŚCI

INAUGURACJA

Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach w dekadzie przemian, kryzysu globalnego, nowych wyzwań 2
Władze Uniwersytetu i Wydziałów w kadencji 2012-2016 8
Centrum Nowoczesnych Technologii Informatycznych – uroczyste wmurowanie kamienia węgielnego 13
Dar relikwii 14

WYDARZENIA

Profesorowie Karel Rais i Józef Kolonko odznaczeni medalami Uniwersytetu 15
W 110. rocznicę urodzin rektora-założyciela 16
Rybnickiego kampusu mały jubileusz 16
Wobec nowych szans dla polskich metropolii 18
Największa konferencja w dziejach Uniwersytetu 19
O przyszłości przestrzeni województwa śląskiego 20
Polityka społeczna w dobie postępu i rozwoju społeczno-gospodarczego 22
Międzynarodowa konferencja naukowa 5th Coopetition Strategy EIASM Workshop 25
Kongres Młodych Naukowców „Analizy, Wyzwania, Perspektywy" 26
Uraban Resilience – „prężność" miejska 27
Strategies of interaction between banking and real economy in Russia and Poland in the modern conditions 29
Studiuj z wyobraźnią 30
GO!spodarka 31
Intensywne działania w Europie Wschodniej 32
Silesianie w Roku Jubileuszowym 33
Czy wiesz co dzieje się w Brennej? O nawróceniu i śmierci 34

MOŻLIWOŚCI

Bądź kowalem swojego losu! 36
Twój innowacyjny start-up 37

BIBLIOTEKA

Z wizytą na Morawach 38
Z wizytą na Uniwersytecie w Maladze 40

Z DZIEJÓW UCZELNI

Józef Mroszczak. Artysta wśród wykładowców 42

Forum
Biuletyn Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach
nr 35, październik 2012

Adres redakcji
Uniwersytet Ekonomiczny
w Katowicach
Biuro Rektorskie
ul. 1 Maja 50, 40-287 Katowice
tel.: +48 32 257 7100
faks: +48 32 257 7113
e-mail: biuro.rektorskie@ue.katowice.pl

Redaktor naczelny
Marcin Baron

Redaguje zespół
Maria Gojna
Jadwiga Popławska-Mszyca
Sylwia Szulik

Projekt okładki
Krzysztofa Frankowska

Opracowanie graficzne i skład
Marcin Strzelczyk

Zdjęcia
Aleksander Kaczmarek,
materiały archiwalne autorów tekstów

Druk
DRUKAT Katowice

Numer zamknięto
20 września 2012

Redakcja zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów i zmian redakcyjnych w nadesłanych tekstach. Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych. Materiały nadesłane publikowane są nieodpłatnie.

ISSN 1731-075X

Bezpłatny materiał promocyjny Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach

Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach w dekadzie przemian, kryzysu globalnego, nowych wyzwań

Przemówienie Rektora Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach
na inaugurację roku akademickiego 2012/2013

I. Inauguracja, inauguracje, nowe fundamenty
II. Szkolnictwo wyższe w dekadzie kryzysu globalnego i poszukiwania nowej koncepcji rozwoju społeczno-gospodarczego
III. Trójdzielna misja Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach w nowej dekadzie XXI wieku
IV. Słowo do nowo przyjętych studentów i doktorantów

I. Inauguracja, inauguracje, nowe fundamenty

1. Inauguracja w życiu uczelni wyższej to uroczyste otwarcie, zapoczątkowanie istotnych dla niej wydarzeń na odświętnym zgromadzeniu społeczności akademickiej i przyjaciół Uniwersytetu: otwarcie kolejnego roku akademickiego 2012/2013, u zarania którego przyjmiemy za chwilę nowych członków naszej społeczności, studentów i studentki I roku studiów (w akcie immatrykulacji, wpisania ich nazwisk do spisu, rejestru *in matricula* i uroczystego pasowania przez Rektora). Inauguracja to też uroczyste rozpoczęcie ważnych czynności dla społeczności akademickiej; w tym roku akademickim to początek sprawowania posługi nowych władz rektorskich i dziekańskich, czego symbolicznym wyrazem jest przekazanie insygniów rektorskich[1].

2. W naszą inaugurację roku akademickiego wpisują się dwa znamienne wydarzenia, które przejdą do historii Uniwersytetu. Na zakończenie Mszy Św. akademickiej sprawowanej w kościele pw. Opatrzności Bożej w Bogucicach-Zawodziu w intencji studentów i pracowników Uczelni przez J.E. Ks. Arcybiskupa Metropolitę Katowickiego dr. Wiktora Skworca, Ks. Arcybiskup przekazał jako dar dla Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach dwa szkaplerze z relikwiami Błogosławionego Papieża Jana Pawła II ofiarowane Uczelni przez J.E. Ks. Kardynała Stanisława Dziwisza, Arcybiskupa Metropolitę Krakowskiego. Jedna z tych czcigodnych relikwii będzie wystawiona w krypcie uczelnianej kościoła pw. Opatrzności Bożej, druga w kaplicy Zespołu Szkół Wyższych w Rybniku. Za ten wspaniały dar, wzbogacający i rozwijający wartości duchowe, pragnę w imieniu społeczności akademickiej Uniwersytetu bardzo gorąco podziękować Księdzu Arcybiskupowi, a za Jego pośrednictwem Księdzu Kardynałowi. Dziękuję też Panu Rektorowi Seniorowi Profesorowi Janowi Pyce i Panu Profesorowi

[1] Nie sięgamy już dalej wstecz, do tradycji poprzedzających średniowieczne, do tradycji starożytnego Rzymu, gdzie inauguracja oznaczała udawanie się po wieszczbę, wróżbę przed ważnym przedsięwzięciem, chociaż i na tej inauguracji nie uciekniemy od współczesnych prognoz i przewidywań (Zob. Hasło: Inauguracja. W: W. Kopaliński: Słownik wyrazów obcych i zwrotów obcojęzycznych z alamanachem. T. IV. Oficyna Wydawnicza RYTM, Warszawa 2007, s. 251).

Józefowi Biolikowi oraz Ks. dr. Grzegorzowi Polokowi, duszpasterzowi akademickiemu za uczestnictwo w uzyskaniu i przekazaniu relikwii Ojca Świętego.
Drugie znamienne wydarzenie to uroczyste wmurowanie kamienia węgielnego pod budowę wznoszonego gmachu Centrum Nowoczesnych Technologii Informatycznych (CNTI) Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach z udziałem P.T. przedstawicieli władz wojewódzkich i miejskich oraz kierownictwa generalnego wykonawcy Mostostalu Warszawa SA. Kamień ten, na prośbę władz Uniwersytetu, pobłogosławił Ksiądz Arcybiskup dr Wiktor Skworc. Dostojnym uczestnikom tej uroczystości, członkom naszej wspólnoty w niej uczestniczącym, bardzo serdecznie dziękuję.

3. Dopełnieniem inauguracji roku akademickiego będzie 12 października br. uroczyste otwarcie nowoczesnego Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej Uniwersytetu Śląskiego i Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach (CINiBA), wspólnego i zarazem unikatowego na skalę krajową projektu obu naszych śląskich Uniwersytetów, a którego znaczenie dla nowoczesnego kształcenia i studiowania, dla rozwoju badań naukowych podstawowych oraz stosowanych na potrzeby gospodarki, administracji i szeroko pojętej kultury w naszym regionie (jak i w układach krajowych i międzynarodowych) trudno jest przecenić. Tego samego dnia odbędzie się uroczysta inauguracja roku akademickiego w Zespole Szkół Wyższych w Rybniku (Politechniki Śląskiej, Uniwersytetu Śląskiego i Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach), wspólnego już od przeszło dekady, też unikalnego przedsięwzięcia trzech naszych uczelni, które podjęły się, przy nieocenionym wsparciu rzeczowym i finansowym władz Miasta Rybnika i Elektrowni Rybnik (Fundacji Ekoterm Silesia) prowadzenia studiów uniwersyteckich i politechnicznych na potrzeby aglomeracji rybnickiej i jej otoczenia, inauguracji połączonej z obchodami 50-lecia kształcenia inżynierów przez Politechnikę Śląską na tym terenie. Na obie te uroczystości, w imieniu Ich Magnificencji Rektorów Uniwersytetu Śląskiego i Politechniki Śląskiej oraz swoim własnym, zainteresowanych Państwa uprzejmie zapraszam.

4. W kontekście przedstawionego wprowadzenia do inauguracji i zawartych w nim wiadomości mam teraz, jak myślę, szczególną sposobność, aby podziękować władzom akademickim naszego Uniwersytetu kadencji lat 2008-2012, a w szczególności Jego Magnificencji Panu Rektorowi Profesorowi Janowi Pyce i jego współpracownikom, Panom Prorektorom Profesorom Wojciechowi Dyduchowi, Krzysztofowi Marcinkowi i Robertowi Tomankowi, Państwu Dziekanom Wydziałów Profesorom: Krystynie Jędralskiej, Barbarze Kos, Janowi Wojtyle i Jerzemu Gołuchowskiemu (i ich współpracownikom), a także Kanclerzowi Uniwersytetu Włodzimierzowi Mitorajowi i jego współpracownikom za ich wielki wkład w rozwój naszej Uczelni, w tworzenie materialnych, organizacyjnych, mentalnych i duchowych fundamentów tego rozwoju (o niektórych z nich wspomniałem przed chwilą), a które pozwoliły na uzyskanie w 2010 roku przez naszą *Alma Mater* statusu uniwersyteckiego. Te gorące podziękowania kieruję również do całej naszej wspólnoty akademickiej, wszystkich interesariuszy i przyjaciół naszego Uniwersytetu, biorących udział w tym wkładzie, z deklaracją kontynuacji i rozwijania osiągniętego dorobku Uniwersytetu, naszego dobra wspólnego.

5. Ostatni rok akademicki ubiegłej kadencji władz obejmował obchody Jubileuszu 75-lecia Uniwersytetu obfitując w liczne ważne wydarzenia naukowe, międzynarodowe konferencje naukowe i dydaktyczne, jubileuszowy Zjazd Absolwentów Uczelni, a także rozliczne imprezy kulturalne i sportowe. Szczegółowe sprawozdanie z obchodów roku jubileuszowego trwającego jeszcze do końca obecnego roku kalendarzowego Rektor złoży podczas obchodów Święta Uczelni 11 stycznia 2013 roku. Jedno z nich wszelako wymaga już teraz odnotowania. Było nim nadanie przez Senat Uniwersytetu 24 listopada 2011 roku tytułu doktora *honoris causa* Panu Jacquesowi Delors, wieloletniemu przewodniczącemu komisji Europejskiej, który ma szczególne zasługi w budowie Wspólnoty Unii Europejskiej, wielkiemu przyjacielowi Polski (recenzentami w postępowaniu o nadanie tytułu doktora honorowego byli Profesorowie Zyta Gilowska i Bohdan Gruchman). Z uwagi na stan zdrowia dostojnego doktora h.c., uniemożliwiającego podróże, uroczystość wręczenia dyplomu i insygniów doktorskich odbędzie się w późniejszym terminie.
W ubiegłym roku akademickim miały też miejsce bolesne dla społeczności akademickiej wydarzenia związane z odejściem na zawsze wielce zasłużonych członków naszej wspólnoty:

- prof. zw. dr hab. Zofii Kędzior, wieloletniego kierownika Katedry Rynku i Konsumpcji i dyrektora Centrum Badań i Ekspertyz UE,
- prof. zw. dr. hab. Kazimierza Zająca dr. h.c. naszej Uczelni,
- doc. dr. Jana Wiesnera, m.in. byłego dziekana Wydziału Handlu i Ekonomiki Żywienia (przekształconego następnie w Wydział Handlu, Transportu i Usług) oraz prorektora ds. dydaktycznych,
- Marianny Piesak,
- Teresy Wrony,
- Edyty Lucygi,
- Konrada Beckera,
- Damiana Dobrzyckiego, byłego przewodniczącego Parlamentu Studentów naszej Uczelni oraz przewodniczącego Parlamentu Studentów Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2001-2002,
- studenta, Artura Żelka.

II. Szkolnictwo wyższe w dekadzie kryzysu globalnego i poszukiwania nowej koncepcji rozwoju społeczno-gospodarczego

1. W poprzedniej dekadzie XXI wieku pojawiły się realne uwarunkowania i możliwości przejścia Polski od II stadium rozwoju gospodarki stymulowanej efektywnością jej najważniejszych sektorów i rynków oraz zwiększającą się gotowością technologiczną biznesu i społeczeństwa, zwłaszcza młodego pokolenia do zmian, do stadium III rozwoju i międzynarodowej konkurencyjności gospodarki, stymulowanej wiedzą, innowacjami i nowatorskimi, złożonymi modelami biznesu i zarządzania[2]. W naszym śląskim regionie i jego obszarach metropolitalnych te uwarunkowania i możliwości przeobrażają nasze województwo w region nowoczesnych, przyjaznych środowisku, innowacyjnych technologii produkcyjnych i wytwarzania energii, w region nowoczesnych centrów i sektorów usługowych w dziedzinie biznesu i finansów, marketingu i handlu, logistyki i transportu międzynarodowego, medycyny, kultury i sztuki, turystyki kulturowej i biznesowej, edukacji i badań oraz jednej z największych w Polsce sieci przedsiębiorczości małych i średnich przedsiębiorstw. Dotychczasowy udział polskiego szkolnictwa wyższego w tych procesach przejścia do nowoczesności w gospodarce i sferze społecznej, w tym i naszego Uniwersytetu (na obecną skalę jego działania i oddziaływania), trudno jest przecenić, choć można go stosunkowo łatwo opisać za pomocą wskaźników scholaryzacji, liczby nowych uczelni i kierunków kształcenia, uzyskanych stopni doktorskich przez pracowników zatrudnionych w gospodarce i działalności społecznej, rozwoju infrastruktury badawczej, dydaktycznej itp.

2. Obecnie temu przejściu do nowoczesnej gospodarki i społeczeństwa informacyjnego w coraz większym stopniu zagraża kryzys globalny (finansowy i ekonomiczny), wynikający z dotychczasowego modelu rozwoju opartego na filozofii konkurencji, a właściwie hiperkonkurencji w skali globalnej, drenażu mózgów i cennych zasobów na całym świecie, prymatu wzrostu nad rozwojem, niebotycznego uzależnienia się rozwoju gospodarek i budżetów narodowych od rynków finansowych (w szczególności międzynarodowych), upadku wartości i etyki w biznesie, łamania podstawowych reguł gospodarowania i ekonomii. Do wybuchu tego kryzysu przyczyniły się też niektóre współczesne szkoły i nurty ekonomii, zarządzania, finansów i marketingu lansujące w praktyce lekkomyślne koncepcje rozpraszania ryzyka niektórych innowacyjnych produktów finansowych, polityki konsumpcji na permanentny kredyt, finansjeryzacji gospodarki i społeczeństwa. Potrzebna jest zatem całościowa zmiana dotychczasowego modelu działania i rozwoju, a więc wybór modelu zakładającego bardziej współpracę jednostek, organizacji, regionów i państw aniżeli ich totalną, niszczącą rywalizację w osiąganiu swoich celów, choć nieeliminującą konkurencji na wyższym poziomie, pomiędzy współdziałającymi, autonomicznymi czy niezależnymi podmiotami tworzącymi zgrupowania, konsorcja, sieci, słowem koopetycja zamiast konkurencji.

3. Tę palącą konieczność dostrzegła Unia Europejska, której pierwsza „Strategia Lizbońska" nie przyniosła zadowalających efektów, a w rezultacie kryzysu globalnego pojawiły się liczne rzesze bezrobotnych (także z dyplomami wyższych uczelni), zaś większość jej krajowych gospodarek popadła w stan stagnacji czy spowolnionego wzrostu pogarszając warunki życia nawet klasy średniej. Z innych wprawdzie powodów, ale związanych z dotychczasowym modelem rozwoju, stajemy obecnie w obliczu możliwego rozpadu strefy euro, który mógłby zagrozić naszej gospodarce. Tę nową filozofię działania i rozwoju uwzględniono w dokumencie strategicznym Komisji Europejskiej *EUROPA 2020 „Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu",* wraz z trzema scenariuszami jej realizacji: trwałej odbudowy, odbudowy spowolnionej i wreszcie straconej dekady[3]. Ten drugi scenariusz wydaje się coraz bardziej prawdopodobny.

Podjęte i wdrażane obecnie działania Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w dziedzinie kształcenia (m.in. Krajowe Ramy Kwalifikacji) oraz nowej organizacji finansowania badań, a także konieczne starania na rzecz zwiększenia wydatków i nakładów na szkolnictwo wyższe (oraz na naukę i badania) zdają się nawiązywać do scenariusza I. Co jednak będzie, jeśli ziści się scenariusz II, nie mówiąc o III? Czy polskie akademickie uczelnie ekonomiczne będą nie tylko deklarowanym i okazjonalnie poszukiwanym, ale autentycznym, stałym i rzeczywistym partnerem w tworzonym trójkącie wiedzy i innowacyjności (kształcenie-badania naukowe-innowacyjna gospodarka i społeczeństwo wiedzy)? Pytanie to rzecz jasna odnosimy w pierwszej kolejności *pro domo sua* do naszego Uniwersytetu.

Uniwersytet nasz już odpowiedział na te wyzwania podejmując i wypełniając, choć przecież ciągle jeszcze niedoskonale, trójdzielną misję w dziedzinie kształcenia (i studiowania), rozwoju nauki i badań oraz współpracy i współdziałania na rzecz otoczenia, jeszcze zanim pojęcie tzw. trzeciej misji współczesnego uniwersytetu pojawiło się w literaturze naukowej i dokumentach rządowych. Chociaż niemal od zawsze uczelnie ekonomiczne kształcenie oraz badania próbowały wiązać z praktyką gospodarczą i społeczną, to obecnie współpraca z szeroko pojętym otoczeniem (począwszy od macierzystego regionu, po otoczenie krajowe i międzynarodowe) nabrała we wszystkich wymiarach (merytorycznym, rzeczowym i finansowym) szczególnego zna-

[2] L. Żabiński: *Wyzwania współczesności a marketing. Konsumpcjonizm, kryzys globalny, innowacje i rozwój*. Wykład inauguracyjny na rok akademicki 2011/2012. „Forum. Biuletyn Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach" 2011, nr 33.

[3] European Commission. Communication of the Commission: Europe 2020, A Strategy for Smart, Sustainable and Inclusive Growth. Brussels 3.3.2010 COM (2010) 2020 Final.

czenia. Zapisaliśmy to nie tylko w zadaniach długofalowych i operacyjnych Strategii Uniwersytetu Ekonomicznego i jego Wydziałów na lata 2010-2017 (a którą będziemy permanentnie aktualizować), ale już w coraz szerszym zakresie realizujemy rozwijając model uczelni uniwersyteckiej, akademickiej i przedsiębiorczej o poszerzonym profilu działania.

III. Trójdzielna misja Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach w nowej dekadzie XXI wieku

1. Weszliśmy jako Uczelnia akademicka w nową, drugą dekadę XXI wieku z już wypracowanym, nowoczesnym, dynamicznie zresztą rozwijanym, profilem kształcenia na studiach I i II stopnia, w którym ponad połowa spośród 15 kierunków studiów i 60 specjalności kształcenia posiada faktycznie nachylenie profesjonalne, a wśród tych ostatnich są oferty kształcenia inżynierów logistyki, w zakresie informatyki, komunikacji społecznej, w tym dziennikarstwa w nowych mediach, a więc wzbogacając klasyczny kanon studiów ekonomicznych o wybrane dyscypliny techniczne. Na typowych studiach ekonomicznych, obok kierunków o profilu akademickim, wszystkich zresztą akredytowanych przez Państwową/Polską Komisję Akredytacyjną (w tym kierunku Zarządzanie z wyróżnieniem), prowadzimy kierunki sprofilowane profesjonalnie (analityka gospodarcza, zarządzanie i finanse w ochronie zdrowia, międzynarodowe stosunki gospodarcze, gospodarka i zarządzanie publiczne, gospodarka turystyczna). Wprowadziliśmy, obok działających, nowe międzynarodowe ścieżki kształcenia (np. pełnowymiarowy kierunek studiów I i II stopnia *International Business* wyłącznie w języku angielskim) dla studentów polskich i obcokrajowców. Internacjonalizację kształcenia zamierzamy rozwijać zresztą na wszystkich kierunkach studiów (także w innych obok angielskiego językach) z udziałem renomowanych partnerskich uczelni zagranicznych, z zamysłem uzyskiwania przez absolwentów podwójnych, wielokrotnych dyplomów, a docelowo jednego wspólnego dyplomu uczelni partnerskich. Wykorzystujemy tu doświadczenia 2 międzynarodowych specjalności kształcenia na kierunku finansów i rachunkowości, które już obecnie można kończyć wielokrotnym dyplomem: Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, University Technicznego w Brnie (Czechy) oraz Uniwersytetu Nottingham Trent (Wielka Brytania).
O niesłabnącej atrakcyjności i konkurencyjności naszej oferty kształcenia, mimo zarysowującego się niżu demograficznego, świadczy fakt wypełnienia „limitu" miejsc przyjęć przez dobrze przygotowanych kandydatów już w lipcu br., a więc w I terminie rekrutacyjnym. Podobnie, satysfakcjonująco, przebiegła rekrutacja na studia II stopnia (magisterskie) i studia doktoranckie (III stopnia).
Uzyskanie w przyszłości podobnych rezultatów będzie wymagać, także na poziomie Wydziałów, jeszcze ściślejszej współpracy ze szkołami średnimi w ciągu całego roku szkolnego, systematycznego monitoringu aktualnych, a także i przyszłych potrzeb pracodawców, jak również karier naszych absolwentów, dalszej indywidualizacji studiowania (i objęcia opieką tutorską najzdolniejszych studentów), rozbudowy systemu praktyk studenckich, zajęć terenowych i z udziałem wybitnych praktyków gospodarczych oraz społecznych, promocji w biznesie najlepszych prac dyplomowych, projektów studenckich itp. Zadania te będą możliwe do wykonania przy założeniu dalszej, ścisłej i coraz lepiej organizowanej współpracy z naszymi partnerami strategicznymi w biznesie, w sferze administracji publicznej i organizacji pożytku publicznego, zwiększonego udziału Uczelni w klastrach przemysłowych i usługowych, przy wydatnym wsparciu, o które proszę Towarzystwo Przyjaciół Uniwersytetu oraz Stowarzyszenie Absolwentów Collegium i ich nowe Panie Przewodniczące (którym przy tej okazji gratuluję wyboru). Nie do przecenienia będzie też w tym względzie systematyczna współpraca kierownictwa Uczelni i Wydziałów z Parlamentem Studenckim i Samorządem Doktorantów oraz organizacjami studenckimi, celem rozwiązywania bieżących i długofalowych spraw studenckich.
Dalszego wzbogacenia naszej oferty kształcenia upatrujemy w rozwoju studiów III stopnia (doktoranckich) powiązanych ściśle z doktorskimi projektami badawczymi, wykonywanymi pod kierunkiem profesorów i adiunktów (tzw. promotorów pomocniczych), w coraz większym stopniu finansowanymi z grantów zewnętrznych, oraz z umiędzynarodowieniem tych studiów (w różnych formach), a także z rozwojem odpłatnych studiów podyplomowych (zarówno podstawowych, specjalistycznych, jak i typu MBA), w coraz większym stopniu organizowanych i prowadzonych przez Wydziały i zainteresowane grupy katedr, które partycypowałyby w efektach, również finansowych, ich prowadzenia.

2. Każdy rodzaj i typ studiów uniwersyteckich wymaga ich osadzenia w prowadzonych na Uczelni badaniach naukowych zarówno o charakterze podstawowym (kluczowym dla rozwoju nauki), jak i w badaniach stosowanych, wykonywanych bezpośrednio na rzecz praktyki. Drugim zatem strategicznym celem i polem działania naszego Uniwersytetu jest prowadzenie badań naukowych na wysokim, europejskim, a nawet światowym poziomie, a których efekty wnosiłyby liczący, odnotowywany w skali międzynarodowej wkład do rozwoju nauk ekonomicznych (i komplementarnych nauk społecznych i technicznych), wkład tak niezbędny w warunkach obecnego kryzysu globalnego i potrzeby wykreowania nowego ładu społecznego i gospodarczego w skali światowej i w Europie, a także potrzeby zapobiegania nowym kryzysom o jeszcze większej skali i zakresie w przyszłości (związanymi m.in. z ekologią, energetyką, załamaniami infrastrukturalnymi).

2.1. Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach posiada już wysoką, liczącą się pozycję na mapie naukowej Polski i Europy. Wyróżnikami tej pozycji w dziedzinie nauk ekonomicznych są m.in.:
– posiadane uprawnienia akademickie w podstawowych dyscyplinach naukowych tej dziedziny nauk na wszystkich wydziałach,
– posiadane najwyższe i wysokie kategorie oceny wydziałów w zakresie badań naukowych i potencjału badawczego,
– istniejące i stale rozwijane szkoły naukowe, obecne w naukowych i eksperckich sieciach międzynarodowych i krajowych, lokujące się m.in. w obszarach zarządzania strategicznego i przedsiębiorczości, ekonomii i badań przestrzennych (regionalnych), statystyki, ekonometrii i badań operacyjnych, finansów i rachunkowości, marketingu, logistyki i badań konsumpcji, zarządzania zasobami ludzkimi, kapitałem społecznym, inżynierii wiedzy oraz nowoczesnych technologii komunikacyjnych, ekonomii międzynarodowej oraz rynków globalnych,
– bogata działalność wydawnicza, z sukcesami edytorskimi na polu międzynarodowym.

2.2. Jednakże już samo utrzymanie obecnej wysokiej pozycji naukowej Uniwersytetu, nie mówiąc nawet o koniecznym, stałym jej podwyższaniu, będzie w nadchodzących latach trudne bez dalszej i głębszej internacjonalizacji naszych badań, bez zwiększania udziału ich finansowania ze środków zewnętrznych, w tym międzynarodowych, sprawnego organizowania i funkcjonowania silnych zespołów naukowych, w tym interdyscyplinarnych, podejmujących priorytetowe kierunki badań zbieżne m.in. z programami ramowymi Unii Europejskiej, krajowymi programami badań podstawowych i rozwojowych czy Regionalną Strategią Innowacji.

2.3. Zarówno w zakresie działalności dydaktycznej, jak i naukowej kierownictwa Uczelni i Wydziałów będą musiały stosować spójną, aktywną politykę różnicowania pensowo-dydaktycznych wynagrodzeń, premiowania i nagród dla pracowników naukowo-dydaktycznych, kadry administracyjnej i naukowo-technicznej zaangażowanej w węzłowe projekty badawcze, edukacyjne, a w szczególności międzynarodowe, realizowane w macierzystej Uczelni.
Wspieraniu rozwoju priorytetowych badań, innowacyjnej dydaktyki, łączonego ściśle z rozwojem karier naukowych kadry akademickiej, podnoszącego swoje kwalifikacje i umiejętności personelu administracyjnego i naukowo-technicznego, sprzyjać powinny planowane nowe rozwiązania organizacyjne w postaci fakultatywnych zrzeszeń katedr (w instytuty czy kolegia naukowo-dydaktyczne) w ramach wydziałów czy nawet w strukturach międzywydziałowych, przy zachowaniu swobody wyboru tych rozwiązań przez zainteresowane środowiska naukowe. Sprzyjać temu będzie też tworzenie w ramach tych zrzeszeń katedr nowych laboratoriów tematycznych, pracowni badawczych, eksplanatorów, międzykatedralnych specjalistycznych bibliotek (zgrupowanych w wydziałowym systemie bibliotecznym), związanych m.in. z prowadzeniem doktorskich i postdoktorskich projektów badawczych, badawczą aktywnością studentów czy świadczeniem usług naukowo-badawczych i eksperckich dla biznesu.

3. Kolejny strategiczny obszar działalności naszego Uniwersytetu to aktywna systematyczna współpraca Uczelni z kluczowymi podmiotami – instytucjami otoczenia regionalnego, krajowego i międzynarodowego, wynikająca z sygnalizowanej wcześniej, trójdzielnej misji uczelni akademickiej.
Współpraca ta służy nie tylko wypełnianiu misji naukowej i edukacyjnej Uczelni oraz szeroko pojętej misji społecznej, tj. służby na rzecz otoczenia, począwszy od macierzystego regionu, z przyjęciem – na miarę możliwości i kompetencji – współodpowiedzialności za jego rozwój. Umożliwia ona również rozwijanie i umacnianie partnerskich relacji Uniwersytetu ze środowiskiem zewnętrznym, budowanie silnej marki i pozytywnego wizerunku Uczelni w świadomości społecznej, w kręgach decydentów i mediów, biznesu, a także samej społeczności akademickiej.
Szczególne znaczenie przypisujemy systematycznemu współdziałaniu z:
– gospodarką, biznesem i organizacjami pożytku publicznego, w tym pracodawcami i absolwentami, także ze szkolnictwem średnim,
– z władzami i administracją samorządów terytorialnych, miejskich i lokalnych oraz samorządu wojewódzkiego, a także reprezentantami władzy ustawodawczej i instytucji centralnych,
– naszymi strategicznymi partnerami w sektorze szkolnictwa wyższego i badań, zarówno w regionie, kraju jak i za granicą,
– krajowymi, europejskimi i międzynarodowymi organizacjami uniwersyteckimi i towarzystwami naukowymi,
– mediami publicznymi i komercyjnymi.

3.1. Doniosłą rolę w inspirowaniu i programowaniu strategicznym tej współpracy będzie miał Konwent Uniwersytetu, do którego pragniemy zaprosić wybitnych przedstawicieli wspomnianych grup interesariuszy Uczelni, licząc, iż przy ich pomocy uda się lepiej niż dotąd określić kluczowe dziedziny współdziałania Uczelni z otoczeniem, precyzyjniej wyartykułować potrzeby gospodarki i sfery społecznej regionu (kraju) w zakresie ofert kształcenia oraz stosowanych, wdrożeniowych badań ekonomicznych i społecznych.

3.2. Systematyczny transfer nowoczesnej wiedzy i rozwiązań ekonomicznych, finansowych czy marketingowych do gospodarki i sfery społecznej (usług publicznych) wymaga i wymagać będzie w istniejących, złożonych uwarunkowaniach społeczno-gospodarczych wielu systemowych działań ze strony Uniwersytetu. Nie może już tylko ograniczać się do innowacyjnych ofert kształcenia, udostępniania księgozbiorów i baz danych na potrzeby biznesu

i społeczności spoza Uczelni (w nowoczesnym systemie CINiBA Uniwersytetu Śląskiego i Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach) czy nawet okazyjnie wykonywanych prac badawczo-wdrożeniowych na rzecz biznesu, chociaż są to niezbędne działania podstawowe, które będziemy nadal wspierać. To wszystko nie będzie możliwe bez dobrze zorganizowanej, indywidualnej, a zwłaszcza zespołowej przedsiębiorczości akademickiej (także z udziałem studentów) w postaci firm komercjalizujących wiedzę, autentycznego, merytorycznego udziału reprezentantów Uniwersytetu w klastrach przemysłowych i usługowych. Na poziomie Uczelni i poszczególnych jej Wydziałów rozwijanie systemu długookresowych umów partnerskich z przedsiębiorstwami, filiami korporacji, bankami i towarzystwami ubezpieczeniowymi oraz jednostkami samorządów terytorialnych na:

– rozwój praktyk i zajęć terenowych dla studentów i staży badawczych dla doktorantów i nauczycieli akademickich,
– świadczenie usług badawczych, konsultingowych i edukacyjnych na potrzeby przedsiębiorstw i instytucji,
– wspólną realizację projektów badawczych stosowanych i wdrożeniowych, w tym wspólnego aplikowania o zewnętrzne środki finansowania (np. granty NCBR, środki unijne).

Należy więc zakładać intensyfikację działań w tym obszarze także takich jednostek organizacyjnych Uczelni, jak Centrum Badań i Ekspertyz oraz Kolegium Zarządzania, które zamierza się przekształcić w „Śląską Szkołę Innowacyjności, Biznesu i Administracji". Szkoła ta prowadziłaby, obok studiów podyplomowych, usługi badawcze i konsultingowe dla biznesu (tzw. kliniki biznesu), profesjonalną organizację konferencji i spotkań biznesowych, nowo tworzone inkubatory przedsiębiorczości itp. Mogłaby również organizować zaplecze konsultingowe i eksperckie w ważnych kwestiach polityki gospodarczej i społecznej państwa dla naszych śląskich reprezentantów, posłów i senatorów, w organach władzy ustawodawczej i w instytucjach centralnych (administracji rządowej).

3.3. Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach spełnia również sam ważną funkcję ekspercką (i doradczą), poprzez swoich reprezentantów przy samorządach terytorialnych czy w radach nadzorczych przedsiębiorstw. Oceniamy jednak, iż nagromadzony w Uczelni potencjał intelektualny i doświadczeń profesjonalnych kadry akademickiej nie jest w pełni jeszcze wykorzystany. W przyszłości będziemy chcieli lepiej go alokować, sami występując ze stosownymi inicjatywami, ale licząc też na pozytywne odzewy ze strony śląskich samorządów terytorialnych czy kluczowych przedsiębiorstw i instytucji działających w naszym regionie.

3.4. Strategicznymi partnerami w sektorze szkolnictwa wyższego naszego Uniwersytetu są, w macierzystym regionie, śląskie uczelnie publiczne, w szczególności: Uniwersytet Śląski, Politechnika Śląska czy w ostatnich latach ASP w Katowicach, a w kraju siostrzane uniwersytety ekonomiczne, w tym Szkoła Główna Handlowa, a także wydziały ekonomiczne (zarządzania) uniwersytetów i politechnik w ościennych regionach. Pragniemy nadal tę ważną dla nas, ekwiwalentną współpracę rozwijać w ramach już istniejących przedsięwzięć (np. w Zespole Szkół Wyższych w Rybniku, uruchamianym Centrum Informacji Naukowej i Bibliotece Akademickiej US i UE w Katowicach itp.), jak i podejmując nowe, wspólne projekty edukacyjne i badawcze.

3.5. Z uwagi na konieczne i postępujące umiędzynarodowienie studiów i badań naukowych naszego uniwersytetu wypracowujemy efektywny, kompleksowy model strategicznego i operacyjnego partnerstwa z wybranymi uczelniami zagranicznymi (na podstawie ponad 160 już zawartych umów i porozumień o współpracy) z krajów Unii Europejskiej, Europy Wschodniej, USA i Kanady oraz Chin. Jego sprawne, efektywne funkcjonowanie wymagać będzie spójnej koordynacji na poziomie kierownictwa Uczelni i Wydziałów (przez Rektora, jego Pełnomocnika ds. współpracy międzynarodowej oraz Dziekanów), a na poziomie katedr i zrzeszeń katedr systematycznej, zespołowej i indywidualnej pracy, preferowanej i silnie motywowanej.

IV. Słowo do nowo przyjętych studentów i doktorantów

Na zakończenie przemówienia inaugurującego nowy rok akademicki 2012/2013, splatający się z upływem Roku Jubileuszu 75-lecia Uczelni, przemówienia siłą rzeczy zawierającego elementy *expose* programowego na nową kadencję władz, pragnę zwrócić się do nowo przyjętych studentów i doktorantów.

Moi Drodzy! Obraliście niełatwą dziedzinę kształcenia i prowadzenia badań, jaką są nauki ekonomiczne i gospodarka w okresie wielkiego przełomu jakie przeżywają, okazując się najlepiej przygotowanymi wśród kandydatów. Wierzę, że Wasze talenty i pracowitość oraz dobrze organizowany czas pobytu na Uczelni, w którym nie zabraknie miejsca również na sport i turystykę, rozrywkę i rekreację, pozwolą efektywnie rozwijać Waszą, jak myślę, największą pasję – poszukiwania i weryfikowania prawdy. Życzę, aby uzyskana na Uniwersytecie Ekonomicznym w Katowicach nowoczesna wiedza i profesjonalne kwalifikacje pozwoliły na pełną i szybką realizację Waszych marzeń zawodowych i osobistych, a Wasze przyszłe kariery były przedmiotem dumy naszej Uczelni.

Quod felix faustum fortunatumque sit!

WŁADZE UNIWERSYTETU I WYDZIAŁÓW
W KADENCJI 2012-2016

Rektor
Prof. dr hab. Leszek Żabiński, prof. zw. UE w Katowicach

Urodził się we Wrocławiu. Absolwent tamtejszej Wyższej Szkoły Ekonomicznej i jej pracownik naukowo-dydaktyczny w latach 1970-1979 (doktorat obronił w 1975 roku). W 1981 roku habilitował się w Akademii Ekonomicznej w Poznaniu, a w 1989 roku otrzymał tytuł profesora nauk ekonomicznych. Od 1979 roku jest zatrudniony w Akademii Ekonomicznej im. K. Adamieckiego w Katowicach, gdzie pełnił funkcje kierownika Zakładu Ekonomiki Obrotu Towarowego, dyrektora Instytutu Rynku i Konsumpcji, prorektora oraz dziekana Wydziału Zarządzania. Ponadto, w latach 1993-1996 był kierownikiem Zakładu Ekonomiki Górnictwa i Regionu w Głównym Instytucie Górnictwa w Katowicach. Wieloletni prezes Oddziału Katowickiego i członek Zarządu Krajowego Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego. Był członkiem Komitetu Nauk Organizacji i Zarządzania PAN, obecnie wchodzi w skład Komitetu Nauk Ekonomicznych PAN. Od 1993 roku jest kierownikiem Katedry Polityki Rynkowej i Zarządzania Marketingowego. Jest członkiem rad programowych czasopism naukowych „Marketing i Rynek" i „Konsumpcja i Rozwój" oraz redaktorem naczelnym „Journal of Economics and Management". Autor i współautor publikacji naukowych i podręczników akademickich z zakresu ekonomiki i organizacji handlu, podstaw teorii rynku i marketingu, analizy rynku oraz zarządzania marketingowego, w tym marketingu strategicznego i globalnego, a także polityki rynkowej, turystycznej i konsumpcji. Interesuje się muzyką klasyczną, literaturą polską i europejską, historią Kościoła katolickiego i chrześcijaństwa.

Prorektor ds. nauki, badań i rozwoju kadry akademickiej
Prof. UE dr hab. Janina Harasim

Urodziła się w Rudzie Śląskiej. Jest absolwentką Akademii Ekonomicznej w Katowicach, w której zdobyła także doktorat (1990 roku) oraz habilitację (2004 roku). W Uczelni jest zatrudniona od 1981 roku. Pełniła funkcję kierownika Studium Doktoranckiego. Jest profesorem w Katedrze Bankowości i Rynków Finansowych, członkiem Komitetu Nauk o Finansach Polskiej Akademii Nauk, Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego (wiceprezes Oddziału PTE w Katowicach) oraz Polskiego Stowarzyszenia Finansów i Bankowości. Naukowo zajmuje się obecnie przede wszystkim zagadnieniami bankowości detalicznej oraz strategii konkurencyjnych banków. Hobbystycznie interesuje się psychologią, podróżami i narciarstwem alpejskim.

Prorektor ds. organizacji, finansów i rozwoju
Prof. UE dr hab. Robert Tomanek

Urodził się w Gubinie. Jest absolwentem Akademii Ekonomicznej w Katowicach, w której zdobył także doktorat (1995 roku) oraz habilitację (2003 roku). W Uczelni jest zatrudniony od 1987 roku. Pełnił funkcję prodziekana Wydziału Ekonomii, a w kadencji 2008-2012 prorektora. Jest profesorem w Katedrze Transportu. Przewodniczący Komisji Transportu PAN o/Katowice, wchodzi w skład komitetu redakcyjnego miesięcznika „Transport Miejski i Regionalny" oraz rady naukowej kwartalnika „Transport Problems". W latach 1992-1997 zastępca dyrektora (ds. marketingu) Komunikacyjnego Związku Komunalnego Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego. Naukowo zajmuje się obecnie przede wszystkim zagadnieniami ekonomiki transportu oraz logistyki miejskiej (zbiorowym transportem miejskim). Hobbystycznie interesuje się pływaniem i psami.

Prorektor ds. edukacji i współpracy z zagranicą
Prof. UE dr hab. Wojciech Dyduch

Urodził się w Krakowie. Jest absolwentem Nauczycielskiego Kolegium Języków Obcych w Tychach i Śląskiej Międzynarodowej Szkoły Handlowej. W Akademii Ekonomicznej w Katowicach zdobył doktorat (2003 roku) oraz habilitację (2009 roku). W Uczelni jest zatrudniony od 2000 roku. W kadencji 2008-2012 pełnił funkcję prodziekana Wydziału Zarządzania, a następnie prorektora. Jest profesorem w Katedrze Przedsiębiorczości. Jest wiceprezesem na Polskę European Council for Small Business oraz ambasadorem na Polskę sekcji przedsiębiorczości Academy of Management. Jest członkiem Komitetu Nauk Organizacji i Zarządzania PAN, zastępcą redaktora naczelnego czasopisma „Organizacja i Kierowanie". Przewodniczy Konsorcjum Śląskich Uczelni Publicznych. Naukowo zajmuje się obecnie przede wszystkim zagadnieniami twórczości w organizacjach, przedsiębiorczości organizacyjnej i efektywności. Hobbystycznie interesuje się astronomią, mikrobiologią, fotografią, pływaniem i snowboardem.

Pełnomocnik Rektora ds. współpracy międzynarodowej i marketingu
Prof. UE dr hab. Sławomir Smyczek

Urodził się w Bielsku-Białej. Jest absolwentem Akademii Ekonomicznej w Katowicach. W Uczelni zdobył także stopień doktora nauk ekonomicznych (2000 roku) oraz doktora habilitowanego (2008 roku). Jego praca habilitacyjna pt. „Modele zachowań konsumentów na rynku usług finansowych" została wyróżniona w 2010 roku nagrodą Prezesa Rady Ministrów. W Uczelni jest zatrudniony od 1996 roku. Obecnie pracuje w Katedrze Badan Konsumpcji Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach na stanowisku profesora nadzwyczajnego. Pełnił funkcję prodziekana Wydziału Zarządzania. Prowadzi wykłady w wielu ośrodkach akademickich w kraju i za granicą. Pracował w Banku Śląskim SA, był członkiem rad nadzorczych firm działających w przemyśle ciężkim, a także ekspertem z dziedziny marketingu dla małych średnich przedsiębiorstw. Jest koordynatorem i wykonawcą wielu projektów naukowych i dydaktycznych w kraju oraz za granicą. Naukowo zajmuje się obecnie przede wszystkim zagadnieniami zachowań konsumentów, konsumeryzmu oraz marketingowej działalności podmiotów rynkowych. W wolnych chwilach zajmuje się projektowaniem ogrodów.

Wydział Ekonomii

Dziekan Wydziału Ekonomii
Prof. UE dr hab. Barbara Kos

Urodziła się w Krakowie. Jest absolwentką Akademii Ekonomicznej w Katowicach, w której zdobyła także doktorat (1990 roku) oraz habilitację (1999 roku). W Uczelni jest zatrudniona od 1981 roku. Pełniła funkcję prodziekana Wydziału Ekonomii, a od 2008 roku jest dziekanem. Jest profesorem w Katedrze Transportu. Należy do Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego oraz Polskiego Towarzystwa Logistycznego. Naukowo zajmuje się obecnie przede wszystkim zagadnieniami logistyki, spedycji i transportu. Hobbystycznie interesuje się muzyką, fantastyką i podróżami.

Prodziekan Wydziału Ekonomii ds. nauki
Prof. dr hab. inż. Celina Olszak, prof. zw. UE w Katowicach

Urodziła się w Tomaszowie Lubelskim. Jest absolwentką Politechniki Wrocławskiej oraz stypendystką Państwa Szwajcarskiego (1989-1990) i DAAD (1997 roku). W Akademii Ekonomicznej w Katowicach zdobyła doktorat (1993 roku) oraz habilitację (2001 roku). W 2010 roku otrzymała tytuł profesora. W uczelni jest zatrudniona od 1985 roku. Pełniła funkcję wicedyrektora Śląskiej Międzynarodowej Szkoły Handlowej. Od 2008 roku jest prodziekanem Wydziału Ekonomii, kierownikiem Katedry Informatyki Ekonomicznej. Należy do: Association for Information Systems, The Informing Science Institute, Towarzystwa Informatyki Ekonomicznej, Polskiego Towarzystwa Informatyki, Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego, Polskiego Towarzystwa Zarządzania Produkcją i Polskiego Stowarzyszenia Zarządzania Wiedzą. Jest członkiem komitetu redakcyjnego „International Business Research" oraz członkiem rady recenzentów „Interdisciplinary Journal of Information, Knowledge and Management", „Issues in Informing Science and Information Technology". Naukowo zajmuje się obecnie przede wszystkim zagadnieniami zarządzania wiedzą w organizacjach, systemami Business Intelligence oraz gospodarką opartą na wiedzy i społeczeństwem informacyjnym. Hobbystycznie interesuje się podróżami, zwierzętami oraz pielęgnowaniem ogrodów.

Prodziekan Wydziału Ekonomii ds. studiów stacjonarnych
Prof. UE dr hab. Jacek Pietrucha

Urodził się w Katowicach. Jest absolwentem Akademii Ekonomicznej w Katowicach, w której zdobył także doktorat (1996 roku) oraz habilitację (2009 roku). W Uczelni jest zatrudniony od 1993 roku. Od 2008 roku pełni funkcję prodziekana Wydziału Ekonomii. Jest profesorem w Katedrze Ekonomii. Naukowo zajmuje się obecnie przede wszystkim zagadnieniami polityki pieniężnej banku centralnego oraz europejską integracją walutową. Jest członkiem Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego. Hobbystycznie interesuje się historią późnej starożytności i Bizancjum oraz turystyką.

Prodziekan Wydziału Ekonomii ds. studiów niestacjonarnych
Dr Grzegorz Głód

Urodził się w Rydułtowach. Jest absolwentem Akademii Ekonomicznej w Katowicach, w której w 2007 roku obronił także doktorat. W Uczelni jest zatrudniony od 2002 roku. Jest adiunktem w Katedrze Przedsiębiorczości i Zarządzania Innowacyjnego. Ma doświadczenie praktyczne w doradztwie i zarządzaniu, w szczególności w jednostkach ochrony zdrowia i sektorze energetycznym. Naukowo zajmuje się obecnie przede wszystkim zagadnieniami przedsiębiorczości i zarządzania zmianą w jednostkach sektora publicznego oraz problematyką konkurencyjności przedsiębiorstw. Hobbystycznie interesuje się tenisem ziemnym oraz żużlem.

Wydział Finansów i Ubezpieczeń

Dziekan Wydziału Finansów i Ubezpieczeń
Prof. UE dr hab. Andrzej Piosik

Urodził się w Lublińcu. Jest absolwentem Akademii Ekonomicznej w Katowicach, w której zdobył także doktorat (1997 roku) oraz habilitację (2003 roku). W Uczelni jest zatrudniony od 1994 roku. Pełnił funkcje: zastępcy dyrektora studiów MBA in International Business, prodziekana Wydziału Finansów i Ubezpieczeń oraz prorektora. Jest profesorem w Katedrze Rachunkowości. W praktyce gospodarczej zdobył doświadczenie jako analityk finansowy i członek rady nadzorczej. Naukowo zajmuje się obecnie przede wszystkim zagadnieniami rachunkowości zarządczej, systemami rachunku kosztów, badaniami empirycznymi w obszarze sprawozdawczości finansowej, w tym w zakresie kształtowania zysku (*earnings management*) oraz jakości sprawozdań finansowych. Hobbystycznie interesuje się wędrówkami górskimi, kinem oraz kuchnią.

Prodziekan Wydziału Finansów i Ubezpieczeń ds. nauki
Prof. dr hab. Krzysztof Marcinek, prof. zw. UE w Katowicach

Urodził się w Chorzowie. Jest absolwentem Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Katowicach. W naszej Uczelni uzyskał także doktorat (1978 rok) oraz habilitację (1990 rok). W 2001 roku otrzymał tytuł profesora. W Uczelni jest zatrudniony od 1973 roku. Pełnił funkcje: pełnomocnika rektora ds. jakości nauczania, prodziekana Wydziału Finansów i Ubezpieczeń oraz w kadencji 2008-2012 prorektora. Jest kierownikiem Katedry Inwestycji i Nieruchomości. Należy do Towarzystwa Naukowego Organizacji i Kierownictwa. W praktyce gospodarczej zdobył doświadczenie jako specjalista w zakresie inwestycji. Naukowo zajmuje się obecnie przede wszystkim zagadnieniami ekonomiki procesów inwestycyjnych. Hobbystycznie interesuje się muzyką poważną oraz turystyką.

Prodziekan Wydziału Finansów i Ubezpieczeń ds. studiów I stopnia
Dr Anna Kuzior

Urodziła się w Będzinie. Jest absolwentką Akademii Ekonomicznej w Katowicach, w której również uzyskała w 2001 roku stopień doktora. W Uczelni jest zatrudniona od 1992 roku. Jest adiunktem w Katedrze Rachunkowości. Należy do Stowarzyszenia Księgowych w Polsce. Współpracuje z Krajową Radą Biegłych Rewidentów. Naukowo zajmuje się obecnie przede wszystkim zagadnieniami związanymi z rachunkowością finansową, w tym sprawozdawczością, polską i międzynarodową, rachunkiem kosztów i problemami podatkowymi w rachunkowości. Hobbystycznie interesuje się muzyką, malarstwem i turystyką.

Prodziekan Wydziału Finansów i Ubezpieczeń ds. studiów II stopnia
Dr Krystyna Mitręga-Niestrój

Urodziła się w Katowicach. Jest absolwentką Akademii Ekonomicznej w Katowicach, w której również uzyskała w 2003 roku stopień doktora. W Uczelni jest zatrudniona od 1996 roku. Jest adiunktem w Katedrze Bankowości i Rynków Finansowych. Od 2010 roku jest dyrektorem programu Joint Msc Degree in European Business and Finance w UE w Katowicach, prowadzonego przez Uniwersytet wspólnie z The Nottingham Trent University w Nottingham oraz University of Technology w Brnie. Jest członkiem Polskiego Stowarzyszenia Bankowości i Finansów, Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego, Société Universitaire Européenne de Recherches Financières oraz członkiem-sympatykiem Regionalnej Izby Gospodarczej w Katowicach. Naukowo zajmuje się obecnie przede wszystkim zagadnieniami finansów międzynarodowych. Hobbystycznie interesuje się kuchnią, architekturą, kinem europejskim oraz muzyką rockową.

Wydział Informatyki i Komunikacji

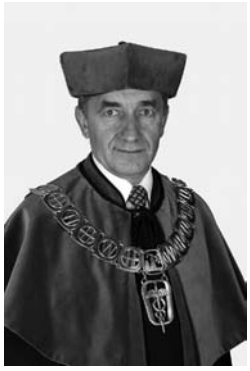

Dziekan Wydziału Informatyki i Komunikacji
Prof. dr hab. Jerzy Gołuchowski, prof. zw. UE w Katowicach

Urodził się w Myszkowie. Jest absolwentem Akademii Ekonomicznej w Katowicach, w której zdobył także doktorat (1988 rok) oraz habilitację (1998 rok). W 2006 roku uzyskał tytuł profesora. W Uczelni jest zatrudniony od 1978 roku. Pełnił funkcje: kierownika Studium Doktoranckiego, prodziekana Wydziału Zarządzania oraz prorektora. Od 2009 roku jest dziekanem nowo utworzonego Wydziału Informatyki i Komunikacji. Jest także kierownikiem Katedry Inżynierii Wiedzy. Od września 2011 roku jest prezesem Naukowego Towarzystwa Informatyki Ekonomicznej. W latach 1990-1998 był przewodniczącym uczelnianego NSZZ Solidarność. Zdobył doświadczenie w praktyce gospodarczej oraz jest inicjatorem licznych projektów edukacyjnych oraz badawczo-eksperckich. Naukowo zajmuje się obecnie przede wszystkim zagadnieniami zarządzania wiedzą oraz semantycznej reprezentacji wiedzy. Hobbystycznie interesuje się historią.

Prodziekan Wydziału Informatyki i Komunikacji ds. nauki
Prof. UE dr hab. Andrzej Bajdak

Urodził się w Kłodzku. Jest absolwentem Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu. W Akademii Ekonomicznej w Katowicach uzyskał stopień naukowy doktora (1989 rok) oraz doktora habilitowanego (2007 rok). W Uczelni jest zatrudniony od 1980 roku. Od 2009 roku jest prodziekanem nowo utworzonego Wydziału Informatyki i Komunikacji. Jest kierownikiem Katedry Badań Rynkowych i Marketingowych. Naukowo zajmuje się obecnie przede wszystkim zagadnieniami marketingu przemysłowego, badań marketingowych, komunikacji marketingowej. Hobbystycznie interesuje się literaturą podróżniczą oraz ogrodnictwem.

Prodziekan Wydziału Informatyki i Komunikacji ds. studentów
Prof. UE dr hab. Maciej Nowak

Urodził się w Bytomiu. Jest absolwentem Akademii Ekonomicznej w Katowicach, w której zdobył także doktorat (2001 rok) oraz habilitację (2009 rok). W Uczelni jest zatrudniony od 2000 roku. Od 2009 jest prodziekanem nowo utworzonego Wydziału Informatyki i Komunikacji. Jest profesorem w Katedrze Badań Operacyjnych, członkiem: Sekcji Polskiej International Federation of Operations Research and Management Science Societies, European Working Group on Multiple Criteria Decision Aiding oraz International Society on Multiple Criteria Decision Making. Doświadczenie zdobył w pracy zawodowej jako programista i informatyk. Naukowo zajmuje się obecnie przede wszystkim problematyką związaną z wykorzystaniem ilościowych metod wspomagania decyzji w zarządzaniu projektami oraz zarządzaniu operacyjnym. Hobbystycznie interesuje się muzyką operową oraz turystyką górską.

Wydział Zarządzania

Dziekan Wydziału Zarządzania
Prof. dr hab. Krystyna Jędralska, prof. zw. UE w Katowicach

Urodziła się w Smardach k. Kluczborka. Jest absolwentką Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Katowicach. W Akademii Ekonomicznej w Katowicach zdobyła doktorat (1982 rok) oraz habilitację (1993 rok). W 2005 roku otrzymała tytuł profesora. W Uczelni jest zatrudniona od 1974 roku. Pełniła funkcję wicedyrektora, a następnie dyrektora Śląskiej Międzynarodowej Szkoły Handlowej. Od 2010 roku jest dziekanem Wydziału Zarządzania, profesorem zwyczajnym w Katedrze Zarządzania Przedsiębiorstwem. Należy do Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego. Naukowo zajmuje się obecnie przede wszystkim zagadnieniami zarządzania strategicznego w warunkach niepewności oraz strategiami internacjonalizacji działalności przedsiębiorstw. Hobbystycznie interesuje się muzyką bluesową oraz czyta powieści psychologiczne.

Prodziekan Wydziału Zarządzania ds. nauki
Prof. UE dr hab. Henryk Zawadzki

Urodził się w Katowicach. Jest absolwentem Wydziału Matematyki, Fizyki i Chemii Uniwersytetu Śląskiego. W Akademii Ekonomicznej w Katowicach zdobył doktorat (1983 rok) oraz habilitację (1997 rok). W Uczelni jest zatrudniony od 1974 roku. Piastował funkcję prodziekana Wydziału Zarządzania w latach 1999-2002 oraz od 2008 roku. Jest profesorem w Katedrze Matematyki, członkiem Polskiego Towarzystwa Matematycznego. Naukowo zajmuje się obecnie przede wszystkim zagadnieniami ekonomii matematycznej, a w szczególności dynamiki ekonomicznej. Hobbystycznie interesuje się muzyką oraz kulturą i kuchnią śródziemnomorską.

Prodziekan Wydziału Zarządzania ds. studiów stacjonarnych
Prof. UE dr hab. Grzegorz Kończak

Urodził się w Olkuszu. Jest absolwentem Wydziału Matematyki, Fizyki i Chemii Uniwersytetu Śląskiego. W Akademii Ekonomicznej w Katowicach zdobył doktorat (1995 rok) oraz habilitację (2009 rok). W Uczelni jest zatrudniony od 1986 roku. Jest profesorem w Katedrze Statystyki, członkiem Polskiego Towarzystwa Statystycznego oraz Polskiego Towarzystwa Matematycznego. Naukowo zajmuje się obecnie przede wszystkim zagadnieniami statystycznej kontroli jakości i metodami symulacji komputerowej. Hobbystycznie interesuje się sportem oraz muzyką rozrywkową.

Prodziekan Wydziału Zarządzania ds. studiów niestacjonarnych
Dr Jolanta Bernais

Urodziła się w Katowicach. Jest absolwentką Akademii Ekonomicznej w Katowicach, w której również uzyskała w 1995 roku stopień doktora. W Uczelni jest zatrudniona od 1988 roku. Od roku 2008 jest prodziekanem Wydziału Zarządzania. Jest starszym wykładowcą w Katedrze Ekonomii i Polityki Transformacji. Naukowo zajmuje się obecnie przede wszystkim zagadnieniami zatrudnienia i rynku pracy. Hobbystycznie interesuje się piosenką autorską oraz czyta literaturę faktu.

Kanclerz
mgr Włodzimierz Mitoraj

Urodził się w Jodłowej. Jest absolwentem Wydziału Matematyki, Fizyki i Chemii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. W Uczelni jest zatrudniony od 1970 roku. Kierował Pracownią Pomocy Naukowo-Dydaktycznych, z której później wyodrębniono dzisiejsze Centrum Informatyczne, Zakład Poligrafii i Zakład Technicznych Środków Dydaktycznych. Od 1971 roku był zastępcą dyrektora administracyjnego, a od 1979 pełni funkcję dyrektora administracyjnego/kanclerza. Za najważniejszą kwestię w pracy kanclerza uważa umiejętność łączenia realizacji celów strategicznych i zadań kreowanych przez kierownictwo Uczelni z realiami życia gospodarczego i ograniczeniami formalnoprawnymi w funkcjonowaniu jednostek sektora finansów publicznych oraz kształtowanie właściwych relacji, wzajemnego zaufania i dobrej atmosfery w grupach pracowniczych. Hobbystycznie interesuje się numizmatyką, uprawą kwiatów i krzewów, teatrem i kabaretem oraz fotografią.

Centrum Nowoczesnych Technologii Informatycznych
– uroczyste wmurowanie kamienia węgielnego

Dzień inauguracji roku akademickiego 2012/2013 uświetni uroczyste wmurowanie kamienia węgielnego pod Centrum Nowoczesnych Technologii Informatycznych Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach. Projekt inwestycyjny CNTI zakłada wybudowanie i kompleksowe wyposażenie nowoczesnego, wielokondygnacyjnego budynku – wraz z wymaganą, dodatkową infrastrukturą zewnętrzną – na potrzeby procesu dydaktycznego oraz badań na rzecz dydaktyki, z pełnym zastosowaniem w tym zakresie najnowocześniejszych technologii informacyjnych i komunikacyjnych. Kamień węgielny pobłogosławi metropolita katowicki ks. abp Wiktor Skworc, a jego wmurowania dokona rektor, prof. Leszek Żabiński, w asyście władz miejskich i regionalnych oraz przedstawiciela wykonawcy – Mostostalu Warszawa SA.

Budowa Centrum ma na celu usunięcie barier infrastrukturalnych, a tym samym stworzenie korzystnych warunków do kształcenia w zakresie nowych technologii i ich zastosowań. Poza przy-

czynkiem do rozwoju kierunków informatycznych w Uczelni, realizacja projektu poszerzy wachlarz możliwości kształcenia w zakresie zastosowania ICT we wszystkich zawodach ekonomicznych. Nowe laboratoria obejmą dziedziny takie, jak systemy GIS, systemy katastralne, narzędzia informatyczne w administracji publicznej, zarządzanie projektami, systemy finansowo-księgowe, systemy zarządzania finansowego, serwisy finansowe i giełdowe, narzędzia analizy inwestycyjnej, systemy wspomagania zarządzania, systemy zarządzania relacjami z klientami, systemy logistyczne, systemy obsługi kadrowej, finansowej, magazynowej itp., zarządzanie łańcuchami dostaw, e-logistyka. W CNTI znajdzie też swoją lokalizację czytelnia ogólna oraz czytelnia zasobów elektronicznych. Projekt i przedstawiane wizualizacje przygotowane zostały w Pracowni Projektowej Wojciecha Podleskiego. Centrum rozpocznie swoją działalność w październiku 2013 roku.

MB

Dar relikwii

W dniu inauguracji roku akademickiego 2012/2013 uroczyście ogłoszone zostanie przekazanie naszej Uczelni relikwii z krwi błogosławionego Jana Pawła II, które ofiarowane zostały przez metropolitę krakowskiego, ks. abp. Stanisława Dziwisza. Relikwie czczone będą w kaplicach akademickich. Jeden z relikwiarzy wystawiony zostanie w krypcie Duszpasterstwa Akademickiego „Zawodzie" przy katowickim kościele pw. Opatrzności Bożej, drugi w kaplicy Zespołu Szkół Wyższych w Rybniku.

MB

Stanisław Kardynał Dziwisz
Arcybiskup Metropolita Krakowski

Stanislaus Cardinalis Dziwisz
Dei et Apostolicae Sedis gratia
Archiepiscopus Metropolita Cracoviensis

Salutem et Pastoralem Benedictionem.

Praesentibus ostensam Nobis particulam

ex sanguine Beati Joannis Pauli II

in capsula collocatam examine facto authenticam declaramus eamque ubique locorum fidelium venerationi exponi posse edicimus.

In [illegible]orum fidem etc.

STANISLAUS CARDINALIS DZIWISZ + ARCHIEPISCOPUS METROPOLITA CRACOVIENSIS + SUAEQUE CURAE

Stanislaus Card. Dziwisz

Cracoviae, die 1.05.2011 a.

Marcin Baron

Profesorowie Karel Rais i Józef Kolonko odznaczeni medalami Uniwersytetu

15 czerwca w Auli im. dr. Józefa Lisaka wręczono medale Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach. Otrzymali je rektor Uniwersytetu Technicznego w Brnie, profesor Karel Rais i profesor Józef Kolonko z Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach.

„Medalem Uniwersytetu honorujemy tych, którzy w szczególny sposób poprzez swoją aktywność, zaangażowanie oraz postawę nauczyciela i naukowca wywarli wpływ na historię naszej Alma Mater" mówił rektor, prof. Jan Pyka, dodając: „Jest to także godność o wyjątkowej symbolice dla pracowników Uniwersytetu. W naszej tradycji medal jest najwyższym odznaczeniem, jakie wręcza się członkowi społeczności uczelnianej w uznaniu jego zasług w budowaniu tożsamości i siły wspólnoty, którą wszyscy tworzymy".

„Profesor Karel Rais nieustannie daje nam się poznać jako wielki orędownik współpracy międzyuczelnianej, kreator nowych inicjatyw, przyjaciel Polski i naszej uczelni" opisywał zalety jednego z laureatów prof. Jan Pyka. Z kolei drugiego z uhonorowanych scharakteryzował następująco: „Bez profesora Kolonki mniej byłoby w uczelni przedsięwzięć pionierskich, trudnych i niebanalnych. Profesora powszechnie postrzegamy jako pełnego mądrości i troski o dobro wspólne doradcę i inspiratora przemian w czasach, kiedy wymagało to prawdziwej odwagi".

Profesor Karel Rais ukończył studia w latach 70. XX wieku. Swoje zainteresowania naukowe skupił na nowatorskich ówcześnie kwestiach komputeryzacji. Następnie zajął się zagadnieniami ekonomiki i zarządzania w przemyśle maszynowym. Jest organizatorem licznych międzynarodowych studiów menedżerskich, w tym MBA. Jako profesor Uniwersytetu Technicznego w Brnie wspólnie z przedstawicielami Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach i Uniwersytetu Nottingham Trent uruchomił anglojęzyczne studia magisterskie z zakresu biznesu i finansów, których absolwenci otrzymują dyplom trzech uczelni. Od 2006 roku jest rektorem swej macierzystej uczelni. Zasługi profesora w laudacji podkreślił prof. Jan Wojtyła, który zwrócił uwagę nie tylko na dorobek naukowy i organizacyjny laureata, ale także na jego wielką życzliwość oraz otwartość na współpracę międzynarodową, tworzenie nowych konsorcjów i kreowanie innowacyjnych projektów edukacyjnych. Sam odznaczony w swym wystąpieniu często powracał do wydarzeń i przedsięwzięć łączących naszą uczelnię i politechnikę w Brnie.

Profesor Józef Kolonko całe swoje życie zawodowe związał z Uniwersytetem Ekonomicznym w Katowicach. Jego działalność naukowa od początku rozwijała się w środowisku statystyków i ekonometryków. Szczególne osiągnięcia profesor Józef Kolonko ma w zakresie zastosowania metod statystycznych i ekonometrycznych w analizach finansowych i przedsięwzięciach inwestycyjnych. Jest członkiem Rady Naukowej Narodowego Banku Polskiego, był inicjatorem założenia, przez Uniwersytet Ekonomiczny oraz Uniwersytet Śląski, Śląskiej Międzynarodowej Szkoły Handlowej. Kierował tą jednostką przez wiele lat z sukcesem realizując stałe, rozbudowane programy edukacyjne wspólnie z prestiżowymi uczelniami francuskimi i szkockimi. Wcześniej był także założycielem NSZZ „Solidarność" i pierwszym jego przewodniczącym w ówczesnej Akademii Ekonomicznej. Laudację wygłosił prof. Janusz Wywiał. Powiedział w niej między innymi: „Rzeczą charakterystyczną działalności prof. Józefa Kolonki jest inicjowanie przedsięwzięć mających na celu pozytywne przemiany. Do ich realizacji potrafił zainspirować wielu ludzi, którzy zwykle kontynuowali jego dzieła. […] Był i jest wrażliwy na aktualnie ważne wydarzenia społeczne". Pełne humoru wystąpienie laureata stało się z kolei krótką opowieścią o tożsamości nauczyciela akademickiego i odpowiedzialności za rozwój swój i innych.

Medal Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach został ustanowiony uchwałą Senatu Uczelni 23 maja 2002 roku. W jego 10-letniej historii został wcześniej wręczony trzykrotnie: profesorowi Martinowi Černohorský'emu – rektorowi seniorowi Uniwersytetu Śląskiego w Opawie oraz rektorom seniorom Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach: panom profesorom Zbigniewowi Messnerowi i Jerzemu Rokicie.

W 110. rocznicę urodzin rektora-założyciela

Nazajutrz po wyborach rektorskich Ich Magnificencje – rektor prof. Jan Pyka oraz rektor-elekt prof. Leszek Żabiński – udali się na grób założyciela i pierwszego rektora uczelni dr. Józefa Lisaka (1.05.1902-28.03.1984) z wiązanką kwiatów, by w imieniu społeczności akademickiej oddać hołd poprzednikowi, zarazem założycielowi Uczelni i zapewnić – jak głosił napis na szarfie – „o modlitewnej pamięci" potomnych i spadkobierców. Ten symboliczny gest, wpisujący się w obchody Roku Jubileuszowego, zarazem pierwsze tak znamienne spotkanie rektora aktualnego z rektorem wybranym przy grobie rektora-założyciela, może stanie się nowym zwyczajem, wzbogacającym piękne tradycje naszego środowiska uniwersyteckiego.

(A.Cz. i S.Sz.)

Jan Czempas

Rybnickiego kampusu mały jubileusz

Napisanie czegoś sensownego o naszej już 10-letniej obecności w Rybniku nie należy do łatwych zadań – relacja moja musi się stać mocno nieobiektywna.

Kilka lat temu każdy nabywca Chevroleta dostawał list rozpoczynający się zwrotem: „Dziękujemy. Gratulujemy trafnego wyboru!". Wydaje się, że te słowa dobrze pasują do zwięzłej oceny decyzji sprzed kilkunastu lat, gdy ówczesny rektor prof. Jan Wojtyła oraz senat Akademii Ekonomicznej uznali, że warto przystać na propozycję władz Rybnika i otworzyć tam, po Bielsku-Białej, nasz drugi zamiejscowy obiekt dydaktyczny – obydwa w miastach należących do tzw. Skonsolidowanego Śląskiego Obszaru Metropolitalnego. W 2002 r. dołączyliśmy do obecnej w Rybniku już od 1962 r. filii Politechniki Śląskiej oraz Ośrodka Dydaktycznego Uniwersytetu Śląskiego (od roku akademickiego 2001/2002) tworząc wspólnie nieformalny Zespół Szkól Wyższych, potocznie zwany Kampusem.

Oferta władz miasta była nadzwyczaj atrakcyjna: „Użyczamy wam nowoczesne, w pełni wyposażone pomieszczenia dydaktyczne i biurowe w zrewitalizowanym budynku poszpitalnym, pochodzącym z początku XX w. Wchodzicie «na gotowe», a na dodatek rokrocznie będziemy się starać przekonać Radę Miejską, by zagwarantowała w budżecie kwotę, która powinna pokryć znaczną część kosztów bieżących, np. zużytej energii cieplnej i elektrycznej (w ostatnich kilku latach na konta wszystkich trzech Uczelni przelewana jest kwota po ok. 145 tys. zł)".

Przyjęcie propozycji to właśnie ten „trafny wybór" satysfakcjonujący obydwie strony. Co zyskał Rybnik i – szerzej Zachodni Subregion Województwa Śląskiego – a co zyskała nasza Uczelnia? Rozwój miasta i wzrost znaczenia Rybnika sprawił, że w „Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego" przypisano mu status odrębnego ośrodka akademickiego, współdziałającego z centrum naukowo-akademickim Aglomeracji Górnośląskiej. Odpowiedzią władz miasta stał się nowatorski projekt stworzenia Zespołu Szkół Wyższych, gdzie w jednym kompleksie współdziałałyby, na zasadzie partnerstwa, trzy największe śląskie uczelnie: Politechnika Śląska, Uniwersytet Śląski oraz Akademia Ekonomiczna. Projekt znalazł swe miejsce w Strategii Zintegrowanego Rozwoju Miasta Rybnika jako cel strategiczny nr 1: „Wykreowanie Rybnika jako regionalnego i autonomicznego ośrodka akademickiego". Ta unikalna w skali kraju koncepcja zagospodarowania zespołu budynków byłego szpitala miejskiego, poprzez zmianę ich funkcji, stwarza mieszkańcom miasta i subregionu zachodniego możliwość nie tylko szerokiego wyboru kierunków studiów, lecz również integrację trzech uczelni.

O podjęciu tego typu inwestycji infrastrukturalnej nie decyduje możliwość osiągnięcia zysku oraz korzyści, dające się wyrazić w formie pieniężnej, ale bieżące i przyszłe potrzeby ludności zamieszkującej

dany teren. Nie od dziś wiadomo, że dobrze zorganizowany system edukacyjny, wykształcenie i kwalifikacje mieszkańców są jednym z atutów konkurencyjności regionu, a wraz z infrastrukturą komunikacyjną, telekomunikacyjną i informatyczną kapitałem ludzkim i społecznym oraz pozytywnym wizerunkiem. Potencjał szkolnictwa wyższego oraz nauki rozstrzyga bowiem o konkurencyjności regionów i miast.

W „Studium Wykonalności Projektu p.n. Kampus Uczelni Wyższych w Rybniku" zwrócono uwagę m.in. na następujące mocne strony przedsięwzięcia:
– Zgodność z polityką państwa dotyczącą uczelni wyższych i ze strategią rozwoju województwa śląskiego.
– Obecność projektu w długookresowej, konsekwentnej polityce miasta.
– Otwarcie i powiązanie terenu Kampusu z otoczeniem.
– Zachowanie i wykorzystanie walorów kulturowych obiektów poszpitalnych (rewitalizacja).
– Zachowanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych terenu Kampusu.
– Współpraca różnych uczelni w ramach jednej struktury, możliwość wspólnego zarządzania i wykorzystywania obiektów i terenów.
– Możliwość uzyskania preferencyjnego dofinansowania przedsięwzięcia ze środków PHARE oraz z budżetu państwa.
– Położenie Kampusu w ścisłym centrum miasta.
– Wydolna istniejąca infrastruktura techniczna i komunalna.
– Dogodne połączenie drogowe regionalne i międzyregionalne.
– Bliskość dworców PKP, PKS oraz dobre połączenia autobusowe wewnątrzmiejskie.
– Zachowanie historycznych wartości terenu i zharmonizowanie projektu z otoczeniem urbanistyczno-przyrodniczym.

Słabymi stronami omawianego projektu były:
– Wysokie koszty realizacji przedsięwzięcia.
– Skromne możliwości sfinansowania projektu – problemy z uzyskaniem dotacji.
– Konieczność uregulowania spraw właścicielskich.
– Brak możliwości uzyskania zwrotu zainwestowanego kapitału – typowa inwestycja z dziedziny infrastruktury społecznej.
– Konieczność promocji uczelni i dostosowania kierunków kształcenia do potrzeb subregionu.
– Konkurencja ze strony innych uczelni i gmin otwierających uczelnie na swoim terenie.
– Niesprecyzowane zasady współpracy poszczególnych uczelni między sobą i zarządzania obiektami oraz samym terenem kampusu.

Szans dla otoczenia upatrywano w:
– Możliwości nawiązania współpracy z sektorem MŚP oraz wpływ na ich rozwój.
– Nowych miejscach pracy.
– Wzmocnieniu środowiska naukowego i akademickiego.
– Pozytywnym oddziaływaniu uczelni na życie miasta i wzrost jego funkcji akademickich.
– Przyśpieszeniu zmiany profilu regionu na usługowo-przemysłowy.
– Zwiększeniu konkurencyjności i atrakcyjności miasta i regionu.
– Dostosowaniu edukacji do potrzeb miasta i regionu, a równocześnie wzroście poziomu wykształcenia ludności.
– Zwiększeniu transferu technologii i procesów innowacyjnych.
– Przekształceniu zaniedbanych terenów w centrum miasta w tereny atrakcyjne i funkcjonalne.
– Powstawaniu wokół Kampusu nowych podmiotów gospodarczych świadczących usługi na jego rzecz: barów, bufetów, punktów kserograficzno-introligatorskich, kiosków itp.

Jedynym dostrzegalnym zagrożeniem dla otoczenia były utrudnienia komunikacyjno-parkingowe wokół Kampusu.

Pomimo braku możliwości bezpośredniego zwrotu nakładów finansowych, za ważny uznano ich zwrot w formie szans dla rozwoju miasta i regionu. Łączne wydatki wyniosły 44 317 tys. zł. Kluczowe znaczenie w sfinansowaniu omawianego przedsięwzięcia miały środki pochodzące z budżetu miasta – stanowiły one 83,49% poniesionych nakładów (37 mln zł), co wynika z uznania tej inwestycji za jedną z kluczowych dla miasta w latach 1999-2003. Środki funduszu PHARE zasiliły inwestycję w kwocie 2926 tys. zł (6,60%). Reszta środków pochodziła z budżetu państwa, darowizn i dotacji z NFOŚiGW.

Gremia decyzyjne nie pomyliły się – każdy z punktów przedstawionej analizy SWOT miał swoje uzasadnienie. To wejście w drugą dziesiątkę lat istnienia kampusu potwierdza, że najważniejszym i nierozwiązywalnym problemem okazują się… miejsca parkingowe dla studentów. Niestety, znaczna ich część zajmowana jest przez pracowników zatrudnionych w nieodległym rybnickim „city" oraz przyjezdnych. Teren jest miejski, więc zakaz parkowania przez mieszkańców jest trudny do wyegzekwowania – okrzyk: „To wszystko z naszych podatków!" od czasu do czasu też można usłyszeć. Ustawienie szlabanów na razie nie wchodzi w grę: w porach przyjazdu i wyjazdu studentów niezbyt szeroka ulica Rudzka byłaby zablokowana, karty parkingowe dość szybko były podrabiane lub udostępniane nieuprawnionym, a nie wszyscy absolwenci je zwracali, gdy kończyli studia. Powiększanie parkingu kosztem zieleni i drzewostanu rychło doprowadziłoby do utraty głównego waloru tego miejsca – można się tu poczuć jak na prawdziwym uniwersyteckim kampusie, znanym nam z amerykańskich i angielskich filmów.

Co zyskał nasz Uniwersytet? Obecnie w ROND studiuje ok. 1500 osób, niemal równo podzielonych między tryb stacjonarny i niestacjonarny. Jedni kandydaci zapewne wybraliby kampus katowicki – ilu? Trudno orzec. Część poszłaby do konkurencji, a jeszcze inni – przerażeni kosztami dojazdu, wynajmu kwatery itp. – zapewne zrezygnowaliby z zamiaru studiowania. „To bliskość miejsca" – odpowiadają niemal wszyscy na pytanie: dlaczego wybrano ROND? Druga, równie częsta, odpowiedź – „Tu się przyjemnie studiuje".

To ostatnie zdanie mocno koresponduje z opiniami większości naszych wykładowców: „Tam i z tymi studentami dobrze się pracuje. Oni są jacyś inni". Wniosek? Może taki: warto było „wejść" Uniwersytetowi do Rybnika.

Marcin Baron

Wobec nowych szans dla polskich metropolii

W przeddzień uroczystych obchodów Święta Uczelni, w roku jubileuszu jej 75-lecia, władze Uczelni zaprosiły partnerów Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach wywodzących się z otoczenia społeczno-gospodarczego do wzięcia udziału w debacie eksperckiej związanej z bieżącymi zagadnieniami gospodarczymi. Tematem zorganizowanej konferencji był „Rozwój regionów metropolitalnych – wyzwania dla programowania". Jej realizację powierzono zespołowi Katedry Badań Strategicznych i Regionalnych, który włączył do współpracy Komitet Przestrzennego Zagospodarowania Kraju PAN oraz Komisję Studiów nad Przyszłością Górnego Śląska PAN.

10 stycznia 2012 r. ponad 120 przedstawicieli środowisk samorządowych, biznesowych oraz świata nauki podjęło wymienione wyżej kwestie. Trzeba sięgnąć do wydarzeń sprzed 20 lat, kiedy zaczynała się rekonstrukcja myślenia o polskich regionach – przypomniał prof. Andrzej Klasik wprowadzając do tematyki konferencji. Jednocześnie zarysował oczekiwany profil dyskusji – rozmowy o nowych koncepcjach kreowania przyszłości. Wątek ten kontynuował prof. Jacek Szlachta z SGH, który wskazał na wyzwania rozwojowe dla polskich regionów i metropolii związane z ustaleniami dotyczącymi budżetu unijnego po 2014 r. Minister Rozwoju Regionalnego, Elżbieta Bieńkowska podkreśliła, że polskie przewidywania odnośnie do wielkości budżetu polityki spójności dla naszego kraju oscylują wokół kwoty 80 mld euro, a jest to prawdopodobnie ostatni taki budżet. Jednocześnie minister podkreśliła, że silne zorientowanie przyszłej polityki spójności na rezultaty oraz realizację strategii Europa 2020 jest nadzwyczaj korzystne dla Polski. Możliwe konsekwencje zarysowanych przez panią minister propozycji ustaleń oceniali także współuczestniczący w panelu: prof. Irena Pietrzyk, z Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, prof. Bohdan Gruchman, z Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, oraz prof. Jacek Zaucha, z Uniwersytetu Gdańskiego.

„W nowych rozwiązaniach dla polityki spójności UE, które Komisja Europejska zamierza wdrażać od 2014 r., większą rolę przypisuje się rozwojowi dużych ośrodków miejskich. Bowiem to na tych obszarach kumuluje się ludność Europy i nie przewiduje się, by proces ten podlegał spowolnieniu" – komentuje prof. Florian Kuźnik. W nowych rozporządzeniach unijnych zakłada się m.in. przeznaczenie co najmniej 5% dodatkowych środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na zrównoważony rozwój obszarów miejskich, utworzenie platformy na rzecz rozwoju obszarów miejskich, w celu wspierania rozwijania potencjału i wymiany doświadczeń, oraz przyjęcie w krajach członkowskich wykazu miast, w których będą realizowane zintegrowane działania na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich. Sprawia to, że debata wokół zagadnień rozwoju regionów metropolitalnych jest kluczowa właśnie w tym czasie, a dyskusja rozpoczęta w Uczelni stanowiła doskonałe wprowadzenie do tego, by dobrze przygotować się jako kraj i jako metropolie do absorpcji środków z kolejnego rozdania finansów unijnych.

„Programowanie rozwoju metropolii niekoniecznie musi być takie samo jak planowanie rozwoju innych obszarów miejskich, stąd potrzebujemy dyskusji zarówno programowej, jak i metodologicznej. Ale jednocześnie konieczne jest identyfikowanie tych procesów, które już się rozpoczęły w polskich metropoliach i ze względu na swą złożoność muszą być kontynuowane w przyszłej polityce spójności. W tej chwili nie możemy sobie pozwolić na zaniedbanie dotychczasowego dorobku lub niezapewnienie możliwości kontynuacji" – podkreślał podczas konferencji prof. Florian Kuźnik. Dyskusję na ten temat podjęli z nim w panelu pt. „Polityka miejska a rozwój regionów metropolitalnych": prof. Wanda Gaczek, z Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, prof. Aleksandra Jewtuchowicz, z Uniwersytetu Łódzkiego, Danuta Kamińska – skarbnik Katowic, prof. Krystian Heffner oraz prof. Zygmunt Ziobrowski reprezentujący Instytut Rozwoju Miast.

W kolejnej sesji panelowej nad zagadnieniami narzędzi programowania rozwoju w regionach metropolitalnych dyskutowali, pod przewodnictwem dr. Bogumiła Szczupaka, Mirosław Bobrzyński (Euro-Centrum SA), prof. Krzysztof Gasidło (Politechnika Śląska), prof. Stanisław Korenik (Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu) oraz prof. Tadeusz Kudłacz (Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie). Natomiast o roli studiów foresightowych w polityce rozwoju regionalnego, w panelu poprowadzonym przez prof. Andrzeja Klasika, debatę podjęli: prof. Zbigniew Kamiński, z Politechniki Śląskiej, prof. Tadeusz Markowski, z Uniwersytetu Łódzkiego, dr Leszek Trząski, z Głównego Instytutu Górnictwa, oraz dr Magdalena Węglarz, z Politechniki Wrocławskiej.

Zdaniem licznych uczestników spotkania zorganizowanie tego rodzaju konferencji stworzyło wiele możliwości rzetelnej, opiniotwórczej dyskusji związanej z istotnym bieżącym zagadnieniem. Potwierdziło otwartość uczelni na współpracę z otoczeniem i dało spore możliwości nawiązywania nowych kontaktów.

Największa konferencja w dziejach Uniwersytetu

12-14 września 2012 r. w Katowicach odbyła się Konferencja Katedr Finansów zorganizowana przez Katedrę Finansów oraz Katedrę Bankowości i Rynków Finansowych Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach. Konferencja została objęta honorowym patronatem Komitetu Nauk o Finansach PAN oraz Rektora Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, jak również branżowym patronatem merytorycznym Związku Banków Polskich.

Konferencje Katedr Finansów (KKF) to organizowane cyklicznie spotkania stanowiące unikatowe forum wymiany poglądów przedstawicieli świata nauki czołowych ośrodków naukowych w Polsce, biznesu oraz instytucji publicznych na najbardziej aktualne tematy związane z szeroko pojętymi finansami i ich oddziaływaniem na sferę realną gospodarki. Hasłem przewodnim tegorocznej edycji KKF było: Finanse w niestabilnym otoczeniu – dylematy i wyzwania. Obrady odbywały się w pięciu panelach: Bankowość, Finanse przedsiębiorstw, Finanse publiczne, Rynki finansowe oraz Ubezpieczenia – z udziałem 70 prelegentów. Relacja z drugiego dnia obrad była transmitowana przez największą stację

biznesową w Polsce – TVN CNBC. Głównymi obszarami problemowymi poruszanymi podczas Konferencji były:

Określenie obecnych i przyszłych źródeł niestabilności systemu finansowego oraz potencjalnych zagrożeń związanych ze sferą realną gospodarki.

Identyfikacja i ocena działań podejmowanych przez banki i inne instytucje finansowe, podmioty sfery realnej i władze publiczne w warunkach niestabilności.

Referaty nadesłane na Konferencję, w liczbie prawie 200, zostały opublikowane przez Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w pięciotomowej publikacji.

Ważnym wydarzeniem Konferencji były obchody Jubileuszu 45 lat pracy naukowo-dydaktycznej prof. Krystyny Znanieckiej. Dla uczczenia tego wydarzenia powstała Księga Jubileuszowa *Szkice o finansach*. W Konferencji uczestniczyło blisko 300 osób z całej Polski, z 35 ośrodków naukowych. Wśród zaproszonych gości byli m.in. marszałek województwa śląskiego Adam Matusiewicz, rektor Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach prof. Leszek Żabiński, rektorzy seniorzy: prof. Zbigniew Messner, prof. Jan Wojtyła, dziekan Wydziału Finansów i Ubezpieczeń prof. Andrzej Piosik, członkowie Zarządu Narodowego Banku Polskiego: prof. Małgorzata Zaleska oraz prof. Eugeniusz Gatnar, przewodniczący Prezydium Komitetu Nauk o Finansach PAN prof. Andrzej Gospodarowicz, prezes Związku Banków Polskich Krzysztof Pietraszkiewicz, Prezes Polskiego Stowarzyszenia Finansów i Bankowości prof. Krystyna Piotrowska-Marczak, Wojewoda Lubelski prof. Jolanta Szołno-Koguc.

Konferencję zorganizowano przy wsparciu finansowym: Narodowego Banku Polskiego, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego, Tauron Polska Energia, Izby Domów Maklerskich, BIG InfoMonitor, KIR, BIK, Nitroerg S.A., Węglokoks S.A. i Stalexport S.A. Patronat medialny pełniły: TVN CNBC, miesięcznik finansowy „BANK" oraz alebank.pl.

Komitet Organizacyjny KKF 2012

O przyszłości przestrzeni województwa śląskiego

Marcin Baron

13 września br. w Uniwersytecie Ekonomicznym w Katowicach przedstawiono wyniki projektu „Scenariusze 2050 – Wyzwania zrównoważonego użytkowania terenu na przykładzie województwa śląskiego". Zaprezentowano scenariusze przyszłego zagospodarowania i użytkowania terenów w województwie śląskim oraz rekomendacje do prowadzenia polityki przestrzennej na różnych poziomach sprawowania władzy samorządowej. Liderami merytorycznymi prac były zespoły Głównego Instytutu Górnictwa, Politechniki Śląskiej oraz Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach. Natomiast w licznych spotkaniach eksperckich i konsultacyjnych brali udział reprezentanci wielu instytucji naukowych, administracji publicznej, gospodarki i sektora obywatelskiego.

„Analizowaliśmy tendencje i trendy globalne, które będą wywierały wpływ na zachowania użytkowników przestrzeni województwa" – opisuje kierujący pracami dr Leszek Trząski z GIG. „Innymi słowy definiowaliśmy jak to, co przyniesie nam przyszłość: zmiany technologiczne, oczekiwania społeczne, relacje polityczne, stan gospodarki, presje środowiskowe czy też inne determinanty, znajdzie odbicie tu w województwie śląskim w decyzjach lokalizacyjnych inwestorów, w polityce przestrzennej samorządów lokalnych, w wyborach

mieszkańców odnośnie do kształtowania przestrzeni prywatnych i publicznych" – dodaje dr Trząski.

Realizacja foresightu miała na celu zaangażowanie licznych aktorów rozwoju regionalnego w usystematyzowane prace nad znalezieniem odpowiedzi na pytanie, co należy zrobić w sferze polityki przestrzennej województwa już teraz, aby uniknąć błędów o długoterminowych konsekwencjach dla użytkowania terenu? Autorzy projektu – poza opracowaniem licznych analiz szczegółowych – podjęli się także zadania dokonania syntezy najważniejszych ustaleń i rekomendacji. Przybrała ona postać długookresowych celów ogólnych polityki przestrzennej regionu oraz zasad, którymi należy się kierować tworząc lub realizując politykę przestrzenną.

Wskazano na cztery cele:

A. Zapewnienie ciągłości, spójności i dostępności systemu przyrodniczego województwa.

B. Zapewnienie powszechnej dostępności i dobrej jakości infrastruktury transportowej i przesyłowej.

C. Zapewnienie zwartej i wielofunkcyjnej struktury nowej zabudowy, w tym podmiejskiej.

D. Pełne wykorzystanie przestrzeni i zapewnienie zwartości terenów aktywności ekonomicznej.

Odniesiono je bezpośrednio do czterech form użytkowania terenu: terenów przyrodniczych, terenów integracji przestrzennej, terenów osadnictwa miejskiego i wiejskiego oraz terenów aktywności ekonomicznej. Następnie dokonano dekompozycji celów, formułując zestaw działań do podjęcia, właściwe podmioty działań oraz obszary województwa, w których działania te powinny zostać podjęte. Pełne opracowania w tym zakresie przedstawiono w monografii podsumowującej wyniki projektu.

Założone cele mogą, zdaniem autorów projektu, zostać osiągnięte pod warunkiem stosowania się do następujących zasad gospodarowania przestrzenią i użytkowania terenu:

1. Przestrzenią należy gospodarować oszczędnie.
2. Kompozycje przestrzenne i systemy techniczne mają być trwałe.
3. Otwarte tereny zielone i wody są pełnoprawnymi formami użytkowania terenu i stanowią zielono-niebieską infrastrukturę regionu, a nie rezerwę inwestycyjną pod infrastrukturę techniczną.
4. Nie wolno dopuszczać do wyłączania terenów z użytkowania.
5. Wybierając teren pod inwestycję w infrastrukturę techniczną należy preferować tereny już uprzednio zagospodarowane (poprzemysłowe, pozurbanizowane), a nie tereny zielone.
6. Decyzje o zmianie użytkowania terenu należy podejmować ostrożnie, aby nie utracić wartości przestrzeni.
7. Wszystkie systemy (transportowy i przesyłowy, przyrodniczy, mieszkaniowy i aktywności gospodarczej) mają być ciągłe przestrzennie i w sposób uporządkowany się przenikać.
8. Strefa mieszkaniowa i strefa aktywności gospodarczej mają mieć zwartą strukturę, a wielkość strefy musi być kompromisem między opłacalnością ekonomiczną i wymogami kształtowania przyjaznej przestrzeni.
9. Struktury właściwe dla docelowego użytkowania terenu (miasta, strefy aktywności gospodarczej) należy wprowadzać od początku, w miarę rozwoju zabudowy.

10. Granice jednostek przestrzennych mają być czytelne, aby połączyć indywidualną tożsamość z ponadlokalną spójnością.

Przestrzeganie tych zasad ma pomóc w zapewnieniu trwałego, korzystnego dla społeczności województwa użytkowania terenu i w kształtowaniu ładu przestrzennego. Same zasady nie zależą od wariantu przyszłości, natomiast znaczenie świadomego ich wdrażania będzie tym większe, im trudniejsze będą okoliczności gospodarcze, polityczne, społeczne, środowiskowe, z którymi przyjdzie się zmierzyć społeczności województwa.

O tym, że prowadzenie prac studialnych tego typu jest istotne dla współczesnego biznesu oraz władz publicznych przekonuje prof. Florian Kuźnik, kierownik Katedry Badań Strategicznych i Regionalnych UE w Katowicach. „Myślenie scenariuszowe, foresightowe od lat jest już uznaną metodą wykorzystywaną zarówno przez duże korporacje, jak i przez rządy krajów o dynamicznie rozwijającej się gospodarce" – podkreśla profesor. „Foresight nie jest ani testem na wyobraźnię, ani zachętą do przedstawiania listy pobożnych życzeń".

Dowodem na prawdziwość tego stwierdzenia były wypowiedzi ekspertów i publiczności podczas panelu dyskusyjnego, który wieńczył realizację projektu. Debatę podjęli: Ewa Burchat-Błachuta – zastępca dyrektora Wydziału Planowania Strategicznego i Przestrzennego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego, prof. Krzysztof Gasidło – kierownik Katedry Urbanistyki i Planowania Przestrzennego Wydziału Architektury Politechniki Śląskiej, prof. Zbigniew Kamiński dziekan Wydziału Architektury Politechniki Śląskiej, prof. Florian Kuźnik oraz dr Leszek Trząski. Zdaniem przedstawicielki władz samorządowych wyniki foresightu znajdą zastosowanie w pracach nad aktualizacją planu zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego, a także w opracowywaniu założeń polityki miejskiej regionu. Przedstawiciele świata nauki podkreślali z kolei efekt wzajemnego uczenia się, poznawania różnych stanowisk i opinii. Wielokrotnie padały stwierdzenia o tym, że jeszcze nigdy nie udało się – i to bez presji np. ustawowej – w tak wieloaspektowym podejściu dokonać oglądu kwestii związanych z kształ-

towaniem zagospodarowania i użytkowania terenów. Często wracano także do potrzeby kształtowania społecznej świadomości dotyczącej spraw przestrzennych. Teza, iż dobra przestrzeń dobrze kształtuje inne sfery życia społecznego i gospodarczego stała się nieomalże motywem przewodnim dyskusji, która jednocześnie dotykała kwestii wyzwań związanych z tzw. rozlewaniem się miast, presji na tereny o wysokiej wartości przyrodniczej, współgrania interwencji administracyjnej z mechanizmami rynkowymi i społecznościowymi oraz zagadnień realizacyjnych planowania przestrzennego.

„Oczywiste jest, że na wiele pytań nie potrafiliśmy znaleźć jednoznacznej odpowiedzi" – komentował wyniki prac prof. Zbigniew Kamiński. Jeszcze gorzej byłoby jednak, jego zdaniem, gdyby te pytania w ogóle nie padły. Jak dodaje: „taki zresztą jest sens metody scenariuszowej, by umieć wariantowo ocenić przyszłość, która nas czeka".

INNOWACYJNA GOSPODARKA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI
SCENARIUSZE 2050
UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Polityka społeczna w dobie postępu i rozwoju społeczno-gospodarczego

Arkadiusz Przybyłka

14-16 maja br. odbyła się XXX już konferencja naukowa polityków społecznych organizowana corocznie przez Katedrę Polityki Społecznej i Gospodarczej. Z uwagi na jej jubileuszowy charakter na miejsce obrad wybrano pałac w Łochowie. Współorganizatorami konferencji byli: Komitet Nauk o Pracy i Polityce Społecznej PAN, Instytut Polityki Społecznej Uniwersytetu Warszawskiego oraz Instytut Pracy i Spraw Socjalnych w Warszawie. Na spotkanie przybyli reprezentanci wyższych uczelni z całego kraju, a także instytucji publicznych.

Przybyłych gości przywitał prof. Andrzej Rączaszek, który dokonał wprowadzenia do zagadnień konferencyjnych. Następnie uroczystego otwarcia konferencji dokonał prof. Leszek Żabiński, rektor-elekt Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach. Konferencję rozpoczęły uroczystości związane z jubileuszem 90-lecia urodzin prof. Antoniego Rajkiewicza. List gratulacyjny od władz Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach wręczyli Jubilatowi prof. L. Żabiński oraz prof. Barbara Kos, dziekan Wydziału Ekonomii UE w Katowicach. Następnie o współpracy z Jubilatem, jego osiągnięciach naukowych, dydaktycznych, badawczych i publicznych opowiedzieli: prof. Józef Orczyk, prof. Bożenna Balcerzak-Paradowska, prof. Janusz Adamowski, prof. Cezary Żołędowski oraz prof. Julian Auleytner. Później zaprezentowany został filmowy wywiad z prof. A. Rajkiewiczem. Jubilatowi wręczono także księgę pamiątkową, przygotowaną i wydaną specjalnie na tę okazję. Jej autorami byli uczniowie, przyjaciele i współpracownicy Jubilata. Następnie odbyła się uroczysta kolacja.

W kolejnym dniu konferencji odbywały się dwie równoległe sesje. Moderatorem sesji „Społeczne konsekwencje przemian demograficznych" był prof. Ro-

bert Rauziński. Pierwszy referat pt. „Zróżnicowanie przestrzenne wybranych problemów ludnościowych w kontekście rozwoju społeczno-gospodarczego" wygłosiła dr Monika Stanny. Starała się odpowiedzieć na pytanie, jakie są rzeczywiste i prognozowane zmiany w liczbie i strukturze ludności w Polsce. Zaprezentowane zostały głównie te przemiany demograficzne, których podstawowe konsekwencje dotyczą starzenia się społeczeństwa i zmian w podażowej stronie rynku pracy. Podkreślono trwały i nie-

odwracalny charakter tych zmian, nadając im miano zmian autonomicznych. Następnie o polityce migracyjnej jako elemencie składowym polskiej polityki społecznej mówiła dr Brygida Solga. Twierdziła m.in., że tworzenie zharmonizowanej polityki migracyjnej wciąż pozostaje zadaniem trudnym do zrealizowania w praktyce. W konkluzji uznała, że warto, aby polityka migracyjna łączyła działania wobec wszystkich grup migrantów, czyli również tych potencjalnych. Później dr Dorota Kałuża-Kopias informowała o demograficznych skutkach międzynarodowych migracji dla Polski. Mówiła, iż wpływają one w sposób istotny na wzrost liczby ludności, spowalniają spadek populacji albo przyśpieszają ubytek ludności. Uznała, że na ogólnym poziomie rozważań można dokonać oceny tego procesu demograficznego. Patrząc z perspektywy długookresowej, widać jak zmienia się oblicze etniczne i kulturowe krajów europejskich. Według dostępnych prognoz, odsetek ludności obcego pochodzenia w niektórych krajach europejskich na początku obecnego stulecia wahał się od 5% do 15%, a w perspektywie 2050 roku stanowić będzie od 15% do 30%. Kolejna referentka, dr Małgorzata Podogrodzka, przedstawiła kwestie przestrzennych zróżnicowań ludności według wieku w Polsce, 1991-2010. Celem wystąpienia była prezentacja przestrzennych zmian ludności w wyróżnionych grupach wieku, wyodrębnienie regionów podobnych oraz ocena podobieństwa wojewódzkich struktur ludności do rozkładu typu progresywnego. Kolejne wystąpienie, prof. Zdzisławy Janowskiej, dotyczyło sytuacji niepełnosprawnych, osób starszych i młodzieży na rynku pracy. Referentka podjęła próbę analizy i oceny często dramatycznej rzeczywistości, charakterystycznej dla grup najsłabszych, dotkniętych skutkami transformacji ustrojowej w Polsce, czyli niepełnosprawnych, starszych wiekiem i młodych, których warunki życia, pozycja zawodowa i status społeczny będą decydowały o dalszym rozwoju naszego kraju. Przemiany demograficzne w kontekście aktywności zawodowej ludności w Polsce były tematem kolejnego wystąpienia – dr Agnieszki Furmańskiej-Maruszak. Uznała ona, że problem niskiej aktywności zawodowej Polaków, szczególnie w grupie osób młodych i starszych, wiąże się w Polsce z wieloma czynnikami, wynikającymi m.in. z sytuacji na rynku pracy czy rozwiązań przyjętych w systemie zabezpieczenia społecznego. Następnie dr Joanna Rutecka mówiła o ewolucji roli państwa w zabezpieczeniu emerytalnym w obliczu przemian demograficznych. Tematem kolejnego wystąpienia, Agnieszki Pleśniak, były konsekwencje przemian demograficznych w świetle adekwatności i stabilności systemów emerytalnych. Referentka przedstawiła wpływ przemian demograficznych na stabilność i adekwatność systemów emerytalnych w wybranych krajach europejskich, w tym w Polsce. Ostatni referat w tej sesji, o dostosowaniu polskiego systemu edukacji do przemian demograficznych, przedstawiła dr Izabela Buchowicz.

Moderatorem równoległej sesji pt. „Kwestie jakości życia w polityce społecznej" był prof. Maciej Żukowski. Jako pierwszy głos zabrał prof. Janusz Sztumski, który przedstawił referat pt. „Jakość życia jako kategorii socjoekonomicznej". Następnie Szymon Cyprian Czupryński zaprezentował referat pt. „Mit państwa dobrobytu? Próba analizy porównawczej Finlandii oraz Polski". Uznał on, że Polska nie stworzyła idei państwa dobrobytu. Później prof. Grażyna Szpor mówiła o refleksjach wokół jakości życia a zaufaniu. Kolejna prelegentka, dr Renata Maciejewska, zaprezentowała referat pt. „Jakość życia oraz formy wsparcia społecznego pracujących osób niepełnosprawnych na Lubelszczyźnie". Uznała ona, że aktywizowanie zawodowe osób niepełnosprawnych, przełamywanie barier zatrudnienia zarówno po stronie pracodawców, jak też potencjalnych pracobiorców jest niezwykle istotne. Kolejny referat „Otyłość i nadwaga a jakość życia w Polsce – konsekwencje dla polityki społecznej. Badanie na podstawie wyników Diagnozy Społecznej" wygłosił dr Piotr Michoń. Celem wystąpienia było przedstawienie natury związku pomiędzy nadwagą i otyłością a dobrostanem jednostki w Polsce. Ostatnim referentem w tej sesji był prof. Maciej Cesarski, który wygłosił referat pt. „Społeczne myślenie nad mieszkalnictwem i osadnictwem podstawą postępu cywilizacyjnego – próba ujęcia globalnego". W wystąpieniu skoncentrowano się na znaczeniu koncepcji infrastruktury osadniczej w zakresie spostrzegania i realizacji megaspołecznego sensu zrównoważonego rozwoju przestrzeni zamieszkiwania prowadzącego do postępu cywilizacyjnego.

Po południu odbyły się kolejne, dwie równoległe sesje. Sesję pt. „Praca w rozwoju społeczno-gospodarczym" moderowała prof. Elżbieta Kryńska. Pierwsze wystąpienie, prof. Małgorzaty Szylko-Skoczny, dotyczyło zmian w modelu pracy. Następnie prof. Jolanta Kulpińska mówiła o debatach o pracy. Na przełomie XX i XXI wieku przedmiotem publicznej i naukowej debaty stały się problemy przemian pracy, co wynika m.in. z globalizacji. Później dr Marek Bednarz za-

prezentował referat pt. „Miraż pełnego zatrudnienia". Kolejny referat „Zatrudnienie czy samozatrudnienie – dylematy wspierania aktywności zawodowej osób starszych" przedstawiła dr inż. Anita Richert-Kaźmierska. Podjęła ona próbę przedstawienia korzyści wynikających z alternatywnego podejścia do zagadnienia aktywizowania osób starszych. Następne wystąpienie, Marty Sosnowskiej, dotyczyło zasadności podejmowania studiów naukowych i współpracy międzynarodowej w celu opracowania modelu monitorowania sytuacji osób młodych na europejskim rynku pracy. Później dr Agnieszka Kwiatek przedstawiła referat „Kobieta-matka vs. kobieta-pracownica. Jakość życia pracujących zawodowo matek". Następnie prof. Bogusława Urbaniak mówiła o miejscu aktywizacji zawodowej osób starszych w dialogu społecznym. Ostatni referat, dr. Andrzeja Barczyńskiego, dotyczył ewolucji rynku pracy osób niepełnosprawnych w kontekście zmian regulacji prawnych. Według referenta, analiza skuteczności rozwiązań systemowych i zastosowanych narzędzi wsparcia ekonomicznego uprawnia do stwierdzenia, iż realny obraz aktywności zawodowej odbiega od modelu, a wprowadzane korekty skutkują odmiennie od założeń i oczekiwań.

Równoległą sesję pt. „Współczesne problemy zabezpieczenia społecznego" moderował prof. Tadeusz Szumlicz. Jako pierwszy wystąpił prof. Maciej Żukowski z referatem „Przesłanki i problemy podnoszenia wieku emerytalnego". Przeanalizował on w swoim wystąpieniu podstawowe przesłanki i problemy podnoszenia wieku emerytalnego w naszym kraju. Później o ewolucji unijnej polityki emerytalnej mówiła dr Zofia Czepulis-Rutkowska. Następnie mgr Katarzyna Lechowicz oraz dr Marcin Łuszczyk zaprezentowali referat pt. „Kierunki zmian systemu zabezpieczenia społecznego w Polsce". Omówili podstawy prawne systemu zabezpieczenia społecznego oraz główne założenia wprowadzanej reformy. Kolejny referat „Zmiany paradygmatu zabezpieczenia społecznego z perspektywy płci na przykładzie zabezpieczenia emerytalnego" wygłosiła dr Joanna Ratajczak-Tuchołka. Przedmiotem rozważań w odniesieniu do bazowego zabezpieczenia emerytalnego było przeorientowanie polityki na zorientowaną na dochody, wzmocnienie indywidualnej odpowiedzialności i zasady przezorności, zmiana i ograniczenie roli państwa, a także wzrost znaczenia celów o charakterze drugorzędnym. Później dr Sławomir Maciejewski mówił o zasadzie solidarności między pokoleniami w repartycyjnych systemach emerytalnych w dobie przemian społecznych. Następnie prof. Mirosław Grewiński omawiał dylematy i wyzwania w systemie pomocy społecznej w Polsce. Kolejne wystąpienie pt. „Pomoc społeczna wczoraj i dziś. Nowe wyzwania – stare problemy" to referat dr Majki Łojko. Ostatnimi prelegentami byli prof. Jerzy Krzyszkowski oraz dr Justyna Przywojska. Zaprezentowali oni „Program Aktywności Lokalnej (PAL) jako instrument kreowania aktywnej polityki społecznej na obszarach wiejskich".

W ostatnim dniu konferencji sesję plenarną „Dylematy polityki społecznej" prowadził prof. Józef Orczyk. Pierwsza zabrała głos prof. Krystyna Piotrowska-Marczak z referatem „Adresaci aktualnych

zmian systemu finansów publicznych". Prelegentka skoncentrowała się na przedstawieniu istoty ekonomicznego i socjologicznego punktu widzenia na przebieg procedur społecznych i wskazaniu, jaką rolę w tym układzie odgrywają finanse publiczne. Na tym tle omówiła różne kryteria klasyfikacji adresatów – odbiorców systemu finansów publicznych. Następnie prof. Adam Kurzynowski wygłosił referat pt. „Globalizm i lokalizm a cele polityki społecznej państwa". Uznał on, że zmodernizowana polityka społeczna powinna być instrumentem łagodzenia zmian i wspierania procesów rozwoju zrównoważonego. Kolejny referat „Wybrane problemy społeczne a poziom rozwoju regionalnego w Polsce w perspektywie UE" wygłosiła prof. Jolanta Grotowska-Leder. Zaprezentowała ona rozwój regionalny w kontekście problemów spójności społecznej. Stwierdziła, że w rankingu unijnym polskie makroregiony zajmują dolne miejsca, aczkolwiek nie ostatnie. Następnie dr hab. Ryszard Szarfenberg podjął temat teorii polityki społecznej. Przedstawił zagadnienia polityki publicznej. Kolejny referat „Polityka społeczna a polityka symboliczna. Związki między nierównością a niesprawiedliwością" przedstawił prof. Lucjan Miś. Podał przykłady polityki prowadzonej w różnych okresach historycznych i różnych społeczeństwach wobec spraw uznawanych za kluczowe problemy społeczne. W wystąpieniu omówiono również korzyści otrzymywane przez poszczególne kategorie i grupy społeczne w wyniku polityki społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem ich materialnego lub symbolicznego charakteru. Ostatni referent, prof. Kazimierz W. Frieske, mówił o liczeniu niepoliczalnego – hipoteza kapitału ludzkiego. Na zakończenie tej sesji wystąpiła jeszcze prof. Irena Lipowicz, Rzecznik Praw Obywatelskich, która przedstawiła sprawy i zagadnienia, jakimi zajmuje się jej urząd.

Ostatnia sesję plenarną prowadził prof. Andrzej Rączaszek. Głos zabrali na niej moderatorzy poszczególnych sesji, którzy w syntetyczny sposób przedstawili najważniejsze zagadnienia i problemy poruszane w czasie obrad swoich grup, a także wnioski płynące z wystąpień. Później merytorycznego podsumowania konferencji dokonał prof. Antoni Rajkiewicz. Konferencję zakończył prof. Andrzej Rączaszek, dziękując wszystkim referentom, dyskutantom i uczestnikom obrad. Na koniec prof. J. Orczyk przekazał prof. A. Rączaszkowi wyrazy podziękowania i wdzięczności dla Katedry Polityki Społecznej i Gospodarczej Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach – organizatora dotychczasowych konferencji polityków społecznych.

Międzynarodowa konferencja naukowa

5th Coopetition Strategy EIASM Workshop[1]

Wojciech Czakon

Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach gościł 13-14 września 2012 roku międzynarodową konferencję współorganizowaną z Europejskim Instytutem Zaawansowanych Badań nad Zarządzaniem (EIASM) pod tytułem „Koopetycja i Sieci Wartości".

W ślad za poprzednimi edycjami organizowanymi w cyklach dwuletnich, w Katanii (2004), Mediolanie (2006), Madrycie (2008) oraz Montpellier (2010), zgłoszono 44 propozycje artykułów. Rada Naukowa pod kierunkiem prof. Wojciecha Czakona (Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach), prof. Giovanni Battista Dagnino (Uniwersytet w Katanii) oraz prof. Frederic Le Roy (Uniwersytet Montpellier I) wybrała do prezentacji 31 artykułów. Osiągnięto więc wskaźnik akceptacji na poziomie 70%, co odzwierciedla wysoką jakość zgłoszonych propozycji. 5th Coopetition Strategy Workshop zgromadził badaczy z 18 uniwersytetów Europy, Japonii i USA, a także praktyków z Nowej Zelandii i Peru.

Program konferencji oddaje bieżące obszary badań nad koopetycją. Prezentacje uporządkowano w cztery bloki tematyczne, dotyczące: (A) rozwoju teorii koopetycji, (B) innowacyjności, (C) napięć menedżerskich i strategicznych oraz (D) przesłanek, rezultatów i przebiegu procesu koopetycji. Referaty prezentowane były w 12 równoległych sesjach, zorganizowanych w taki sposób, aby stymulować dyskusję oraz rozwój przedstawianych badań. Szczególnie warto podkreślić rolę dyskutanta, pełniącego formalną funkcję animatora dyskusji w każdej z sesji równoległych.

We wprowadzeniu do konferencji Rada Programowa nakreśliła ramy obrad. Wojciech Czakon przedstawił syntetyczny raport bibliometryczny o badaniach nad

koopetycją. Wskazał, że liczba publikacji rośnie w szybkim tempie, począwszy od 2006 roku. Jakkolwiek głównie badacze europejscy podejmują problematykę koopetycji, to jednak największą liczbę cytowań uzyskały artykuły publikowane przez naukowców amerykańskich. Jeśli obecny trend się utrzyma, można się spodziewać prawdziwego „big bang" liczby publikacji w nadchodzącej dekadzie.

Giovanni Battista Dagnino przedstawił trajektorię rozwojową wspólnoty badaczy nad koopetycją. Pierwszym chronologicznie wydarzeniem był track na konferencji EURAM2002. Od tego czasu zorganizowano jeszcze dwa tracki na dorocznych konferencjach EURAM, cztery konferencje organizowane wspólnie z EIASM oraz kilka mniejszych wydarzeń w USA i Europie. Nasza wspólnota badawcza opublikowała już kilka książek oraz wydań specjalnych międzynarodowych wydawnictw naukowych. Obecnie jej członkowie postrzegani są jako specjaliści w tym obszarze, a sama wspólnota staje się bardziej stabilna, zorganizowana i zmierza w kierunku wdrożenia wykładów z koopetycji oraz rozwoju działalności konsultingowej.

Frederic Le Roy przedstawił genealogię Laboratorium Badań nad Koopetycją w Montpellier. Istnieje ono od 2000 roku, ciągle się rozwijając. Pierwszą pracę doktorską o koopetycji obroniono w 2006 roku, wzbudzając szersze akademickie zainteresowanie tym obszarem. Obecnie laboratorium zatrudnia dwóch profesorów, sześciu adiunktów oraz pięciu doktorantów. Główne obszary badawcze obejmują: teorię koopetycji, zarządzanie koopetycją, a także związki koopetycji z innowacyjnością i przedsiębiorczością. Celem Laboratorium jest promocja teorii i praktyki koopetycji.

[1] Współfinansowana przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach projektu: „Determinanty i dynamika kooperencji w rozwoju przedsiębiorstw wysokich technologii" (nr grantu NN115 006040).

Program 5th Coopetition Strategy Workshop obejmował także dwa kluczowe wykłady plenarne. Zaproszenie do wygłoszenia pierwszego przyjął profesor zarządzania i przedsiębiorczości Soren Kock, wicerektor Hanken School of Economics (Finlandia), natomiast drugie zaproszenie przyjął prof. Devi Gnyawali R.B. Pamplin College Virginia Tech (USA). Każdy z prelegentów jest prominentnym przedstawicielem badań zapowiedzianych tematem konferencji. Profesor Kock odniósł się do „Koopetycji z perspektywy sieci". Zrekonstruował swoją ścieżkę naukową, której korzenie sięgają skandynawskiej szkoły badań nad sieciami w Uniwersytecie Uppsala, gdzie w 1992 roku uzyskał doktorat. Zwrócił uwagę, że literatura koopetycji zajmuje się kilkoma problemami: napięć i równowagi pomiędzy współpracą a konkurencją, organizacją koopetycji, percepcji koopetytorów i komplementorów, gdzie wkład bezpośredniego doświadczenia menedżerskiego jest kluczowy.

Wychodząc z założenia o potrzebie osiągnięcia większego wpływu akademickiego badań nad koopetycją niezbędne jest plasowanie publikacji w najlepszych wydawnictwach naukowych, prof. Devi Gnyawali podjął wątek „Rygoru metodologicznego w badaniach nad koopetycją: wezwanie do konceptualnego i empirycznego wyrafinowania badań". W swoim szczegółowym referacie prelegent sformułował pogląd o możliwości lepszego ugruntowania konceptualnego, a także stosowania bardziej złożonych metod badawczych.

Podczas obrad przyznano nagrodę za najlepszy artykuł pt. *Coopetition as Practice: Conceptualizing Coopetition as a Deliberate and Emergent Strategy* zespołu w składzie: Nisuls Johanna, Soren Kock oraz Eva-Lena Lundgren z Hanken School of Economics W ślad za konferencją opublikowane zostaną dwa wydania specjalne w „International Journal of Business Environment" wydawnictwa Inderscience oraz *International Studies on Management and Organization* wydawnictwa M.E. Sharpe.

W podsumowaniu konferencji Rada Naukowa, wspierana przez kluczowych prelegentów, zaproponowała powołanie międzynarodowego stowarzyszenia zrzeszającego badaczy strategii koopetycji mającego na celu realizację przedsięwzięć w zakresie rozwoju teorii koopetycji oraz wspólnych projektów badawczych. Pomysł ten spotkał się ze zdecydowanym poparciem zaproszonych prelegentów, dyskutantów, jak i pozostałych uczestników konferencji. Pracami stowarzyszenia zarządzał będzie powołany w tym celu Komitet Sterujący. Mając na uwadze dalsze prace nad koopetycją oraz rosnące zainteresowanie zarówno badaczy, jak i praktyków zachowaniami jednoczesnej współpracy konkurentów, na koniec przedstawiono dwie kolejne konferencje: EURAM 2013 w Stambule – ścieżka poświęcony koopetycji oraz 6th Coopetition Strategy Workshop w Finlandii, której organizatorami będą Maria Bengtsson, Soren Kock oraz Paavo Ritala.

Irena Pyka, Miloš Král

Kongres Młodych Naukowców

„Analizy, Wyzwania, Perspektywy"

18-20 czerwca br. w sercu letniej Bułgarii – w Słonecznym Brzegu odbył się I Kongres Młodych Naukowców „Analizy, Wyzwania, Perspektywy". Organizatorem Kongresu była Katedra Bankowości i Rynków Finansowych Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, natomiast współorganizatorami Stowarzyszenie Podatników w Polsce, Politechnika w Brnie (Czechy), Uniwersytet Techniczny w Koszycach (Słowacja) oraz Uniwersytet Gospodarki Narodowej i Światowej w Sofii (Bułgaria).

Uczestnicy Kongresu reprezentowali sześć krajów europejskich: Bułgarię, Niemcy, Polskę, Serbię, Słowację oraz Ukrainę. W sesji plenarnej Kongresu wystąpili:

- prof. Siniša Zarić (Uniwersytet w Belgradzie, Serbia) z prelekcją na temat: *Institutional economy,*
- dr Hauke Haensel (Dyrektor Generalny Volksbanku, Pirna, Niemcy): *New trends in banking,*
- MUDr. Pavel Stuchlík (Zlín, Czechy), *Healthcare and economy.*

Sesje tematyczne koncentrowały się na zagadnieniach związanych z bankowością i rynkami finansowymi, międzynarodowym rynkiem walutowym (FOREX) oraz zarządzaniem współczesną gospodarką. Na sesjach prezentowane były wyniki badań prelegentów,

organizowane panele dyskusyjne oraz wieczorne warsztaty tematyczne. W roli prelegentów w poszczególnych sesjach wystąpili przedstawiciele Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, m.in.:

- prof. Miloš Král (Katedra Bankowości i Rynków Finansowych) z prezentacją pt. *Something is rotten in states of Europe*,
- Aleksandra Szunke (Katedra Bankowości i Rynków Finansowych) z prezentacją pt. *Credit Default Swap aggregate index as a measure of banking sector instability,*
- Agnieszka Dziubińska (Katedra Zarządzania Przedsiębiorstwem) z prezentacją pt. *The revision of the traditional strategic models of multinational firm as the necessary condition of the utilization of the conception of the sustainable enterprise,*
- dr Marcin Komańda (Katedra Zarządzania Przedsiębiorstwem) z prezentacją pt. *The identification of the network perspective in the Polish health care service based on the strategic management.*

W Kongresie udział wzięła także duża grupa studentów Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach. Referaty wygłosili: Marcin Tuszkiewicz, Marcel Czeczko, Rafał Rydzewski, Wojciech Kaczmarczyk, Andrzej Okasiak. Studenci w opinii przedstawicieli środowiska naukowego zaprezentowali bardzo interesujące zagadnienia o wysokim poziomie merytorycznym.

Materiały konferencyjne zostaną opublikowane w wydawnictwie zagranicznym w 2012 roku. Korzystając z łam „Forum" autorzy składają serdeczne podziękowania za zaangażowanie w przygotowanie Kongresu Agnieszce Dziubińskiej, Aleksandrze Szunke, Joannie Barczak oraz Wojciechowi Kaczmarczykowi. Dziękują też uczestnikom za stworzoną atmosferę naukową.

Adam Drobniak

Uraban Resilience – „prężność" miejska

30 stycznia br. na Uniwersytecie Ekonomicznym w Katowicach odbyło się międzynarodowe seminarium otwierające prace nad nową koncepcją rozwoju miast związaną z tzw. prężnością miejską (urban resilience). Seminarium zostało zorganizowane w ramach międzynarodowej sieci badawczej Regional Studies Association pn. Research Network on Transition and Resilience for Post-Industrial Agglomerations in Central Europe oraz projektu badawczego Narodowego Centrum Nauki pt. Koncepcja urban resilience a miasta poprzemysłowe Europy.

Poza przedstawicielami Uniwersytetu Ekonomicznego, w sieci badawczej uczestniczą także przedstawiciele: Miasta Katowice (Biuro ds. Inwestorów Strategicznych), Miasta Bytom (Biuro Rozwoju Miasta), Uniwersytetu Technicznego w Ostrawie, Uniwersytetu Nauk Stosowanych w Lipsku oraz Uniwersytet Strathclyde w Glasgow. Spotkanie przedstawicieli praktyki samorządu terytorialnego oraz nauki w ramach sieci badawczej Regional Studies Association było pierwszym tego rodzaju wydarzeniem w Polsce.

Wprowadzenie idei „prężności" (resilience) oraz „prężności miejskiej" (urban resilience) do zagadnień transformacji aglomeracji i regionów poprzemysłowych to nowy pomysł w zakresie planowania rozwoju lokalnego i regionalnego w polskich warunkach. Stąd podstawowe cele seminarium wiązały się z rozpoznaniem i przeglądem zagadnień odnoszących się do „prężności" miejskiej w miastach, aglomeracjach i regionach poprzemysłowych w Europie Środkowej.

Obrady prowadzone w ramach seminarium zostały podzielone na trzy następujące sesje:

- pierwszą, mającą teoretyczny charakter i obejmującą podstawy koncepcyjne idei prężności miejskiej wraz z jej odniesieniem do procesu transformacji miast poprzemysłowych,
- drugą, poświęconą wybranym mechanizmom kształtowania prężności miejskiej w dziedzinie gospodarki związanym z transferem wiedzy, regionalną współpracą, metropolizacją oraz uczącymi się regionami,
- trzecią odnoszącą się do przypadków diagnozowania procesów transformacji społeczno-gospodar-

czej i ich oceny – w kontekście prężności miejskiej – w wybranych miastach i regionach poprzemysłowych.

Wygłoszone referaty obejmowały między innymi diagnozy wybranych aspektów rozwoju lokalnego w Aglomeracji Ostrawskiej i Aglomeracji Górnośląskiej.

W pierwszej sesji dr Adam Drobniak zaprezentował podejście odnoszące się do definiowania prężności miejskiej w kategoriach ekonomicznych. Pojęcie to może być rozumiane jako zdolność miasta do odzyskania poziomu rozwoju jaki utraciło w wyniku „szoku" (takiego, jak kryzys ekonomiczny czy też upadek znaczącej – z punktu widzenia lokalnego – branży przemysłu) lub też jako zdolność miasta do wykreowania nowej ścieżki rozwoju w krótkim okresie (liczonym od momentu pojawienia się „szoku"). Profesor Rüdiger Wink (Uniwersytet Nauk Stosowanych w Lipsku oraz Uniwersytet w Bochum) zaproponował typologię miast w świetle koncepcji prężności miejskiej. Według niego, miasta można charakteryzować jako:

– „nietykalne" (untouchable), „niewrażliwe" (insensitive), które posiadają względnie zamkniętą strukturę gospodarki, stąd też są niewrażliwe na skutki zewnętrznych „szoków" ekonomicznych,
– „roller-coaster", których gospodarka cechuje się otwartością i powiązaniami międzynarodowymi; miasta tego rodzaju są wrażliwe na zmiany koniunktury globalnej, ale równocześnie szybko powracają do poprzedniej ścieżki rozwoju gospodarczego,
– „awangarda" to miasta, których gospodarka jest w stanie wyprzedzić „szoki" ekonomiczne poprzez kreowanie zmian w szybki sposób, tj. wybiegający w relacji np. do kryzysu ekonomicznego.

W tym kontekście obecne miasta poprzemysłowe Europy Środkowej (w tym między innymi Katowice, Bytom, Ostrava, Karvina), ze względu na bezwładność struktur gospodarczych, zaliczane są do kategorii ośrodków typu „roller-coaster".

Według prof. Jana Sucháčka (Uniwersytet Techniczny w Ostrawie), istotny aspekt analizowania ekonomicznej prężności miejskiej w aglomeracjach poprzemysłowych w Europie Środkowej wiąże się z kulturowymi różnicami pomiędzy gospodarkami miast Europy Zachodniej a Środkowej, a także istotnymi różnicami w zakresie lokalnych warunków rozwoju. W rezultacie, przykładowo, niektóre miasta poprzemysłowe w Polsce w zasadzie nie odczuły poważnych konsekwencji kryzysu finansowego z 2008 roku, podczas gdy miasta Europy Zachodniej odnotowały poważne załamanie wolumenu produkcji i wielkości zatrudnienia.

Prelegenci występujący w trakcie drugiej sesji reprezentowali Uniwersytet Śląski w Katowicach. Wyniki ich badań odnosiły się do mechanizmów transformacji województwa śląskiego. Jak podkreśliła dr Małgorzata Suchacka, regionalna i miejska prężność jest w sposób istotny determinowana przez zdolności oraz realny transfer wiedzy. Doktor Robert Pyka zauważył, iż metropolizacja to także istotny czynnik kształtujący prężność miejską, szczególnie w ramach takiej aglomeracji, jak Metropolia Silesia (14 miast, ok. 2 mln mieszkańców). Jednak pomimo niezaprzeczalnych korzyści dotyczących metropolizacji, wiąże się ona także z efektami ubocznymi, niepożądanymi. Doktor Łukasz Trembaczowski zaprezentował badania dotyczące koncepcji uczących się regionów w kontekście czynnika wzmacniającego proces transformacji miast poprzemysłowych w kierunku miast informacyjnych. Według Roberta Trembaczowskiego, cechy wzmacniające prężność miejską obszarów poprzemysłowych wiążą się między innymi ze społeczno-ekonomiczną różnorodnością oraz zdolnościami adaptacyjnymi.

Ostatnią sesję rozpoczęła prezentacja Martiny Krpcovej oraz Martiny Stachoňovej (Uniwersytet Techniczny w Ostrawie). Zespół zaprezentował szczegółową analizę dynamiki liczby miejsc pracy w latach 1995-2010 dla regionu morawsko-śląskiego, a także dla miast Ostrawy i Karviny. Badania wskazały na istotny spadek liczby miejsc pracy w latach 1995-2003 spowodowany likwidacją oraz restrukturyzacją tradycyjnych przemysłów. Napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych do regionu w latach 2004-2007 wpłynął pozytywnie na proces tworzenia nowych miejsc pracy. Niemniej ich liczba nie zbilansowała potencjału miejsc pracy jaki istniał w 1995 roku. Ponadto, po 2008 roku, ze względu na ogólnoświatowy kryzys finansowy, liczba miejsc pracy w regionie morawsko-śląskim ponownie uległa zmniejszeniu. Wnioski wynikające z zaprezentowanych badań wskazują, iż zarówno Ostrawa, jak i Karwina mogą zostać zaliczone – z punktu widzenia ekonomicznej prężności miejskiej – do kategorii ośrodków typu „roller-coaster".

Ostatnia z prezentacji, przygotowana przez Jiřiego Adamovský'ego oraz Lucię Holešinską (Uniwersytet Techniczny w Ostrawie), zawierała interesującą analizę porównawczą czterech regionów poprzemysłowych, tj. dwóch z Europy Środkowej (region morawsko-śląski

i województwo śląskie) oraz dwóch z Europy Zachodniej (Prowincja Liege w Belgii oraz Northumerland & Tyne and Wear w Wielkiej Bytanii). Wnioski autorów prezentacji wskazują, iż oba regiony Europy Środkowej są istotnie opóźnione w procesach rozwoju w relacji do analizowanych regionów Europy Zachodniej. Jednak w porównaniu z regionami zaawansowanymi gospodarczo, województwo śląskie i region morawsko-śląski posiadały całkowicie odmienny punkt startu procesów restrukturyzacyjnych oraz zdecydowanie mniejszą pomoc publiczną z tym związaną. Ostatecznie w obu badanych regionach poprzemysłowych Europy Środkowej ujawniają się pozytywne trajektorie wzrostu gospodarczego, jednak ich dynamika jest relatywnie niewielka.

Podczas seminarium odbyła się także wizyta studialna, która została ukierunkowana na zaprezentowanie przykładów sukcesów i porażek transformacji Katowic oraz Bytomia. W przypadku Katowic, Mateusz Skowroński (Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. Inwestorów Strategicznych) zaprezentował doświadczenia w zakresie odnowy zaniedbanego kwartału mieszkaniowego Śródmieścia (Pawła-Wodna-Górnicza), a także ograniczenia prawne związane z jego transformacją. Jako przykład pozytywny, wiążący się z tworzeniem ekonomicznie prężnego miasta poprzemysłowego, zostało zaprezentowane utworzenie Silesia City Center na obszarach pierwotnie należących do dawnej kopalni. W Bytomiu mgr Lucjan Goczoł przedstawił problematykę rozwoju dzielnicy Bobrek, której zabudowa mieszkaniowa – ze względu na szkody górnicze – została częściowo wyburzona, powodując istotne problemy społeczne związane między innymi z koniecznością zapewnienia mieszkań zastępczych. Jako pozytywny przykład transformacji Bytomia zaprezentowano projekt przekształcenia 60 hektarów należących w przeszłości do KWK Szombierki pod funkcję mieszkaniową, handlową, usługową i rekreacyjną przez inwestora prywatnego.

Seminarium przyczyniło się do przybliżenia koncepcji prężności miejskiej i jej zastosowania do warunków miast, aglomeracji i regionów poprzemysłowych w Europie Środkowej. Wskazało także na różnorodne podejścia badawcze w dziedzinie diagnozowania i oceny ekonomicznej prężności miejskiej. Stało się równocześnie podstawą do dalszej współpracy międzynarodowej pomiędzy regionalistami oraz praktykami wywodzącymi się z sektora samorządu terytorialnego poszukującymi rozwiązań dla tworzenia prężnych ekonomicznie miast i regionów poprzemysłowych Europy Środkowej. Z pewnością wsparcie Regional Studies Association oraz udział osób z Katowic i Bytomia umożliwiły sprawną organizację seminarium, a także rozpropagowanie jego wyników w wymiarze europejskim.

Irena Pyka
Joanna Cichorska

Strategies of interaction between banking and real economy in Russia and Poland in the modern conditions

10-12 maja br. odbyła się Międzynarodowa Konferencja „Strategies of interaction between banking and real economy in Russia and Poland in the modern conditions". Organizatorami konferencji były Kazański Uniwersytet Państwowy (Wydział Finansów i Kredytów) oraz Sankt-Petersburski Państwowy Uniwersytet Ekonomii i Finansów.

Głównym celem konferencji była:

- dyskusja na temat analizy i oceny rozwoju interakcji pomiędzy bankowością i sferą realnej gospodarki w Rosji oraz w Polsce,
- zaprezentowanie i upowszechnianie poglądów naukowych oraz wyników badań środowiska naukowego w Rosji i Polsce,
- konfrontacja wiedzy naukowej ze środowiskiem biznesu bankowego szeroko reprezentowanego na Konferencji.

Sesja plenarna i cztery sesje tematyczne poświęcone zostały problemom:

- współczesnych wyzwań rozwojowych sektora bankowego i sfery realnej w Rosji i Polsce,
- wsparcia finansowego realnej gospodarki,
- strategii rozwoju rynków finansowych i ich relacji z gospodarką realną,
- gospodarowania i zarządzania zasobami ludzkimi w bankowości sferze realnej gospodarki.

W konferencji uczestniczyła duża grupa przedstawicieli polskiego środowiska naukowego, w tym z Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu i w Katowicach. Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach reprezentowały: prof. Irena Pyka i dr Joanna Cichorska z Katedry Bankowości i Rynków Finansowych.

Międzynarodowa Konferencja „Strategies of interaction between banking and real economy in Russia and Poland in the modern conditions" była kolejnym spotkaniem środowiska naukowego zorganizowanego w ramach współpracy rosyjsko-polskiej podjętej przez Uniwersytety Ekonomiczne w Polsce, w tym Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach.

Anna Losa-Jończyk

STUDIUJ Z WYOBRAŹNIĄ

Dwie renomowane uczelnie – Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach i katowicka Akademia Sztuk Pięknych, w maju tego roku podsumowały podczas konferencji realizację trzyletniego projektu pod nazwą „Nowe media i technologie wiedzy w programach studiów ekonomicznych – synergia teorii i praktyki". Cieszył się on bardzo dużym zainteresowaniem wśród osób, które chciały studiować z wyobraźnią i zdobyć ciekawy, przyszłościowy zawód.

Dzięki finansowemu wsparciu Unii Europejskiej uczelnie mogły kształcić specjalistów w wielu dziedzinach, w których ekonomia spotyka się z twórczym myśleniem. Mariaż sztuki i nauk ekonomicznych zaowocował uruchomieniem unikatowych na polskim rynku specjalności: Inżynieria wiedzy oraz Zarządzanie w kulturze, sztuce i turystyce kulturowej. „Kultura i sztuka również, jak wiele innych dziedzin życia, wymagają umiejętnego zarządzania, aby dobry pomysł umiejętnie zaoferować odbiorcom" przekonywał podczas konferencji koordynator projektu prof. Jerzy Gołuchowski. Profesor Oslislo ze śląskiej ASP dodał, że w zarządzaniu firmą jest ogromny obszar, gdzie swoją wiedzą mogą wykazać się projektanci. To oni, dzięki gruntownemu wykształceniu plastycznemu, mogą stworzyć dobrze odbierane przez klientów logo, interesujący układ strony internetowej czy spójną kampanię promocyjną. „Większość ekonomistów zdaje sobie już dziś sprawę, że zarówno wyobraźnia artysty jak i wiedza projektanta są im potrzebne, by mogli odnieść sukces […]. Podczas gdy ekonomiści podpowiadają artystom jak sprzedawać ich produkty, artyści wiedzą, jak te produkty poprawić i dać im to coś, co decyduje o sukcesie" – powiedział prof. Oslislo.

Dużym atutem projektu były także płatne staże, które studenci odbywali w renomowanych firmach i instytucjach. W ramach projektu „Nowe media i technologie wiedzy" Wydział Informatyki i Komunikacji nawiązał współpracę z ponad 60 firmami, w których stażyści mogli zdobywać nowe umiejętności i wykorzystać swoją wiedzę do rozwiązania konkretnych problemów. W trakcie trwania projektu ok. 70% z 230 stażystów znalazło swoją pierwszą pracę w firmach, które przyjęły ich na staż. To zaskakujące dane, ponieważ średnia dla podobnych projektów jest dwukrotnie mniejsza.

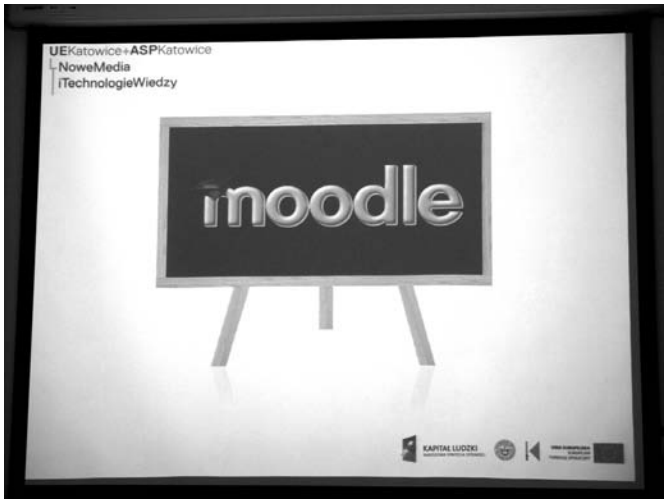

„Główną ideą staży było zapewnienie studentom możliwości kontaktu z praktyką. Szukamy innowacyjnych rozwiązań" – tak sukces projektu tłumaczy prof. Jerzy Gołuchowski. – „Wiele firm przyjmuje chętnie stażystów do parzenia kawy i noszenia papierów. Nam chodziło o to, by stażysta mógł w firmie rozwiązać problem praktyczny, w którym wykorzystuje nabytą na uczelni wiedzę i weryfikuje ją, ucząc się wiedzy praktycznej". W czasie stażu w ramach projektu „Nowe media i technologie wiedzy" student pod okiem wyznaczonego w firmie opiekuna otrzymywał konkretny problem do rozwiązania i na tym skupiała się jego praca. Taka koncepcja staży umożliwiła założoną w nazwie projektu synergię teorii i praktyki, czyli wykorzystanie wiedzy teoretycznej zdobytej na uczelni przy rozwiązywaniu praktycznych problemów, z którymi na co dzień borykają się przedsiębiorstwa.

Jednym ze stażystów projektu był pan Jarosław Kudla, który swoją wiedzę akademicką łączył z doświadczeniem zawodowym zdobywanym w trakcie stażu w firmie Silver Team Sp. z o.o. „Współpraca z firmą pozwoliła mi poznać realia biznesowe, pomogła zrozumieć, ile pracy jeszcze przede mną, a przede wszystkim pokazała, jak w praktyce wykorzystać umiejętności zdobyte podczas studiów. Decyzja o podjęciu stażu była najlepszą decyzją, jaką mogłem podjąć" – tak o trzech miesiącach spędzonych w firmie Silver Team opowiadał pan Jarosław. Współpraca przebiegała tak owocnie, że prezes firmy wraz ze stażystą postanowili założyć nową spółkę, która prowadzi obecnie

działalność w zakresie rynków prognostycznych. Stworzony przez nich system umożliwia na podstawie zebranych danych typować prawdopodobieństwo zdarzeń, takich jak sytuacja na giełdzie czy zjawiska polityczne i sportowe.

Interesujące, nowatorskie rozwiązania to efekt współpracy studentów nowych specjalności z innowacyjnymi firmami. Realizatorzy projektu mogą pochwalić się wieloma zrealizowanymi pomysłami, to między innymi: chatterbot – program konwersacyjny pozwalający internautom porozmawiać z wirtualną postacią, program do tworzenia wirtualnych wycieczek po zabytkach czy internetowa wyszukiwarka semantyczna.

W 2009 roku w ramach projektu zostały uruchomione również trzy kierunki studiów podyplomowych: Zarządzanie w kulturze, sztuce i turystyce kulturowej, e-Administracja i e-Zdrowie, które przyciągnęły blisko 200 chętnych osób z terenu całej Polski. Jednym z plusów studiów była aktywna współpraca biznesu z uczelnią zarówno na etapie tworzenia programów studiów, jak i w trakcie ich realizacji, gdzie wykładowcami byli również specjaliści i praktycy z danej dziedziny. Dla dalszego rozwoju kierunków na Wydziale Informatyki i Komunikacji zostały powołane Społeczne Rady Programowe, w skład których wchodzą przedstawiciele świata biznesu i kultury, często aktualni i przyszli pracodawcy absolwentów Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach. Synergia teorii z praktyką, myśl przewodnia kończącego się projektu, staje się elementem codziennych działań uczelni.

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Uniwersytet
Ekonomiczny
w Katowicach

aspkatowice

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Marcin Baron

GO!spodarka

Czy kryzys strefy euro zagraża Polsce? Czy Unii grozi dezintegracja? O tym studenci, naukowcy i goście sześciu polskich uczelni dyskutowali podczas Forum Ekonomicznego GO!spodarka zorganizowanego 23 marca przez Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej w Polsce. Spotkanie przybrało formułę telemostu „na żywo" pomiędzy: Uniwersytetem w Białymstoku, Uniwersytetem Ekonomicznym w Katowicach, Uniwersytetem Łódzkim, Uniwersytetem Ekonomicznym w Poznaniu oraz Uniwersytetem Ekonomicznym we Wrocławiu i Akademią Leona Koźmińskiego w Warszawie.

Gościem specjalnym Forum był prof. Jerzy Buzek, który po wystąpieniu wprowadzającym nawiązał dialog z uczestnikami zgromadzonymi we wszystkich uczestniczących ośrodkach. Były przewodniczący Parlamentu Europejskiego wielokrotnie podkreślał, że w dyskusji o europejskiej gospodarce należy zwracać uwagę na etos Europy i Europejczyków. Brak odpowiedzialności za gospodarkę – zarówno w sektorze publicznym, jak i prywatnym – uznał za bardzo ważny powód tak silnego uderzenia kryzysu. Jednocześnie jednoznacznie sformułował tezę, że nie można mówić o sensie tworzenia modelu państwa opiekuńczego czy też realizacji idei społecznej gospodarki rynkowej, jeśli nie rozpoczyna się od myślenia o silnej gospodarce. To ona warunkuje rozwój i dobrobyt w innych dziedzinach. Profesor Buzek przywołał także zapisy europejskiej strategii Europa 2020 i opisał konsekwencje podjętych w niej decyzji. Odniósł się do zagadnień związanych z innowacyjnością, edukacją, rynkiem pracy i pakietem klimatycznym. Osobna część dyskusji została ukierunkowana na kwestie polityki wschodniej Unii Europejskiej, zagadnienia trudnych relacji z Białorusią czy też napięć na linii UE-Ukraina. Podniesiono także zagadnienia konkurencyjności gospodarki Europy w skali globalnej i interesów krajów BRICS względem interesów europejskich.

W drugiej części Forum odbyły się dwie sesje panelowe: „Błękitny sztorm: czy Unii Europejskiej grozi dezintegracja?" i „Zielona wyspa: czy kryzys strefy euro dotrze do Polski?". Udział w nich wzięli: prof. Witold Orłowski – członek Rady Gospodarczej przy premierze RP, Maja Goettig – ekonomistka zajmująca się analizą sytuacji gospodarczej i rynków finan-

sowych, Piotr Kuczyński – analityk rynków finansowych, Paweł Świeboda – prezes demosEUROPA, prof. Dariusz Rosati – poseł, szef sejmowej Komisji Finansów Publicznych, dr Wojciech Olejniczak – poseł do Parlamentu Europejskiego, dr Rafał Trzaskowski – poseł do Parlamentu Europejskiego, prof. Jan Zielonka – profesor studiów europejskich na Uniwersytecie w Oxfordzie, prof. Andrzej Koźmiński – rektor Akademii Leona Koźmińskiego i Piotr Laskowski – historyk anarchizmu.

Dyskutując nad zagadnieniami dezintegracji Unii Europejskiej paneliści konkludowali, że będzie prawdopodobnie narastał rozdźwięk między systemem demokracji uczestniczącej a ruchami masowymi, oddolnymi, np. inicjatywą oburzonych. Zwracali także uwagę na fakt, że wciąż nie jest jasne ani powszechnie akceptowane, co w polityce gospodarczej i społecznej powinno być kompetencją agend UE, a co ma sens na poziomie krajowym. Mówiąc o kryzysie strefy Euro podkreślano kwestię „pułapki wielkości banków". Pojawiły się opinie o tym, że są banki zbyt duże, by nie upaść, ale też banki zbyt duże, żeby je ocalać. Potrzebna wobec tego jest dyskusja o „zdrowej" wielkości banków. Zdaniem panelistów, w chwili obecnej ma sens wprowadzanie dodatkowego pieniądza do systemu bankowego (np. interwencja Europejskiego Banku Centralnego), choć trzeba widzieć w perspektywie widmo inflacji. Jednocześnie uczestnicy debaty podkreślali, że myślenie o rozpadzie strefy Euro i powrocie części krajów do walut narodowych jest mocno hamowane tym, że nie wiadomo jak to naprawdę zrobić.

Intensywne działania w Europie Wschodniej

Magdalena Byrska

Polska coraz częściej postrzegana jest wśród mieszkańców Europy Wschodniej jako drzwi do Unii Europejskiej. Cenią oni sobie u nas dobre zarobki i wysoki poziom nauczania, przy jednocześnie niskich kosztach utrzymania w porównaniu do pozostałych państw UE. Pozyskanie studentów z tego obszaru zdaje się zatem dużo łatwiejsze niż z Europy Zachodniej. Coraz więcej polskich uczelni zaczyna dostrzegać ten nurt i, tak jak nasza, otwiera się na studentów z Ukrainy, Białorusi i Rosji. Niektóre idą nawet dalej próbując rekrutować także w Kazachstanie. Dzięki naszym dotychczasowym działaniom jesteśmy coraz bardziej rozpoznawani w tym regionie, jednak proces budowania naszego wizerunku jako renomowanej Uczelni z pewnością zajmie jeszcze trochę czasu.

Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach rozpoczął intensywne działania związane z promocją Uczelni w połowie ubiegłego roku. Jednym z najważniejszych przedsięwzięć było uruchomienie Stypendium Uniwersytetu Ekonomicznego dla studentów z Ukrainy, Białorusi i Kazachstanu. W ramach stypendium studenci zostają zwolnieni z opłaty za studia i otrzymują środki na utrzymanie w wysokości 700 zł miesięcznie. W roku ubiegłym przewidziano je dla 4 osób, w roku akademickim 2012/2013 przyznano je już 6 osobom.

Kolejnym krokiem było przygotowywanie i wdrożenie strony www w języku rosyjskim oraz uruchomienie i administrowanie profilem na największym rosyjskojęzycznym portalu społecznościowym V-Kontakt. Idąc naprzeciw potencjalnym kandydatom, nawiązaliśmy także współpracę z agencją promocyjno-rekrutującą Eurostudent oraz Korporacją Polsko-Ukraińskie Centrum Wymian Akademickich. Obie instytucje mają swo-

je siedziby w wielu miastach Europy Wschodniej, a nawet Azji, dzięki czemu młodzi ludzie wraz z rodzicami mogą skorzystać z pomocy na miejscu.

Najlepszą metodą promocji jest osobisty kontakt, dlatego też staramy się to umożliwić organizując bezpośrednie spotkania. Do tej pory przedstawiciele Uczelni trzykrotnie wzięli udział w targach „Osvita i Karjera" w Kijowe oraz w „Obradach Okrągłego Stołu" w Odessie. Zorganizowaliśmy także kilkudniowy wyjazd do szkół średnich w Charkowie i Dniepropietrowsku. Działania promocyjne Biura Promocji i Nowych Mediów wspiera także Studium Języków Obcych, które w tym roku zorganizowało wyjazd studentów do Petersburga i Kaliningradu, promując nasz Uniwersytet. Przyjmujemy również wizyty studyjne. W ciągu ostatniego roku naszą Uczelnię odwiedziło 5 grup z Ukrainy i 1 z Kazachstanu. „To mój pierwszy raz w Polsce. Bardzo się cieszę, że mogę odwiedzić wasz Uniwersytet. Wciąż zastanawiam się nad wyborem uczelni, możliwość zobaczenia kampusu i miasta z pewnością pomoże mi w podjęciu decyzji" – powiedziała Meroslava, uczestniczka jednej w wycieczek.

Mamy nadzieję, że realizowane działania przyniosą zamierzone efekty. Już teraz możemy zaobserwować znaczny wzrost zainteresowania naszą Uczelnią. W nadchodzącym roku akademickim studia podejmie około 30 studentów ze Wschodu.

Jakub Jarczak

Silesianie w Roku Jubileuszowym

Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach to nie tylko ośrodek naukowy i dydaktyczny. W ramach naszej Alma Mater funkcjonują również grupy artystyczne rozwijające kulturę i wrażliwość społeczności lokalnej, ale także sławiące imię katowickiej Uczelni w całej Polsce oraz za granicą. Zespół Pieśni i Tańca „Silesianie" Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach świętuje w tym roku 35 rocznicę swojego powstania.

W bieżącym roku Zespół przedsięwziął wiele inicjatyw kulturalnych związanych ze swoim jubileuszem, wśród których znalazło się m.in. wydanie płyty ze śląskimi piosenkami. Lato 2012 roku było dla członków ZPiT „Silesianie" szczególnie intensywnym okresem. Tournée artystyczne po Serbii oraz Bośni i Hercegowinie, związane z wieloma godzinami spędzonymi w podróży, zaowocowało dużą ilością koncertów gorąco przyjętych przez serbską publiczność. Zespół występował w trzech miejscowościach Vlaška, Šabac i Ugljevik, stając się ambasadorem polskiej kultury. W sierpniu Zespół był gospodarzem XXI Międzynarodowych Spotkań z Folklorem „Interfolk" 2012 w Kołobrzegu. Festiwal był okazją do zaprezentowania się wśród zagranicznych zespołów prezentujących wysoki poziom artystyczny.

W ramach obchodów rocznicowych „Silesianie" organizują dwa koncerty jubileuszowe, które odbędą się 16 listopada w Teatrze Śląskim im. St. Wyspiańskiego w Katowicach oraz 28 listopada w Chorzowskim Centrum Kultury, w czasie których Zespół zaprezentuje tańce i melodie z całej Polski. Kolejnym wydarzeniem kulturalnym organizowanym przez „Silesian" będzie odbywająca się na Uniwersytecie Ekonomicznym w Katowicach III edycja Konkursu Tańca Śląskiego „Trojak 2012", podczas którego pary taneczne współzawodniczyć będą w dziedzinie tańców charakterystycznych dla naszego regionu.

Czy wiesz co dzieje się w Brennej?
O nawróceniu i śmierci

Rekolekcje letnie Duszpasterstwa Akademickiego „Zawodzie"

Anna Harazim

„Dla mnie bowiem żyć – to Chrystus, a umrzeć – to zysk" (Flp 1,21).

Rekolekcje o nawróceniu i śmierci; choć z początku wydawać by się mogło nieopatrzone zbyt ciekawym tematem, to jednak do chatki przybyło wiele osób, ciekawych tego co Bóg przygotował nam w tym temacie. Nasze dni w wielkim skrócie przedstawiały się tak...

25.06.2012
Już od rana pierwsi śmiałkowie zaczęli ogarniać chatkę na przyjazd reszty ekipy, która ten czas pragnie oddać Bogu, na modlitwie, poznawaniu nowych ludzi i dzieleniu się swoimi doświadczeniami w mniejszych grupach. Większość uczestników przybyła na miejsce około godziny 18:00, podczas gdy reszta była jeszcze w trakcie wdrapywania się na wielką górę o nazwie Nowy Groń. Po wspólnym ustaleniu planu dnia, podziału grup udaliśmy się na Eucharystię, by oddać ten czas Bogu, by On działał i byśmy nie zmarnowali żadnej chwili, w której On chce do nas mówić.

26.06.2012
Dziś o poranku z ust księdza padło fundamentalne pytanie, czym jest dla mnie wiara? W mniejszych grupach starliśmy się rozważać właśnie ten temat. Jak rodziła się nasza wiara, jakie są nasze trudności w wierze, praktykowanie wiary, naturalność w wierze i wiele innych ciekawych myśli rodziło się na naszych spotkaniach. Wiara początkiem życia wiecznego. Wiara działa przez miłość. Wiara jest łaską. Po południu zaczęliśmy oglądać cykl reportaży ks. dr. Grzegorza Strzelczyka i Szymona Hołowni „Gotowi na śmierć?". Usłyszeliśmy wiele cennych myśli, takich jak zmieniać świat, by dało się w nim umierać, harmonia w życiu pozwala nam się uśmiechnąć w obliczu śmierci, aby stanąć w drzwiach, trzeba umrzeć, jak przeżywamy życie, tak przeżyjemy śmierć oraz dopiero po śmierci zobaczymy jakimi byliśmy ludźmi. Wieczorem w modlitwie, opartej na ciszy i rozważaniu Słowa Bożego, staraliśmy się usłyszeć, co Bóg do nas mówi w ciszy naszych serc.

27.06.2012
By móc poznawać Boga trzeba poznać siebie, dziś zadaliśmy sobie pytanie – kim ja jestem? Człowiek – jest wezwany poprzez miłość. Staraliśmy się w grupach rozważyć to, jaki mamy obraz Boga i jaki On jest według Biblii oraz to, że każdy z nas jest stworzony właśnie na Jego obraz i że jesteśmy w całości chciani przez Boga. Niestety, grzech zaburzył nam obraz siebie i tego, że jesteśmy cudownym stworzeniem Bożym. Nadzieję odkryliśmy w słowach: „Gdzie wzmógł się grzech, tam jeszcze mocniej rozlała się łaska". W kolejnym rozważaniu o życiu i śmierci w reportażu Szymona Hołowni dowiedzieliśmy się nieco więcej o sądzie ostatecznym i cząstkowym oraz o tym, że nie zbawiamy się w pojedynkę, co oznacza również, że jesteśmy odpowiedzialni za zbawienie drugiego człowieka!

28.06.2012
Dziś całkowicie skupiliśmy się na śmierci, na tym, czy z ludzkiego punktu widzenia boimy się jej, jakie mamy jej wizje i jak ten moment będzie wyglądać. W mniejszych grupach doszliśmy do wniosku, że po-

Wspominając tegoroczne rekolekcje chciałabym wszystkim podziękować za wspólne rozmowy, refleksje, modlitwę, zabawę i śpiew. Jesteście wspaniali!!! Żadna chwila razem spędzona we wspólnocie nie jest zmarnowana, daje radość i niesamowitą siłę, a wszystko to dzięki Temu, który nas jednoczy, dzięki największej Miłości – Jezusowi. Temat rekolekcji: o śmierci i nawróceniu. Śmierć jest początkiem nowego życia, czasem, na który chcę być gotowa! Rekolekcje te uświadomiły mi wiele moich niedoskonałości, to, że za mało jeszcze we mnie miłości i „bycia" dla innych. Mam nadzieję, że pytanie „czy już jesteś gotowy na śmierć?" nie ulegnie zapomnieniu w codzienności. Boże mój Panie będę Cię wysławiał, będę Cię wysławiał na wieki.

Karolina

Tegoroczne rekolekcje dały mi dużo myślenia odnośnie do przeżywania Mszy Św. Dzięki naszemu kochanemu ks. Grzegorzowi dostrzegłam, że czegoś mi brakuje. Nie rozumiałam tak do końca tego, że tak ważne rzeczy się na Niej dzieją. Nie wiedziałam, że wzywając Świętych, oni rzeczywiście są z nami obecni. Odkryłam, że Msza Święta jest wspaniała, jest wielkim wyrazem miłości Boga do nas. Poza tym wspaniała była dla mnie modlitwa w ciszy. Już dawno chciałam spróbować (kupiłam nawet taką książkę), ale nie wychodziło mi to. Zawsze tłumaczyłam się sama przed sobą, że mam tyle zajęć i nie mam czasu na czytanie Pisma Świętego codziennie. Dzięki tej modlitwie dostrzegłam, że powinnam do tego powrócić. Nie wolno nam tylko mówić do Boga (dziękować, prosić i przepraszać), ale trzeba też posłuchać tego, co Bóg chce nam powiedzieć. Jak lepiej go usłyszeć, jak nie przez słowo, które kieruje do nas Sam Jezus. Poza tym, ważna jest nasza relacja z Bogiem, sama obecność przebywania z Nim, poświęcenie czasu dla Boga. Modlitwa w ciszy nie jest czymś łatwym, ale wierzę, że może przynieść w moim życiu wielkie owoce.

Irena

mimo naszej wiary jeszcze boimy się śmierci i nie potrafimy za bardzo sobie tego wyobrazić, lecz po chwili przygnębienia, nadziei dodało nam rozważanie tekstu o tym, że Jezus umarł za nas, by nas odkupić, zbawić – i to właśnie pozwoliło nam załagodzić strach i popatrzeć na śmierć w perspektywie spotkania z Jezusem. Rozmawialiśmy również o konsekwencji grzechu, która niesie za sobą cierpienie, które to czasem wydaje nam się niesłuszne, ale to są właśnie te konsekwencje, które się z tym wiążą. Stwierdziliśmy też, że cierpienie zawsze pozostanie dla nas tajemnicą, w której Bóg działa w szczególny sposób, czy przez osoby chore czy właśnie przez cierpienie Jezusa na krzyżu i rozlewa niesamowite dobro przemieniające zatwardziałe serca.

Na tych rekolekcjach na pewno bardzo dużo nauczyłam się z treści, które omawialiśmy, ze spotkań w grupach, od innych uczestników rekolekcji w tak wspaniałej wspólnocie, która bardzo mnie ubogaca. Temat rekolekcji, mimo że pozornie był nastrajający dość smutno, to jednak dał dużo nadziei, uświadomił mi to, co trzeba robić, aby w przyszłości móc powiedzieć, że jestem gotowa na śmierć. Dużym przeżyciem była dla mnie Droga Krzyżowa, która z jednej strony dość dosadnie uświadomiła mi ciężar moich grzechów, ale też nieskończoną miłość, która płynie z Krzyża Chrystusa.

Agnieszka

29.06.2012
Śmierć, piekło, niebo – te słowa towarzyszyły nam podczas tego dnia. W grupach rozważaliśmy temat zmartwychwstania ciała. Zadaliśmy sobie pytanie, co to znaczy zmartwychwstać oraz jak możemy zmartwychwstać z Chrystusem? Wieczorem każda chętna osoba mogła napisać rozważania do Drogi Krzyżowej, którą później wspólnie przeżyliśmy, modląc się oraz w duszy idąc wraz z Jezusem Drogą Krzyżową naszego życia.

30.06.2012
Dziś, w ostatnim dniu naszych rozważań, pochylaliśmy się nad tematem grzechu i Miłosierdzia Bożego, staraliśmy się rozpatrzeć, co to jest grzech, skonkretyzować go oraz podyskutować o ciężkości i wadze każdego grzechu. Gdy zbliżał się wieczór, zaczęliśmy przygotowania do Agapy, by móc razem świętować i cieszyć się swoją obecnością i tym, że mogliśmy razem spędzić ten czas i ubogacić się nawzajem. Na każdej Eucharystii, którą codziennie razem przeżywaliśmy, staraliśmy się na nowo odkryć jej piękno poprzez wprowadzenia i wytłumaczenia poszczególnych części Eucharystii, symboli, gestów, co bardzo pomogło nam zakochać się w Niej na nowo.

Każdy dzień rekolekcji w Brennej był wyjątkowy i pełen Bożej obecności, padło wiele ważnych treści, które pomagały nam odkrywać siebie, poznawać drugiego człowieka, czy to na spotkaniach w grupach czy też w czasie wolnym, podczas spacerów czy przygotowania posiłków. Staraliśmy się również pogłębić naszą relację z Bogiem podczas codziennej adoracji, Eucharystii, modlitwy wieczornej, jak i w ciągu zwykłych codziennych rozmów czy też przy wypełnianiu dyżurów. To był wyjątkowy czas, czas łaski Bożej, za którą Bogu i ludziom, a w szczególności naszemu Księdzu Grzegorzowi, który był dla nas wsparciem i otaczał nas modlitwa, dziękujemy wszyscy razem i każdy z osobna. Serdeczne Bóg zapłać!!!

Zastanawiając się nad tym co powinnam powiedzieć, zadałam sobie pytanie, które towarzyszy mi od początku rekolekcji: „Czy jestem gotowa na śmierć"? Odpowiedź (niestety) brzmiała NIE. Dzięki naszym rozważaniom, spotkaniom w grupach oraz programie o śmierci, uświadamiam sobie, że jeszcze nie zdążyłam zrobić dobra, które powinnam. Zrozumiałam również, że często zapominam o tym, iż trzeba być bardziej dla innych niż dla siebie. Należy przestać być egoistą i zacząć obumierać dla innych. Ponadto, dzięki tym rekolekcjom poznałam więcej „szczegółów" dotyczących mojego życia po śmierci i odkryłam potwierdzenie wielkiej miłości Boga do człowieka.

Marta

Duszpasterstwo Akademickie „Zawodzie" przy Uniwersytecie Ekonomicznym zaprasza!

Od poniedziałku do czwartku Msza Św. akademicka o godz. 7.30, przed Mszą Św. okazja do spowiedzi (krypta kościoła Opatrzności Bożej).

Poniedziałek o godz. 17.00 grupa DDA (Dorosłe Dzieci Alkoholików) – zajęcia terapeutyczne.

Drugi poniedziałek miesiąca o godz. 20.00 spotkania absolwentów.

Wtorek o godz. 19.15 spotkania modlitewne – modlitwa spontaniczna połączona ze śpiewem.

Pierwsza środa miesiąca o godz. 19.15 grupa wsparcia DDA.

Czwartek o godz. 19.15 spotkania formacyjne z cyklu „Jak wierzyć? jak żyć? ABC wiary".

Strona internetowa: *www.ue.katowice.pl/da*
Facebook: *Duszpasterstwo Akademickie Zawodzie*

Bądź kowalem swojego losu!

W Uniwersytecie Ekonomicznym w Katowicach realizowany jest projekt „Przedsiębiorczość Akademicka na START", który ma zachęcić studentów i pracowników naukowych do realizowania własnych pomysłów biznesowych i zakładania firm typu spin-off i spin-out. Program rozwoju przedsiębiorczości akademickiej ma na celu ukazanie szerszej perspektywy rozwoju w biznesie tak, aby studenci rozpatrywali swoje miejsce na rynku pracy nie tylko w kontekście pracowników istniejących firm, lecz by zastanowili się nad stworzeniem miejsca pracy na własny rachunek. Poprzez udział w szkoleniach, warsztatach i doradztwie, prowadzonych przez praktyków biznesu, uczestnicy projektu staną się bardziej świadomi i lepiej przygotowani do podejmowania decyzji w kwestii zarządzania własnym przedsiębiorstwem.

biznesu, kreowanie pomysłów biznesowych w warunkach przyjaznego współzawodnictwa, konkurs „SPIN-acz Technologii" i spotkania Role Models, w których biorą udział przedsiębiorcy.

Już w październiku 2012 roku rusza 2 edycja szkoleń i doradztwa w ramach projektu „Przedsiębiorczość Akademicka na START". Wszystkich zainteresowanych studentów i pracowników naukowych zapraszamy do udziału w szkoleniach i doradztwie.

Więcej informacji o Projekcie można znaleźć na stronie www.start.polsl.pl

Studentom Uniwersytetu Ekonomicznego informacji udziela Akademicki Punkt Informacji Biznesowej, ul. Bogucicka 3a, budynek B, pokój 303
Adres poczty elektronizcnej:
start.katowice@ue.katowice.pl

Korzyści z przystąpienia do projektu:

- wzrost wiedzy na temat zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej,
- wzrost wiedzy na temat komercjalizacji badań naukowych i funkcjonowania firm spin off i spin out,
- utrwalenie postaw przedsiębiorczych wśród studentów,
- wzrost zaufania wobec usług uczelni wyższych w zakresie przedsiębiorczości akademickiej.

W ramach projektu „Przedsiębiorczość Akademicka na START" do Uczelni są zapraszani również przedsiębiorcy i menedżerowie, którzy chcą się podzielić własnym doświadczeniem biznesowym z osobami zamierzającymi założyć własne firmy. Ponadto, w ramach Projektu organizowane są konferencje tematyczne związane z przedsiębiorczością, wyjazdy do instytucji otoczenia

Zainteresowanych studentów z Rybnickiego Ośrodka Naukowo-Dydaktycznego prosimy o kontakt z Akademickim Punktem Informacji Biznesowej przy Zespole Szkół Wyższych w Rybniku pod adresem poczty elektronicznej:
start.rybnik@ue.katowice.pl

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Przedsiębiorczość Akademicka na START
Człowiek – najlepsza inwestycja

Marcin Baron

Twój innowacyjny start-up

ATG AKCELERATOR TECHNOLOGICZNY GLIWICE

Rozpoczęcie innowacyjnego biznesu wymaga zazwyczaj trzech rzeczy: pomysłu, umiejętności i pieniędzy. Ci, którzy posiedli pierwsze dwie z nich często skarżą się, że ich oszczędności nie wystarcza na start, banki niechętnie pożyczają ludziom „bez historii", a duże granty na działalność firm lub wdrożenia także łatwiej pozyskuje się już istniejącym podmiotom. „Remedium na ten problem znalazł gliwicki Technopark, który dzięki uruchomieniu Akceleratora Technologicznego Gliwice udziela wsparcia osobom mającym pomysł na innowacyjny biznes. Jesteśmy gotowi inwestować w perspektywiczne pomysły biznesowe" – mówi prof. Jan Kosmol, prezes Technoparku Gliwice – „posiadamy środki pozwalające na obejmowanie udziałów w nowo powstających firmach i dokapitalizowanie ich, wnosząc ok. 700.000 zł do każdej". Jest to propozycja zarówno dla świata nauki, przed którym stawia się coraz wyższe wymagania w zakresie komercjalizacji technologii, ale również dla innych indywidualnych pomysłodawców, np. tych, którzy chcą odmienić swoje życie zawodowe i wykorzystując wcześniejsze doświadczenia i umiejętności decydują się na nową działalność.

Akcelerator działa jak fundusz kapitału zalążkowego. Zainteresowany jest uruchomieniem takich spółek, które w niedługim okresie zdobędą uznanie na rynku, a ich właściciele będą mogli się pochwalić znaczącym wzrostem wartości udziałów. „Przyjmujemy rozwiązania z powodzeniem stosowane w najlepszych akceleratorach technologicznych na świecie" – tłumaczy Luk Palmen, Belg, który od ponad dziesięciu lat doradza polskim instytucjom w zakresie komercjalizacji technologii. „Wraz z pomysłodawcą doprecyzowujemy biznesowe i prawne aspekty jego pomysłu. Szczególnie zwracamy uwagę na przyszłą rentowność oraz tzw. czystość w zakresie wykorzystywanej własności intelektualnej. Ze środków naszego Akceleratora Technologicznego Gliwice finansujemy odpowiednie ekspertyzy w tym zakresie. Kiedy pomysł okazuje się wykonalny i opłacalny, wyceniamy jego wartość oraz tworzymy strukturę kapitałową nowej spółki, w której główną rolę odgrywa pomysłodawca. Poza wniesieniem kwoty ok. 700.000 zł pomagamy dodatkowo znaleźć innych inwestorów. Już za kilkanaście tygodni uruchomione zostaną pierwsze firmy wykreowane w takim schemacie" – dodaje Palmen.

Dzięki Akceleratorowi Technologicznemu Gliwice, Technopark zamierza współtworzyć w nadchodzących miesiącach 5 innowacyjnych spółek. Finansowany pomysł powinien dotyczyć nowej techniki lub nowego produktu, nowej usługi lub nowego sposobu oferowania już istniejących produktów czy usług na rynku. Pomysłodawcą może być każda osoba fizyczna. Więcej informacji o Akceleratorze Technologicznym Gliwice można znaleźć na jego stronie internetowej: www.technopark.gliwice.pl/atg

INNOWACYJNA GOSPODARKA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Z wizytą na **Morawach**

Anna Konieczko, Justyna Patalong

Korzystając z możliwości Programu Erasmus, Uniwersytet Masaryka w Brnie zorganizował tydzień spotkań dla pracowników uczelni wyższych niebędących nauczycielami akademickimi. Masaryk University Staff Training Week (MUST Week) odbył się w dniach 23-27 kwietnia 2012 r. i przewidywał zajęcia dla przedstawicieli działów współpracy z zagranicą i bibliotek z różnych krajów: Anglii, Czech, Estonii, Finlandii, Hiszpanii, Litwy, Nepalu, Niemiec, Polski, Portugalii, Szwecji, Tajlandii i Włoch.

W programie zaplanowano codzienne spotkania w specjalistycznych grupach, jak również możliwość poznania kultury i tradycji Czech.

Uniwersytet Masaryka to założona w 1919 r. druga co do wielkości uczelnia czeska. W 2011 r. liczył sobie ponad 44 000 studentów, na 9 wydziałach: prawa, medycyny, nauki, sztuki, edukacji, ekonomii i administracji, informatyki, nauk społecznych oraz sportu. Budynki Uniwersytetu są rozmieszczone w różnych częściach miasta: w centrum i na obrzeżach, jak np. nowy kampus w dzielnicy Bohunice.

Nowy kampus Uniwersytetu Masaryka Brno – Bohunice

MUST Week rozpoczął się od prezentacji Uniwersytetu oraz wizyty w pracowni komputerowej i bibliotece Wydziału Nauk Społecznych. Następnie Don Sparling (Kanadyjczyk mieszkający na stałe w Brnie) przedstawił wykład poświęcony społeczeństwu i kulturze czeskiej, zachowaniom i wartościom, które zaobserwował przez wiele lat pobytu w Czechach. Pierwszy dzień zakończył się uroczystą kolacją, obfitującą w regionalne potrawy.

W kolejnych dniach bibliotekarze mieli okazję poznać organizację i zasady pracy bibliotek wydziałowych. W strukturze Uniwersytetu nie funkcjonuje centralna biblioteka. Zintegrowany system biblioteczno-informacyjny Uniwersytetu Masaryka tworzy 9 bibliotek wydziałowych, pełniących rolę głównych bibliotek dla poszczególnych wydziałów. Dodatkowo przy uczelni działa specjalna biblioteka Centrum Wsparcia dla Studentów o Specjalnych Potrzebach (Suport Centre for Students with Special Needs).

Studenci mogą korzystać z katalogu centralnego (integrującego wszystkie biblioteki wydziałowe) lub wybrać tylko katalog konkretnej biblioteki. Usługi oferowane przez te instytucje obejmują:

- udostępnianie zbiorów na miejscu oraz na zewnątrz,
- usługi bibliograficzne i informacyjne,
- usługi kserograficzne, skanowania, drukowania dokumentów,
- wypożyczanie międzybiblioteczne,
- udostępnianie elektronicznych źródeł informacji (baz danych, bibliotek cyfrowych, e-książek, e-czasopism),
- szkolenia dla użytkowników.

Jedną z odwiedzanych bibliotek była biblioteka w nowo wybudowanym kampusie uniwersyteckim w dzielnicy Brna – Bohunice. W budynku tym działają biblioteki wydziałów: medycznego, sportu oraz departamentów chemii i biologii wydziału nauki. Uczestnicy spotkania mieli okazję poznać zasady udziału w benchmarkingu bibliotek światowych, w którym biblioteka kampusu bierze udział oraz sposoby kształcenia umiejętności informacyjnych za pomocą platformy e-learningowej.

Nowy kampus Uniwersytetu Masaryka Brno – Bohunice

W ramach programu tygodnia zaproponowano wizyty w bibliotekach wydziałów: prawa, informatyki, nauk społecznych, sztuki. Ponadto, zaprezentowano działalność biblioteki Centrum Wsparcia dla Studentów ze Specjalnymi Potrzebami. Można było zobaczyć charakterystyczne zbiory, pomoce naukowe oraz platformę internetową dla osób z niepełnosprawnością wzrokową. Ciekawym rozwiązaniem wprowadzonym w bibliotece Wydziału Nauk Społecznych jest usługa skanowania dokumentów na zamówienie (Copy on Demand), gdzie za pomocą specjalnie przygotowanego interfejsu studenci, pracownicy naukowi mogą zamówić rozdział z książki, artykuł itp., a następnie dokonać wpłaty za usługę skanowania i przesłania dokumentu na skrzynkę pocztową. Dodatkowym ułatwieniem dla użytkowników jest program o nazwie *e-prezencka*. Stwarza on możliwość korzystania z popularnych książek, które biblioteka posiada w małej liczbie egzemplarzy. Kopie takich tytułów w formacie pdf dostępne są tylko na wybranych komputerach w bibliotece. Z uwagi na prawo autorskie, możliwość udostępnienia tytułów w formie elektronicznej wymaga zgody autora publikacji. Podczas spotkania w tej bibliotece, zaprezentowane zostały dodatkowe aplikacje opracowane dla uniwersyteckich bibliotek, przydatne w pracy, zwłaszcza działów gromadzenia zbiorów, a nieistniejące w systemie bibliotecznym *Aleph*.

Pozyskanie nowych doświadczeń umożliwiła także wizyta w Głównej Bibliotece Publicznej Brna (Moravian Library Brno).

Główna Biblioteka Publiczna Brna

Gospodarze międzynarodowego tygodnia zadbali ponadto o poszerzenie wiedzy jego uczestników o Brnie organizując wycieczkę pieszą z przewodnikiem prezentującym najważniejsze zabytki miasta. Miłą niespodzianką była również wizyta w ogrodzie botanicznym.

Podczas międzynarodowego tygodnia bibliotekarze z Uniwersytetu Ekonomicznego mieli okazję krótko zaprezentować Uczelnię oraz nowo powstałe Centrum Informacji Naukowej i Bibliotekę Akademicką (CINiBA). Aby wzmocnić przekaz, rozpowszechniono materiały informacyjne (ulotki w języku angielskim) oraz gadżety promujące Uczelnię i CINiBA.

Wyjazd szkoleniowy do Brna umożliwił obserwację zasad organizacji i funkcjonowania bibliotek Uniwersytetu Masaryka oraz wprowadzonych tam rozwiązań technologiczno-informatycznych, a tym samym przyczynił się do poczynienia refleksji nad zastosowaniem sprawdzonych praktyk w macierzystej jednostce.

Joanna Mochalska, Antonina Pietrowska, Małgorzata Kwiatkowska

Z wizytą na Uniwersytecie w Maladze

7-11 maja 2012 roku, w ramach programu Erasmus „Staff Training Mobility", pracownicy Biblioteki Głównej uczestniczyli w imprezie z cyklu „*International Week"* zorganizowanej przez Uniwersytet w Maladze (UMA). Podczas pobytu uczestnicy mieli możliwość zapoznania się ze strukturą uczelni, organizacją pracy biblioteki uniwersyteckiej oraz oferowanymi przez nią usługami i źródłami informacji.

W spotkaniu uczestniczyło 40 przedstawicieli wielu europejskich państw, między innymi z: Austrii, Czech, Finlandii, Hiszpanii, Niemiec, Norwegii, Polski, Portugalii, Wielkiej Brytanii. Zaproszeni goście reprezentowali różne grupy pracownicze uczelni. Wśród nich znaleźli się zarówno pracownicy naukowi, jak i pracownicy administracji. Zostali oni podzieleni na 4 sekcje:

– Communication and Information Unit,
– E-learning and Technological Labs,
– General Library,
– International Relations Office.

Organizatorzy zaproponowali zajęcia grupowe dla wszystkich uczestników Programu, jak również zaplanowano specjalistyczne zajęcia dla poszczególnych grup z osobna. Uroczyste powitanie odbyło się w zabytkowym budynku ratusza, z udziałem przedstawicieli władz miasta. Następnie zaproszono gości do siedziby władz uczelni, która mieści się w najbardziej prestiżowym miejscu miasta, tuż obok ratusza, naprzeciwko pięknej portowej promenady.

Uniwersytet w Maladze jest stosunkowo młodą uczelnią. Jego początki wiążą się z 1960 rokiem, kiedy to po raz pierwszy zaczęto głośno artykułować potrzebę utworzenia wyższej uczelni w tym mieście. Malaga była bowiem w tym czasie jedynym europejskim miastem z liczbą mieszkańców powyżej 300 000, które nie miało własnej szkoły wyższej. Po kilku latach starań, 18 sierpnia 1972 roku został podpisany dekret o utworzeniu w Maladze Uniwersytetu. Obecnie Uniwersytet składa się z dwóch głównych kampusów – Campus de Teatinos oraz Campus de El Ejido.

Campus de Teatinos to nowoczesne miasteczko uniwersyteckie o powierzchni prawie 2 mln m^2, zlokalizowane na obrzeżach miasta, w którym znajduje się większość wydziałów, Biblioteka Główna, Uniwersytecki Ogród Botaniczny, rozbudowane zaplecze sportowe z boiskami, basenami salami treningowymi, bieżniami itp. W przyszłości władze planują przenieść tu całą infrastrukturę uniwersytecką, aby stworzyć najnowocześniejszy ośrodek akademicki w Andaluzji. Już teraz Uniwersytet ściśle współpracuje z Parkiem Technologicznym Andaluzji (Andalusia Technological Park), w którym zajmuje dużą powierzchnię 6500 m^2, tworząc płaszczyznę wymiany nowatorskiej myśli technicznej, przepływu wysoko wykwalifikowanych specjalistów, zaawansowanych rozwiązań technologicznych ze środowiskiem biznesowym regionu.

Uniwersytet w Maladze kształci obecnie ponad 40.000 studentów w zakresie nauk: technicznych, humanistycznych, społecznych, ścisłych, prawnych i medycznych. Oferuje wiele kierunków studiów na

następujących wydziałach: *Faculty of Social and Work Studies, Faculty of Fine Arts, Faculty of Science, Faculty of Education Science, Faculty of Communication Science, Faculty of Economics and Business Studies, Faculty of Law, Faculty of Philosophy and Letters, Faculty of Medicine, Faculty of Psychology*.

W strukturze Uniwersytetu działa też wiele szkół: *Higher Technical School of Architecture, Higher Technical School of Telecommunications Engineering, Higher Technical School of Industrial Engineering, Higher Technical School of Computer Engineering, University School of Health Science, University School of Business Studies, University School of Tourism Polytechnic University School, University School of Nursing, University School of Primary School Teaching*.

W ramach zajęć specjalistycznych bibliotekarze odwiedzili Bibliotekę Główną, jak również niektóre biblioteki wydziałowe zlokalizowane w kampusach Teatinos i Ejido. W trakcie spotkań uczestnicy zaprezentowali biblioteki macierzystych uczelni, ich strukturę organizacyjną, zasoby i techniki wyszukiwania informacji w specjalistycznych bazach.

Odbyła się także prezentacja Biblioteki Głównej UMA. Zaprezentowano między innymi stronę domową, której ciekawym elementem jest blog umożliwiający czytelnikom wymianę uwag i poglądów dotyczących działalności biblioteki. Dla nowych użytkowników organizowane są 42-godzinne kursy korzystania ze zbiorów bibliotecznych, które można zrealizować wirtualnie lub uczestnicząc w zajęciach osobiście. Świadectwo ukończenia kursu jest podstawą otrzymania karty bibliotecznej.

Ponadto, bibliotekarze odwiedzili bibliotekę na Wydziale Ekonomicznym (*Faculty of Economics and Business Studies)*, mieszczącą się w kampusie Ejido. Zastosowano tam wiele interesujących rozwiązań dla czytelników korzystających ze zbiorów biblioteki, gdzie jednym z ciekawszych udogodnień jest możliwość wypożyczania laptopów do pracy w czytelni.

Wizytacja kolejnych działów biblioteki dała nie tylko możliwość poznania pracy hiszpańskich bibliotekarzy, ale również pozwoliła na wymianę uwag i doświadczeń zawodowych.

Oprócz zajęć specjalistycznych, uczestnicy wzięli udział w zorganizowanej przez gospodarzy wycieczce po Maladze, zapoznając się z kulturą i zabytkami miasta, którego początki sięgają IX wieku p.n.e. Będąc z wizytą w Maladze warto zatem odwiedzić usytuowaną w samym centrum miasta na wzgórzu, górującym nad portem mauryjską fotecę *La Alcazaba* – budowaną od VII do XI wieku na miejscu starej rzymskiej twierdzy obronnej. Jest ona jedną z największych w całej Hiszpanii budowlą warowną wzniesioną przez muzułmanów. Na uwagę zasługuje ponadto zamek *Castillo de Gibralfaro*, po którym niestety zostały tylko baszty, jak również usytuowana zaraz obok chrześcijańska katedra w renesansowym stylu.

Odwiedzając Malagę należy pamiętać, że to miejsce narodzin Pabla Picassa. Działa tu fundacja jego imienia opiekująca się domem, w którym przyszedł na świat, znajduje się tam wiele pamiątek z jego dzieciństwa i kilka prac. Więcej oryginalnych obrazów Picassa zobaczyć można w otwartym w 2003 roku muzeum. Obejrzeć tu można prace, reprezentujące wszystkie etapy malarstwa, przez które przeszedł artysta – od czasów młodości aż po dzieła stworzone w ostatnim okresie życia. Drugim wartym odwiedzenia miejscem jest Muzeum Archeologiczne. Znajdują się w nim ważne, archeologiczne zbiory od czasów panowania Fenicjan po epokę Maurów, w tym rzymskie rzeźby i mozaiki, arabska ceramika oraz eksponaty z czasów prehistorycznych. Obecnie Malaga to 500-tysięczne nowoczesne miasto, stanowiące cel wypraw wakacyjnych wielu europejczyków. Zachwyca swoim klimatem, architekturą, nastrojowymi uliczkami, kawiarniami, tańcem flamenco, pięknym ciepłym morzem oraz przyjaznymi mieszkańcami, którzy potrafią korzystać z uroków życia i cieszyć się każdym kolejnym dniem.

Ostatni dzień pobytu na Uniwersytecie w Maladze przebiegał pod hasłem *„International Village"*. Każdy z uczestników prezentował swój kraj i miasto oraz macierzystą uczelnię. Miał również możliwość degustacji potraw charakterystycznych dla danego kraju. Polskie kabanosy i oscypek cieszyły się ogromnym powodzeniem. Był to doskonały pomysł organizatorów, który umożliwił bliższe poznanie się i integrację.

Pobyt w Bibliotece UMA pozwolił na zdobycie nowych, ciekawych doświadczeń, a także umożliwił poznanie szerokiego spektrum działalności Uczelni na tle dynamicznie rozwijającego się miasta. Dało się również zauważyć, jak wielką rolę odgrywa biblioteka akademicka w życiu społeczności uniwersyteckiej.

Alojzy Czech

Józef Mroszczak. *Artysta wśród wykładowców*

Powiedzmy od razu: artysta w znaczeniu wolnego zawodu, profesji, nie kunsztu dydaktycznego. Niewiele osób z naszej społeczności wie, iż jednym z wykładowców Wyższego Studium Nauk Społeczno-Gospodarczych w powojennych latach był Józef Mroszczak (1910-1975), wybitny grafik, wychowawca wielu artystów-plastyków, jeden z współtwórców polskiej szkoły plakatu pierwszej generacji. W naszym Studium wykładał „reklamę z ćwiczeniami", będąc przede wszystkim aktywnym uczestnikiem życia artystycznego Katowic krótko przed- i kilka lat po II wojnie światowej. W 1952 roku przeniósł się do Warszawy, gdzie zrobił niebywałą karierę i zdobył wielkie uznanie, uzyskując liczne nagrody i wyróżnienia, stając się reprezentacyjną ikoną środowiska plastycznego w wymiarze międzynarodowym.

Pochodzenie, edukacja, pierwsze środowisko twórcze

Urodził się na Podhalu, 11 maja 1910 roku w Nowym Targu w rodzinie urzędniczej[1]. Po ukończeniu w tym mieście Gimnazjum Ogólnokształcącego, rozpoczął w roku szkolnym 1929/1930 studia na Wydziale Prawa UJ, przerwane po kilku miesiącach. W latach 1930-1934 studiował w Państwowej Szkole Sztuk Zdobniczych i Rzemiosła Artystycznego w Krakowie, następnie w latach 1934-1936 był słuchaczem Kunstgewerbeschule, Graphische Lehr- und Versuchsanstalt w Wiedniu. Uczęszczał też na zajęcia z wystawiennictwa prowadzone w Hochschule für Welthandel[2] (dawniej: Exportakademie, dziś: Wirtschaftsuniversität Wien). Na tej podstawie, ale też coraz bardziej znanego dorobku własnego, otrzymał później dyplom ukończenia studiów wydany przez Wydział Grafiki warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych (1954). Po latach krakowsko-wiedeńskiej edukacji osiadł w Katowicach, imając się różnych, w tym nauczycielskich, zajęć. Przede wszystkim jednak dał się poznać jako dobrze rokujący artysta na polu grafiki użytkowej.

Pomocny okazał się tu nader fortunny zbieg okoliczności. W krótkim okresie końca lat 30. ubiegłego wieku w Katowicach doszło do utworzenia prywatnej Szkoły Malarstwa i Rysunku[3], nazywanej również Wolną Szkołą Sztuk Plastycznych[4]. Powstała z inicjatywy inż. Tadeusza Michejdy, architekta pasjonującego się malarstwem[5], bez żadnego aktu założycielskiego, formalnej struktury czy dotacji finansowej. Za siedzibę służył skromny barak przy ul. Kościuszki. Był za to entuzjazm, wspólne poszukiwania i radość z tworzenia. Do założycieli należeli kolorysta Czesław Rzepiński (1905-1995), kapista i kolorysta Józef Jarema (1900-1974) oraz grafik Józef Mroszczak[6]. Wymienia się też Wiktora Zbigniewa Langnera (1906-1985)[7], malarza i grafika, znanego twórcę ekslibrisów. Wybuch wojny definitywnie położył kres działalności temu artystycznemu ugrupowaniu.

[1] Dane biograficzne: Archiwum ASP w Warszawie sygn. KD 147; *Artyści plastycy okręgu warszawskiego ZPAP 1945-1970. Słownik biograficzny*. Okręg Warszawski ZPAP, Warszawa 1972, s. 381-382; A. Ligocki: *Mroszczak Józef*. W: *Śląski Słownik Biograficzny*. T. III. Red. J. Kantyka i W. Zieliński. ŚIN, Katowice 1981, s. 234-236.

[2] W sporządzanej własnoręcznie dokumentacji J. Mroszczak używa nieprawidłowej nazwy Handelshochschule (Archiwum ASP., op. cit.).

[3] Archiwum ASP. Ibid.; J. Pieter określa ją tylko jako prywatną szkołę malarską. J. Pieter: *Rozwój szkolnictwa wyższego i nauk humanistycznych na Górnym Śląsku od 1945 roku*. „Biuletyn" ŚIN, Katowice 1961, nr 23, s. 39; E. Stachura sugeruje, że idea tej Szkoły została wysunięta już w 1934 roku. E. Stachura: *Tadeusz Michejda – śląski architekt dwudziestolecia międzywojennego*. „Ziemia Śląska". T. 2. Red. L. Szaraniec. Katowice 1989, s. 124.

[4] Określenie z A. Ligocki: *Plastycy Śląska i Zagłębia*. Wydawnictwo „Śląsk", Katowice 1977, s. 7. Podaje się często, że Szkoła nosiła imię A. Gierymskiego, np. E. Stachura: *Tadeusz Michejda*. KTSK, Katowice 1986, s. 10; J. Starnawska: *Dzieje Katowic (1299-1945)*. Muzeum Historii Katowic, Katowice 1987, s. 47; M. Juda: *O idei akademii*. http://www.asp.katowice.pl/zobacz/o-idei-akademii

[5] E. Stachura: *Tadeusz Michejda*. Op. cit., s. 10; Idem: *Tadeusz Michejda – śląski architekt…*, op. cit., s. 124; Idem: *Życie i twórczość architekta Tadeusza Michejdy*. W: *O polski Śląsk. Tadeusz Michejda (1895-1955) Władysław Michejda (1896-1943)*. Muzeum Śląskie, Katowice 2000, s. 52-54.

[6] Dorota Głazek rekonstruuje dokładniej podział na pracownie: Józef Jarema miał pracownię rysunku, Czesław Rzepiński – malarstwa. Jan Rubczak (1884-1942) prowadził pracownię grafiki warsztatowej, Józef Mroszczak – pracownię grafiki użytkowej, a Edmund Matuszczak – pracownię ceramiki (D. Głazek: *Trwanie i zmiana. Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach 1947-2007*. W: *Od grafiki propagandowej do Ronda Sztuki Jubileusz 60-lecia ASP w Katowicach*, ASP, Katowice 2007, s. 7).

[7] A. Ligocki: *Plastycy Śląska i Zagłębia*. Op. cit., s. 7. Także E. Stachura we wszystkich publikacjach wymienia tego artystę plastyka jako członka tej grupy malarskiej.

Dla młodego artysty był to jednak czas twórczego startu. Opublikował artykuł *O liternictwie* („Głos Plastyków" 1937, nr 1-7), podejmował pierwsze próby plakatu użytkowego, np. reklamy piwa tyskiego (zob. okładka [1]), również nauczał (co było spowodowane troską o źródła utrzymania). Józef Mroszczak był w latach 1937-1939 nauczycielem w Miejskim Instytucie Kształcenia Handlowego w Chorzowie, także w pierwszym roku pobytu nauczał w katowickim Miejskim Gimnazjum Kupieckim. Z chwilą rozpętania się działań wojennych powrócił do rodzinnych stron, kontynuując pracę nauczyciela najpierw w Gimnazjum Handlowym w Zakopanem (1940/1941), później w nowo utworzonej Szkole Handlowej w Nowym Targu (1941-1945). Uczył rysunku i reklamy.

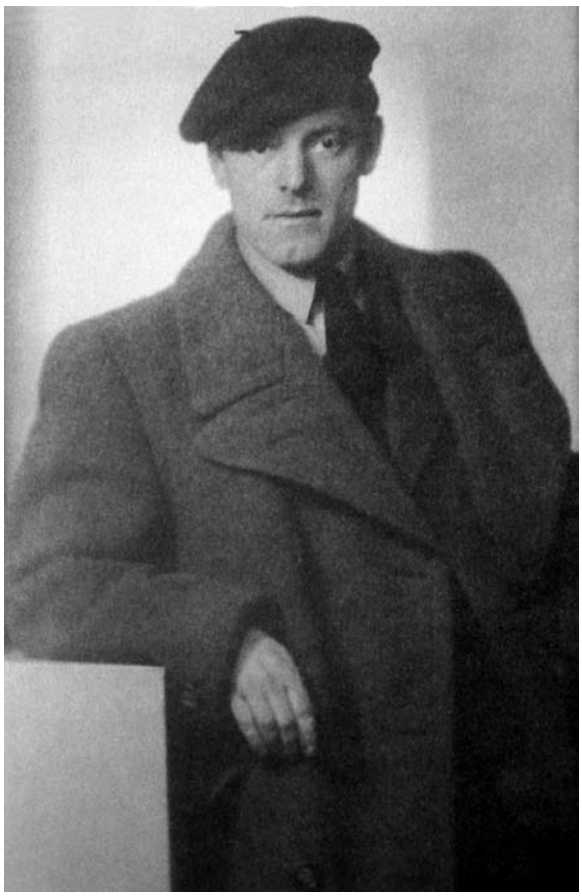

Źródło: *Józef Mroszczak*, Muzeum Narodowe, Warszawa 2006

Po przejściu frontu i zakończeniu okupacyjnej gehenny, powrócił do Katowic już w nowej rzeczywistości polityczno-społecznej. Środowisko artystyczne sprzed wojny zostało rozbite, ale zleceń do wykonania było bez liku. Mroszczak został w 1945 członkiem zarządu katowickiego Oddziału Związku Polskich Artystów Plastyków, a w latach 1947-1949 jego prezesem. Podejmował się licznych zadań. Był autorem dekoracji na dzień Zwycięstwa w 1945 roku. Wystrój artystyczny oficjalnych wydarzeń świąt państwowych projektował do 1950 roku. Ilustrował ukazujące się książki, zwłaszcza dla dzieci, m.in. H. Mokrzyckiej: *Pensjonat na sośnie* (Wydawnictwo AWiR, Katowice b.r.w.) czy J. Korczakowskiej: *Karuzela: wiersze dla dzieci*, S.A. Krzyżanowski, Kraków b.r.w. (przed 1950). Projektował okładkę do J. Odrowąż: *Pan Jan. Barwna bajeczka o śpiochu i inne wierszyki* (Wydawnictwo AWiR, Katowice 1946). Do cenionych należały ilustracje J. Mroszczaka do tomiku dziecięcych wierszy K.I. Gałczyńskiego *Elektryczne schody* (Czytelnik, Warszawa 1950). Kolejnym polem kreacji było wystawiennictwo. W okresie 1946-1952 Mroszczak był autorem lub współautorem kilkunastu projektów wystaw i targów, zwłaszcza branży przemysłu węglowego w kraju i za granicą. Brał udział w wystawach i konkursach artystycznych. Jego prace były dostrzegane i coraz częściej nagradzane. W 1950 roku otrzymał nagrodę plastyczną miasta Katowice. W 1951 zdobył II nagrodę na Ogólnopolskiej Wystawie „Plastycy w obronie pokoju" za plakat *Pokój*. W 1952 roku – II nagrodę za plakat *Kongres Narodów w obronie pokoju*. Jego sztuka nabierała wyraźnych znamion zaangażowania. Współorganizował i relacjonował *Wiedeńską Wystawę Plakatów*, („Odrodzenie" 1948, nr 5). Jako człowiek był wulkanem energii. Jak wspomina zaprzyjaźniony z Mroszczakiem dziennikarz Bolesław Surówka, „[…] charakteryzował się wielką siłą witalną i pełnią energii. […] Ta energia wprost z niego emanowała i nic dziwnego, że ci, którzy go należycie doceniali, powierzali mu bez zastrzeżeń rozmaite sprawy organizacyjne, wymagające właśnie energii, przedsiębiorczości i pomysłowości"[8]. Najważniejszym jednak wydarzeniem był powrót do uczestnictwa w zinstytucjonalizowanej formie szkolnictwa artystycznego.

Tak jak inne profesje, również artyści zjeżdżali się do powojennych Katowic. Powróciła idea wyższej szkoły artystycznej i szybko się zmaterializowała. Powstała w 1947 roku jako zamiejscowy Wydział Grafiki Użytkowej Wyższej Szkoły Sztuk Pięknych we Wrocławiu. Kształcenie szło wyjątkowo dobrze, mimo trudności lokalowych. Józef Mroszczak znalazł się w tym gronie, obejmując Katedrę Grafiki. Na spotkaniu z władzami wrocławskiej uczelni postulował utworzenie drugiego Wydziału Architektury Wnętrz[9], ale nie było pozytywnego odzewu. Z początkiem roku akademickiego 1951/1952 katowicki Wydział osiągnął krótkotrwałą autonomię, stając się Państwową Wyższą Szkołą Sztuk Plastycznych. Mroszczak był prodziekanem, dziekanem – Aleksander Rak. Już z początkiem 1952 roku Szkoła funkcjonowała jako Wydział Grafiki II krakowskiej Akademii Sztuk Plastycznych. Od samych początków Józef Mroszczak rozpoczyna proces kształcenia wychowanków na najwyższym poziomie, poszukując najbardziej mu odpowiadającego pola twórczej ekspresji. „W latach czterdziestych nie był jeszcze wyłącznie plakacistą – pisał znany krytyk – ale upra-

[8] B. Surówka: *O Józefie Mroszczaku*. „Poglądy" 1979, nr 14 (wkładka 4). Ten wybitny dziennikarz, a wtedy „kompan" – jak sam określa wzajemne relacje – artysty, dalej wspomina, że „[…] było to szczególnie ważne w pierwszych latach powojennych, kiedy to w Katowicach – mieście w drugiej połowie lat czterdziestych prawdziwie pulsujących życiem artystycznym – artyści wszelkiej maści i barwy rozwijali skrzydła do lotu".

[9] D. Głazek: *Trwanie i zmiana*. Op. cit., s. 8.

wiał również grafikę «czystą» i ilustracyjną, posługuje się bardziej nowoczesnymi środkami plastycznymi”[10]. Zajęcia prowadził jednakże z grafiki użytkowej. Angażował się także w dynamicznie funkcjonujące wystawiennictwo, odnosząc dalsze sukcesy w kraju i za granicą. Górę brała jednak sztuka plakatu, z imponującymi osiągnięciami kontynuowana w środowisku stołecznym. Przyciągał i uwodził predyspozycjami dydaktycznymi. „W pracowni Józefa Mroszczaka dominowały fantazja i humor. Panowała w niej atmosfera swobodnego koleżeństwa nigdy nie przekształcającego się w spoufalenie. Artysta obdarzony darem barwnej i dowcipnej narracji potrafił rozwijać wyobraźnię i pomysłowość plastyczną swych uczniów. Wykładał im podstawy swoistego języka graficznego plakatu. Uczył ich łączenia pomysłu przekazującego za pomocą minimum znaków – maksimum informacji ze sformułowaniami plastycznymi o takiej sile wyrazu, by zdolne były atakować psychikę odbiorcy w sytuacji najmniej korzystnej dla percepcji – np. w czasie jazdy tramwajem. […] Tej działalności pedagogicznej zawdzięczać należy powstanie w Katowicach ośrodka plakatu polskiego, drugiego po Warszawie pod względem poziomu artystycznego. Z pracowni Mroszczaka wyszedł m.in. jeden z najwybitniejszych plakacistów polskich Waldemar Świerzy”[11] – pisał po latach przywołany już krytyk. Wolno przypuszczać, że choć okruchy tego podejścia przekazywane były podczas krótszych spotkań ze słuchaczami uczelni ekonomicznej.

Wśród wykładowców WSNSG

Nie ulega wątpliwości, że był w kadrze wykładającej katowickiego Studium. Trudności wiążą się z identyfikacją lat, w których prowadził zlecone zajęcia. Sam Józef Mroszczak często w wypełnianych formularzach lub sporządzanych wnioskach dokumentujących osiągnięcia podaje kontakt wykładowy z WSNSG, ale robi to bez dbałości o poprawne brzmienie nazwy i przedstawianie faktów. Kilkakrotnie podaje, że był w roku 1938/1939 wykładowcą „teorii reklamy” w Wyższym Studium Administracyjno-Społecznym w Katowicach[12], ale w tym stwierdzeniu trzy rzeczy wymagają ustosunkowania się: po pierwsze, przeinaczona nazwa Wyższego Studium Nauk Społeczno-Gospodarczych, choć tłumaczyć to może fakt utworzenia wtedy Wydziału Administracji Publicznej, po drugie, dłuższy okres nauczania[13]; z kwerendy dokumentów powstaje wrażenie, jakby z nieznanych powodów sam Mroszczak chciał zataić fakt, iż nauczał także w okresie powojennym. Tymczasem zajęcia z reklamy kontynuował do 1948 roku[14]. Po trzecie, prowadzony przedmiot przez samego Mroszczaka z dumą nazywany był „teorią reklamy”. Dokumentacja uczelniana raczej wskazuje, że

8. Mroszczak Józef, artysta-grafik, profesor Wydziału Grafiki na Wyższej Szkole Sztuk Pięknych we Wrocławiu.
Adres: Katowice, ul. Dyrekcyjna 10, tel. 355-64.
Prowadzi ćwiczenia w zakresie reklamy.

Fragment spisu wykładowców WSNSG na rok 1947/1948

aż tak dobrze nie było. Należy przypomnieć, iż zajęcia z „reklamy” należały do grupy przedmiotów handlowych wykładanych dla słuchaczy Wydziału Organizacji Przemysłowej. Profil studiów zakładał wykształcenie absolwenta znajdującego pracę w wielkiej korporacji przemysłowej Śląska oraz Zagłębia i umiejętność sprzedaży oraz wiedza o stosunkach handlowych stanowiła część edukacji uzupełniającej główny kierunek kształcenia. Przedmioty grupy handlowej jeszcze na etapie przygotowań konsultowane były z dr. Aleksandrem Szczepańskim[15], dyrektorem handlowym Syndykatu Blach Cynkowych S.A. Otwierał ją przedmiot „sprzedaż i reklama”, nadto były programem przewidziane: „organizacja rynku wewnętrznego” (nigdy niezrealizowana) oraz „handel międzynarodowy” (który to przedmiot przewidziany był dla A. Szczepańskiego i wskutek jego śmierci w 1937 roku także nie był prowadzony). Do tej grupy należały także: „taryfy kolejowe” oraz „przewozy morskie”, bez trudności i regularnie wykładane[16]. Przedmiot „sprzedaż i reklama” powierzony został mgr. Stanisławowi Punickiemu, kierownikowi Biura Eksportowego Syndykatu, którego 30-godzinne zajęcia nie odbywały się systematycznie. W roku szkolnym 1938/1939 prawdopodobnie doszło do podziału na dwie części składowe. Wyodrębnioną „reklamę” objął Józef Mroszczak. Mógł też prowadzić całość, przenosząc akcent ze sprzedaży na rzecz reklamy.

Nie znamy i już nie dowiemy się, jaki był scenariusz jego zajęć. Z pewnością można wykluczyć na Wydziale Organizacji Przemysłowej reklamę w sklepie detalicznym. Na ile była to „teoria reklamy” – nie wiadomo, choć teoretyczne prawdopodobieństwo istnieje. Będąc słuchaczem Hochschule für Welthandel musiał słyszeć o dorobku Rudolfa Seyfferta (1893-1971), znanego osobiście dyrektorowi Studium Józefowi Lisakowi profesora nauki o przedsiębiorstwie, założyciela kolońskiego Instytutu Badań nad Handlem, autora fundamentalnych

[10] A. Ligocki: *Plastycy Śląska i Zagłębia*. Op. cit., s. 8.

[11] *Wystawa twórczości pięciu wykładowców katowickiej ASP*. BWA i ZPAP, Katowice 1979, wstęp A. Ligockiego, bez paginacji.

[12] Archiwum ASP w Warszawie. Op. cit.; zapis także powtarzany przez W. Ciechanowicz: *Józef Mroszczak*. „Poglądy” 1970, nr 9 (wkładka); A. Ligocki: *Mroszczak Józef (1910-1975)*…, op. cit., s. 234; *Akademia Sztuk Pięknych w Krakowie 50-lecie Wydziału Grafiki w Katowicach*. Katowice 1997, s. 55; *Józef Mroszczak*. Muzeum Narodowe, Warszawa 2006 (bez paginacji).

[13] Z wymienionych tylko Witold Ciechanowicz podaje, że J. roszczak kontynuował zajęcia w Wyższym Studium jeszcze w latach powojennych (W. Ciechanowicz: *Józef Mroszczak*. Op. cit.).

[14] *Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Katowicach 1937-1957. Księga Pamiątkowa wydana z okazji I Zjazdu Absolwentów w XX rocznicę powstania Uczelni*. Katowice 1958, s. 130.

[15] Absolwentem Uniwersytetu w Monachium, wychowankiem ekonomisty i polityka społecznego Lujo Brentany, starszym bratem pisarki Marii Kuncewiczowej i ojcem literata Jana Józefa Szczepańskiego.

[16] A. Czech: *Józef Lisak i Wyższe Studium Nauk Społeczno-Gospodarczych w Katowicach*. AE, Katowice 1997, s. 74, 76, 83 i 87-88.

dzieł z zakresu reklamy[17]. Nie wiadomo, czy z tych lub innych prac skorzystał. Po wojnie w kolejnych 3 latach studiów przedmiot Mroszczaka ograniczony został do 15 godz. i nazywał się „reklama z ćwiczeniami"[18]. W 1948 roku były zmiany strukturalne w Studium – utworzenie efemerycznego Wydziału Handlowego, posiadającego odrębny profil kształcenia – do którego pozyskano nową kadrę, także wzrost obowiązków dydaktycznych w uczelni artystycznej, czego rezultatem było zaprzestanie współpracy Józefa Mroszczaka z WSNSG. Jedna rzecz jeszcze budzi wątpliwości i wciąż pozostaje bez odpowiedzi. 10. inauguracja roku akademickiego jesie-

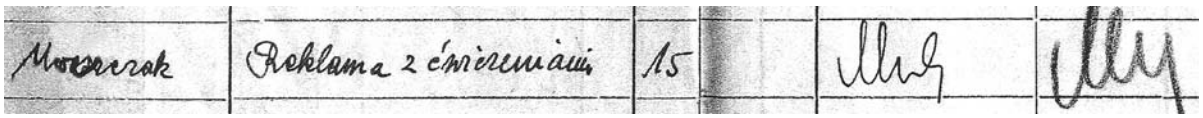

Wpis do Książeczki Legitymacyjnej nr 125 z roku 1945/1946

nią 1946 roku m.in. zaowocowała opublikowaniem i przyjęciem godła Studium: złote skrzydła Merkurego i paragraf przeniknięte kaduceuszem na niebieskim tle. Projekt o wieloznacznej wymowie (symbole obydwu Wydziałów, połączone jakby berłem, historyczne barwy Górnego Śląska), przyjęty przez kierownictwo Uczelni, wydrukowany został na plakacie 10-lecia WSNSG oraz w *Spisie wykładów* z 1946 roku (zob. okładka tylna). Czy jego autorem był artysta-grafik i wykładowca Józef Mroszczak? Byłoby czymś niezwykłym otrzymać potwierdzenie tego przypuszczenia.

Kierunek: Warszawa, plakat, świat

Jak wielu aktorów, dziennikarzy, literatów, plastyków czy gwiazd estrady w owym czasie, potwierdzających tezę, że w państwie scentralizowanym należy być bliżej ośrodka władzy centralnej, także Józef Mroszczak wybrał na miejsce pracy oraz związanych z tym przywilejów – Warszawę. Przenosiny nastąpiły w 1952 roku. Przechodził jako kierownik artystyczny Wydawnictwa Artystyczno-Graficznego RSW „Prasa", którym był do 1955 roku. 1 lipca 1952 został profesorem kontraktowym warszawskiej Akademii Sztuk Plastycznych. Był wiceprzewodniczącym Komisji Artystycznej przy Zarządzie Głównym Związku Polskich Artystów Plastyków. Punkt startu w nowym miejscu był dobry. Artysta nad wyraz umiejętnie ten fakt wykorzystał.

W 1955 roku odebrał nominację na profesora nadzwyczajnego, co przełożyło się na kierowanie Katedrą Projektowania Graficznego II ASP oraz mianowanie dziekanem Wydziału Grafiki. W 1956 był współzałożycielem i magazynu „Projekt", jego kierownikiem artystycznym 1956-1966 oraz członkiem Rady Programowej (do 1975). Od 1959 na ASP był prodziekanem. W latach 1964-1967 powołany na członka Prezydium Rady Wzornictwa i Estetyki Produkcji przy URM. W 1968 członek utworzonego Komitetu Opakowań. W Akademii w tymże roku objął Katedrę Opakowań. Od tego samego roku ponownie dziekanem – do 1972. W 1969 roku powołany na członka Rady Kultury i Wyższego Szkolnictwa Artystycznego przy Ministrze Kultury i Sztuki. W 1971 otrzymuje tytuł profesora zwyczajnego. W 1972 przeniesiony na kierownika Katedry Pro-

Źródło: *Józef Mroszczak,* Muzeum Narodowe, Warszawa 2006

[17] *Die Reklame des Kaufmanns*. Leipzig 1914; *Allgemeine Werbelehre*. Stuttgart 1929; *Kaufmännische Werbelehre*. Berlin-Wien 1930. Dzieło główne Seyfferta w tym przedmiocie ukazało się znacznie później (*Werbelehre. Teorie und Praxis der Werbung*. Bd 1 i 2. Stuttgart 1966).

[18] *Spis wykładów na rok akademicki 1945/6*. WSNSG, Katowice 1945, s. 11; *Spis wykładów na rok akademicki 1946/7*. WSNSG, Katowice 1946, s. 18; *Spis wykładów na rok akademicki 1947/48*. WSNSG, Katowice 1947, s. 10. W tym ostatnim programie awizowany jest jako profesor Wydziału Grafiki Wyższej Szkoły Sztuk Pięknych we Wrocławiu.

jektowania Graficznego I, którą prowadził do przedwczesnej śmierci.

Powstaje pytanie o podstawę tak znaczących awansów. Jak się wydaje, było to niewyobrażalnie fortunne połączenie oryginalnej twórczości artystycznej dokładnie trafiającej w oczekiwania władz. Symbioza trwała nieprzerwanie od pierwszych projektów jeszcze z katowickich lat.

To w latach totalnego sterowania przez państwo sferą kultury, w sferze sztuk plastycznych powstało zjawisko w tym czasie niespotykane. „Artyści zrozumieli, że pojawiła się szansa. Plakat dał schronienie wielu indywidualnościom. Zanim ktokolwiek się spostrzegł, powstała polska szkoła plakatu i świat się w niej zakochał”[19]. Do jej twórców należeli Tadeusz Trepkowski (1914-1954), Henryk Tomaszewski (1914-2005), Józef Mroszczak oraz Eryk Lipiński (1908-1991). Liczni często wymieniani przedstawiciele tej orientacji (Jan Lenica, Wojciech Fangor, Wojciech Zamecznik i wielu innych) byli już z drugiej i następnych generacji. Artyści skupieni wokół plakatu zdołali ocalić sztukę graficzną przed ograniczeniami, jakie narzucała wówczas dogmatyczna koncepcja socjalistycznego realizmu, wynosząc tę twórczość do rangi głównej dyscypliny plastycznej, która zachowała poziom sztuki światowej, osiągając wielki międzynarodowy sukces. Sam Mroszczak „[…] w sposób odkrywczy potrafił zsyntetyzować najistotniejsze cechy plakatu: pomysł «literacki», który pozwala za pomocą minimum środków przekazać maksimum informacji oraz rozwiązanie plastyczne zdolne zaatakować «w biegu» psychikę odbiorcy i narzucić jego wyobraźni sugestywny zestaw symbolów przedmiotowych. W sformułowaniach plastycznych Mroszczaka forma i rysunek odgrywają większą rolę niż kolor, który stanowi tylko tło dla konstrukcji form w przestrzeni. Mroszczak potrafił zachować stan równowagi między warstwą informacyjną i plastyczną. W jego pracach nigdy nie zachodzi zjawisko usamodzielniania się warstwy plastycznej, dla której funkcja informacyjna staje się tylko pretekstem”[20]. Jednocześnie „[…] plakaty Mroszczaka są bardziej «malarskie» niż wielu innych polskich twórców, artysta chętnie operował bowiem swobodną plamą, nasycał kolorem całe płaszczyzny, a barwa używana przez niego działała w sposób dekoracyjny”[21]. Pora najwyższa dokonać przeglądu nowatorskich pomysłów, które zapoczątkowały całe ciągi niepowtarzalnych kontynuacji lub jedynie imitacji.

W sztuce plakatu Mroszczak wypowiadał się w niemal wszystkich jego rodzajach. Były to plakaty: polityczny i społeczny, teatralny i muzyczny, filmowy oraz wystawowy i handlowy[22]. Jedynie może zabrakło śladów twórczości Mroszczaka w plakatach sportowych. Spośród setek dokonań krytycy zgodnie wyróżniają kilka sztandarowych plakatów, będących niecodzienną mieszaniną artystycznego stylu, powszechnego zrozumienia odbiorcy i ochoczej akceptacji władzy. Zalicza się do nich plakat zgłoszony w 1954 roku na święto Odrodzenia 22 lipca – „Kwiaty Polski Ludowej” wyróżniony II nagrodą w Ogólnopolskim Konkursie Plakatu w 1955 (zob. okładka [2]). Zapoczątkował cały cykl tego typu obrazów kontynuowany przez siebie oraz naśladowców. Kulminacją było umieszczenie mapy Polski w koronie goździka. Mroszczak chętnie podejmował tematy związane z teatrem i filmem, ujawniając niezwykłą inwencję działającą w dziedzinie sztuki czy filmu. Jak pisał przywoływany już krytyk „[…] potrafił on znaleźć dla treści sztuk i filmów pełne ekspresji symbole przedmiotowe i za ich pomocą wyrazić tę treść, a zwłaszcza atmosferę z epigramatyczną zwięzłością. Dzięki wielkiej plastycznej urodzie tych plakatów, ich siła oddziaływania jest nieraz większa od sztuki i filmu, do których się odwołuje”[23]. Za szczególnie ekspresyjne uchodzą plakaty „Borys Godunow” (zob. okładka [4]) towarzyszące filmowi (1955) oraz operze (1959), oddające zwięźle treść dzieł i ich atmosferę. Ten pierwszy otrzymał w 1956 roku nagrodę na Wystawie Plakatu Filmowego w Warszawie. Za plakatową promocję „Aidy” otrzymał w tymże roku nagrodę w Edynburgu (zob. okładka [3]). Każdy właściwie plakat filmowy czy teatralny Mroszczaka był wydarzeniem artystycznym. W 1964 roku obiegł kraj plakat polityczny „Lenin w Poroninie”, będący nietypową kompozycją dokumentów rozmieszczonych jako tło do idei przewodniej. Wyróżniony został jako najlepszy plakat roku (zob. okładka [5]). W 1966 roku otrzymał nagrodę MON na I. Międzynarodowym Biennale Plakatu w Warszawie za plakat „Nigdy więcej Oświęcimia” (zob. okładka [6]). Nie można też zapominać, że zamawiającym plakaty były nie tylko instytucje kultury rodem z państwowego mecenatu. To był przecież środek nie tylko artystycznego, ale także użytkowego wyrazu. Był potrzebny z okazji jakiegoś wydarzenia lub przesłania. Jak wspomina Marcin Mroszczak, „[…] wszystko było proste. Plakat można było zamówić przez telefon, jak dzisiaj zamawia się pizzę. Ojciec przyjmował zamówienie, notował tekst na kartce papieru i zabierał się do pracy. Kiedy plakat był gotowy, pakował go do koperty, którą robił z dużych arkuszy brystolu i wysyłał do klienta. Nie było prezentacji, spotkań, dyskusji i poprawek. Nie było nawet rozmów o pieniądzach, bo państwo uznało, że plakaciści są sobie równi – tysiąc osiemset złotych dla profesora i tysiąc osiemset złotych dla studenta”[24]. Trzeba jednak dodać, że z urzędem cenzury uzgodniony być musiał. Niewykluczone, że w ten sposób powstał znany kiedyś w akademickim środowisku plakat Zrzeszenia Studentów Polskich (zob. okładka [7]).

Twórczość plakatowa nie wyczerpywała dokonań Józefa Mroszczaka. Jest on autorem kilku znaczących publikacji. Doprowadził do wydania jednego z pierwszych opracowań poświęconych szko-

[19] M. Mroszczak, w: *Józef Mroszczak*. Muzeum Narodowe, Warszawa 2006, s. 8.

[20] A. Ligocki: *Mroszczak Józef (1910-1975)…*, op. cit., s. 235-236.

[21] E. Gorządek: *Józef Mroszczak*. Centrum Sztuki Współczesnej Zamek Ujazdowski, Warszawa, maj 2006.

[22] Według *Plakat polski*. Red. A. Czerwiński, Z. Książek. Wydawnictwo Artystyczno-Graficzne, Warszawa 1968.

[23] *Wystawa twórczości pięciu wykładowców katowickiej ASP*. Op. cit.

[24] M. Mroszczak, w: *Józef Mroszczak*. Op. cit., s. 9.

le plakatu w Polsce: *Polnische Plakat Kunst* (Econ Verlag, Wien-Düsseldorf 1962). Tekst o historii polskiej sztuki plakatowej sporządził Jan Białostocki, a opracowanie graficzne było pomysłu Mroszczaka. Niemiecki magazyn „Graphik" napisał: „[…] autor opracowania graficznego stworzył majstersztyk typografii"[25]. Niedługo później na kanwie wystawy napisał wspólnie z Paulem Vogtem *Polnische Graphik Heute* (Museum Folkwang, Essen 1965), przyczyniając się znacznie do promocji polskiej sztuki w Europie i świecie. Poświęcił zainicjowanemu przez siebie przedsięwzięciu opracowanie podsumowujące *I Międzynarodowe Biennale Plakatu w Warszawie* (Wydawnictwo Artystyczno-Graficzne, Warszawa 1968). Był autorem wstępu do katalogów I i II Biennale odpowiednio w 1966 i 1968 roku. Pośmiertnym zwieńczeniem jednej z ostatnich inicjatyw artysty – Konkursu Międzynarodowego przeprowadzonego 6-8 marca 1975 – było *Zwycięstwo nad faszyzmem w plakacie międzynarodowym* (KAW, Warszawa 1977), gdzie J. Mroszczak napisał wstęp jako sekretarz AGI (*Alliance Graphique Internationale*) na Polskę, jak również zdążył nadać wydawnictwu kształt graficzny. Z pośmiertnych publikacji wymienić może należy *Uwagi o sztuce* („Kultura" 1978, nr 41). W jego opracowaniu graficznym ukazała się albumowa edycja M. Morawińskiej-Brzezickiej i innych *Sport w sztuce polskiej 1945-1975* (Wydawnictwo „Sport i Turystyka", Warszawa b.r.w.).

Do trwałych osiągnięć należą projekty Józefa Mroszczaka jako animatora ruchu artystycznego. O dwóch inicjatywach trzeba w tym miejscu wyraźnie powiedzieć: Międzynarodowym Biennale Plakatu oraz Muzeum Plakatu w Wilanowie. Pierwsze Biennale zorganizowane zostało dzięki przekonaniu i energii pomysłodawcy w Warszawie w 1966 roku i cieszyło się nadspodziewanym zainteresowaniem. Jury obradujące pod kierunkiem prof. Józefa Mroszczaka złotym medalem wyróżniło plakat Jana Lenicy *Wozzeck* do opery Albana Berga (1964). Odtąd co dwa lata odbywa się zlot plakacistów z całego świata, a od kilku lat przyznawana jest nagroda honorowa rektora ASP im. Józefa Mroszczaka. Także Muzeum Plakatu w Wilanowie zostało założone dzięki uporowi Mroszczaka w dążeniu do utworzenia pierwszej w świecie tego typu placówki. Powstało jako oddział Muzeum Narodowego w 1968 roku. Tę okazję jej inicjator uczcił słynnym plakatem „Muzeum Plakatu w Wilanowie" (zob. okładka [8]), wyróżnionym na III Ogólnopolskim Biennale Plakatu w Katowicach w 1970 roku[26]. Trzeba bowiem dodać, że nowa instytucja przejęła organizację tej sławnej już imprezy. Dziś posiada ona jedne z największych w świecie zbiorów plakatu.

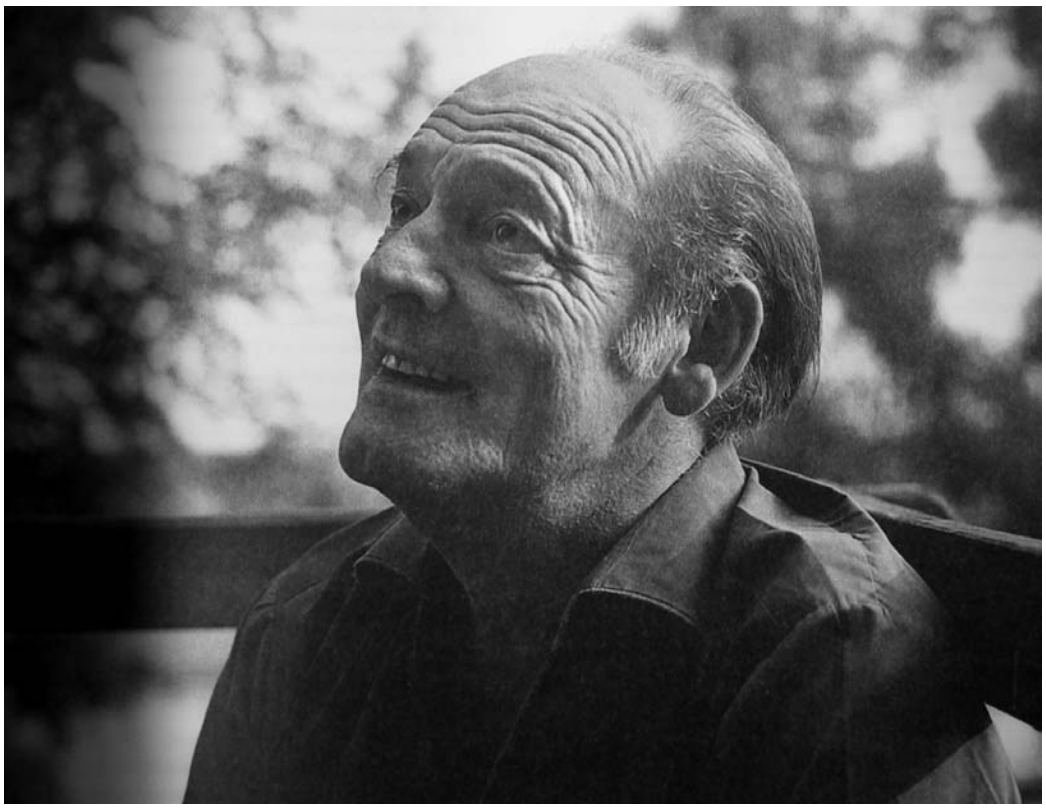

Źródło: *Józef Mroszczak,* Muzeum Narodowe, Warszawa 2006

Deszcz nagród, odznaczeń, wyróżnień

Niektóre zostały już wyżej wspomniane. Było ich znacznie więcej, w kronikarskim wyliczeniu z pewnością nie wszystkie da się objąć[27], tym bardziej, że

[25] Za: „Projekt" 1963, nr 2, s. 30.

[26] Por. W. Ciechanowicz: *Józef Mroszczak*. Op. cit.

[27] Pełny wykaz nagród, odznaczeń, wyróżnień, dokonań i przedsięwzięć znajduje się w: *Józef Mroszczak,* Muzeum Narodowe, Warszawa 2006.

dowody uznania mają związek z różnymi, choć pokrewnymi polami twórczych osiągnięć i poszukiwań: grafiki, w tym plakatu, opracowania graficznego książek i czasopism, projektów okładek oraz wystawiennictwa. Pierwsze nagrody, odznaczenia i wyróżnienia pojawiły się już w okresie katowickim. Potem był ich narastający ciąg, tak w wymiarze krajowym, jak międzynarodowym.

Wypada może zacząć od tego, co jest powszechnym wyrazem uznania dla artysty-plastyka: wystaw autorskich. Pierwsza wystawa indywidualna zorganizowana została w 1962 roku w Katowicach. Druga w mieście studiów – Wiedniu w 1964 roku. Kolejne to Londyn (1968) i Caracas (1969). W 1971 były ekspozycje w Essen (Deutsches Plakat Museum) oraz Poznaniu (wspólnie z Julianem Pałką), w 1972 dwie wystawy berlińskie (w obu częściach podzielonego miasta) oraz w Moskwie, w 1973 – wystawy w Leningradzie oraz w warszawskim Domu Artysty Plastyka. Pośmiertne były także w Warszawie (1976 – Galeria Zapiecek, 1985 i 1990 Kordegarda oraz w 1996 w ASP), w Essen (1978) oraz w Nowym Targu (1993). Udziałów w wystawach zbiorowych już nie wspomina się.

W latach 60. i 70. ubiegłego wieku trudno było gościć z wykładami za granicą. Przypadek Mroszczaka jest wyjątkiem. Można by rzec, iż praca w ASP odbywała się pomiędzy zaproszeniami na wykłady do wielu, głównie niemieckich, ośrodków akademickich. Rozpoczął od wykładów w Akademie für Bildende Künste w Berlinie-Wannsee (1958), potem był Uniwersytet w Karlsruhe (1961), Akademie für Angewandte Kunst w Wiedniu (1963), seminarium w Hochschule für Gestaltung w Ulm i na Wydziale Architektury darmstadzkiej Politechniki (1964). Rok następny to wykład w Kunstschule Linz, a jeszcze następny to wykład gościnny na Uniwersytecie w Kolonii przy okazji Międzynarodowego Kongresu Komunikacji Wizualnej. Gdy w 1966 roku przyjął kierownictwo semestralne kształcenia grafiki użytkowej w Folkwangschule Essen, to w 1968 roku niejako dla równowagi przeprowadził kurs dla artystów radzieckich w Domu Pracy Twórczej w Sinierzu pod Moskwą. Były jeszcze zajęcia na Uniwersytecie w Münster, także cykl wykładów z kształcenia graficznego w uczelniach Wiednia i Linzu.

Równolegle, choć ze spadającym natężeniem, kontynuował rozpoczęte jeszcze w Katowicach prace na rzecz wystawiennictwa. Józef Mroszczak był autorem/współautorem udanych realizacji wystaw przemysłowych, zwłaszcza wystroju pawilonów polskich w wielkich ekspozycjach zagranicznych. Tak było na targach w Paryżu, Helsinkach, Sztokholmie, Wiedniu, Bari, Barcelonie, Brukseli, Mediolanie, Izmirze. W 1959 roku był głównym projektantem Polskiej Wystawy Przemysłowej w Moskwie, niedługo później współprojektował ekspozycję polską na Międzynarodowej Wystawie „Italia'61" w Turynie.

Co do nagród i wyróżnień, było ich mnóstwo. Niech niewielką egzemplifikacją będą następujące: złoty medal i I nagroda na Międzynarodowej Wystawie Sztuki Edytorskiej w Lipsku (1965) za plakat „Przyjaźń między narodami" (zob. okładka [9]). Następnie nagroda szwajcarskiego Związku Grafików „Prisma" (1968) za całokształt twórczości. Z polskich wystarczy wymienić nagrodę państwową III (1953) oraz II (1968) stopnia czy nagrodę jubileuszową ministra kultury i sztuki na 30-lecie PRL (1974), o pomniejszych nie wspominając. Równolegle były odznaczenia: już w 1952 roku został odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi (w 1948 był Krzyż Zasługi Demokratycznych Węgier). W 1954 – Krzyż Kawalerski OOP, w 1955 – Krzyż Oficerski, w 1959 – Krzyż Komandorski, w 1975 – Sztandar Pracy I Klasy.

Cały ten ogrom działań, wymagający dynamiki życiowej, motywacji i energii został przerwany nagłą śmiercią 19 września 1975 roku. Różnie można interpretować to bogate w fakty i zdarzenia *curriculum vitae*, ale nie sposób nie podkreślić, iż odszedł „[…] artysta i myśliciel pełny wątpliwości i pokory wobec problemów sztuki i procesu tworzenia. […] Obok rozwiązań czysto teoretycznych przygnębiało go zawsze zjawisko coraz bardziej zamykającego się kręgu brzydoty otaczającej człowieka"[28]. A przecież podzielał przekonanie wszystkich artystów, wierzących „[…] że człowiek otoczony pięknem staje się lepszy"[29] i temu starał się służyć swoim dziełem i życiem.

* * *

Przypadek Józefa Mroszczaka w dziejach pierwszego wcielenia Uniwersytetu Ekonomicznego był zjawiskiem odosobnionym.. Można jeszcze w tym miejscu wspomnieć o dwóch związkach personalnych pomiędzy uczelnią artystyczną i ekonomiczną w Katowicach. Chodzi o Sergiusza Witmana, absolwenta Akademii Sztuk Pięknych w Moskwie, wieloletniego lektora języka rosyjskiego katowickiej ASP (1951-1980), który w latach 1949-1958 nauczał równolegle studentów ekonomii oraz mgr Stefanię Więcek, absolwentkę Wydziału Nauk Humanistycznych KUL w Lublinie, wieloletnią z kolei lektor języka angielskiego w Akademii Ekonomicznej (1969-2006), która w latach 1986-1999 prowadziła zajęcia ze studentami ASP. Zarówno Józef Mroszczak, jak Sergiusz Witman oraz Stefania Więcek nigdy nie zetknęli się razem w murach jednej bądź drugiej uczelni. Może w niewielkim stopniu, ale tworzyli za to ich historie.

[28] *Jaki pozostał w pamięci*. „Projekt" 1986, nr 3, s. 12.

[29] M. Mroszczak: *Józef Mroszczak*. Op. cit., s. 10.

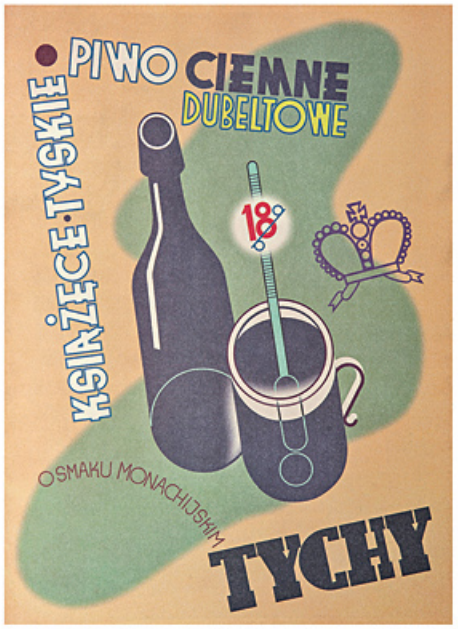

[1]

[2]

[3]

[4]

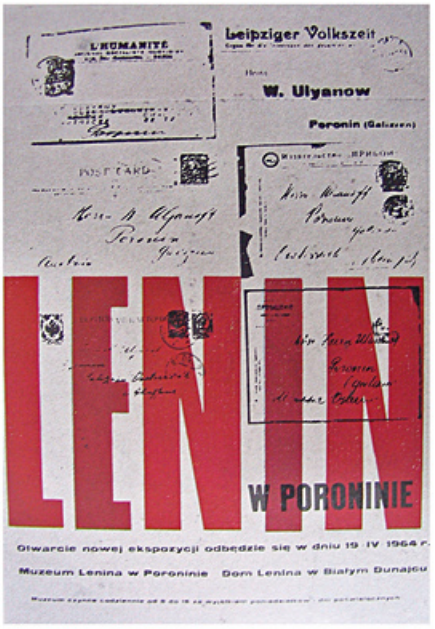

[5]

[6]

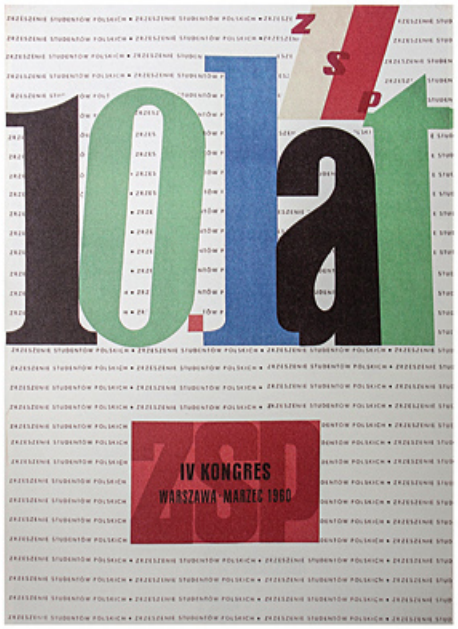

[7]

[8]

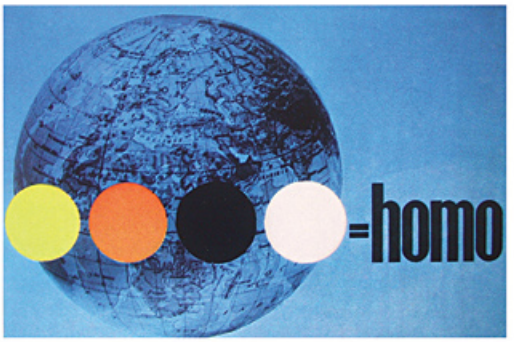

[9]

Przedruk plakatów [1-8] z: *Józef Mroszczak*, Muzeum Narodowe, Warszawa 2006; [9]: „Projekt" 1986, nr 3.

Zdjęcia [1-4, 6-8]: Marek Galica; [5, 9]: Alojzy Czech

Plakat pierwszego jubileuszu z 1946 roku z godłem Uczelni
(prawdopodobnie projektu Józefa Mroszczaka)